SÜLEYMAN EL-İSA (TAŞ)'YA SAYGI

Hazırlayanlar
Mehmet Karasu - Esra Ünal

SÜLEYMAN EL-İSA (TAŞ)'YA SAYGI

Yayına Hazırlayanlar
Mehmet KARASU Esra ÜNAL

Çeviriler
Süha KIYAK
Dr. Asıf BELLUR
Abdulbasit YAVUZ

Yayıncı Sertifika No:14684
ISBN: 978-605-5516-16-1
Birinci Basım: Nisan 2010

Teknik Hazırlık
Ürün Yayınları
Konur Sokak 36/13 Kızılay Ankara
Tel:0312 425 39 20
urunyayinlari@gmail.com

Kapak Tasarımı
Mehmet KARASU
Kapak ve iç fotoğraflar
Nemci BURGAÇ
Ümit YOĞUN
Düzelti
Nebihe Karasu
Aalen Antakya Kültür Derneği
Kurtuluş Cad. No: 20, Kat 2
Yazışma P.K. No: 5 Antakya- HATAY

Baskı ve Cilt : Sarıyıldız Ofset

SÜLEYMAN EL-İSA (TAŞ)'YA SAYGI

AALEN ANTAKYA KÜLTÜR DERNEĞİ

Bu kitap Türkiye Yazarlar Sendikası Antakya Temsilciliği, Aalen Antakya Kültür Derneği ile Aknehir Belediyesi tarafından, 19–20 Şubat 2010 tarihlerinde gerçekleştirilen "Süleyman El-İsa'ya Saygı Sempozyumu"nda sunulan bildirilerle, yazarın yapıtlarından seçmelerden oluşmaktadır.

Yapıt, sanat dostu Ayhan KARA (www.ayhankara.org)'nın katkılarıyla basılmıştır

SUNU

Süleyman El-İSA bir edebiyat çınarı

Sanatını halkının hizmetine adayan büyük bir şair O.

Onu ilk kez 2006 yılında tanımıştım. Asi'nin serin yelini estiriyor konuşmaları ve yazdıklarıyla.

Süleyman-El-İSA, Ortadoğu'nun yaşayan en büyük şairi, en çok bilinen, en çok sevilenlerindendir.

1921 yılında Samandağ ilçesine bağlı Nahırlı (Aknehir) köyünde, Besatin-el Asi Mahallesi'nde doğmuştur. Köyünde ilkokul bulunmadığı için, babası Şeyh Ahmet İsa'nm açtığı ve bir çeşit dil eğitim kursu sayılan El Küttab'a (O zamanlar için ağaç altında, açık havada okuryazarlığı iyi olan bir kimsenin çocuklara yönelik düzenlediği bir çeşit okuryazarlık kursu) yazılmış, orada okuryazarlığı öğrenmiştir.

Eski edebiyatçı ve şairlerden Ömer Hayyam'ın rubailerini okumuş, Yedi Askı şiirlerini ezberlemiş ve bunlardan beslenmiştir.

İlk şiirlerini 9-10 yaşlarındayken yazmış. İlk şiir kitabını köyde yazmıştır. Bu kitabında çiftçilerin yaşadığı çileleri dile getirmiştir.

İlkokulu Antakya'da okumuştur. Okul müdürü, şairin üstün zekâsını ve kültürel birikimini fark edip şairi tam dört sınıf atlatarak onu dördüncü sınıfa geçirmiştir.

İlkokula başladığı yıl Hatay'da, Fransızlara karşı ulusal ayaklanma ve direniş başlamıştır. 5-6. sınıflardayken ulusal içerikli şiirleriyle ayaklanma mitinglerine katılmış ve bu gösterilere katkıda bulunmuştur.

Vatansever arkadaşlarıyla birlikte Antakya'dan ayrılan şair, lise öğrenimini Hama, Lazkiye ve Dimaşk (Şam)'da tamamlamıştır. Vatansever düşünceleri yüzünden bu dönem, onun hayatında en zorlu ve en ağır dönem olarak anılacaktır.

2. Dunya Savaşı yıllarında Cevdet el-Haşimi Lisesi'nde okuduğu Dimaşk kentinde BAAS PARTiSi'nin kuruluşunda önemli

rol oynamıştır. Kardeş IRAK ülkesinin burs katkısıyla yükseköğrenimini Irak Bağdat Dar-ül Muallimin -El-Aliye Akademisi'nde tamamlamıştır. Irak'tan Suriye'ye dönmüş ve Halep Lisesi'nde Arap Dili ve Edebiyatı öğretmenliği yapmıştır. Bu görevi, 1947-1967 yılları arasmda yapmıştır.

Daha sonra Halep'ten Dimaşk'a (Şam'a) tayin edilmiş ve Milli Eğitim Bakanlığı'nda Talim Terbiye Kurul Başkanlığı yapmıştır. 1969'da Arap Yazarlar Birliği kurucu üyeliği görevinde bulunmuştur.

Süleyman El-İSA bir "Andolu Çocuğu"dur. Bunu hiç unutmadı. Birçok şiirini kendi toprağından, birikmiş halk kültüründen besledi. Doğup büyüdüğü yerleri hep özlemle andı.

Bu toprakların yetiştirdiği büyük değeri geç de olsa Hatayl sanatseverlere tanıtmak büyük bir mutluluk kaynağı oldu. Gönül isterdi ki ona saygı borcumuzu ödemeye çalıştığımız bu güzel günlerde aramızda olsun.

Saygılarımla

Mehmet Karasu
T.Y.S. Hatay Temsilcisi

İÇİNDEKİLER

Sunu /
Mehmet Karasu 5
El-Henin (Nostalji)'den Seçmeler
Neden Çocukluk 9
O Zaman Kanatlarını Hazırla 13
Vefa 14
Şairin Evi 15
Defne 16
Affan Okulu 19
Hz. Hızır Türbesi 23
Hz. El-Arabi Türbesi 30
Vail, Büyük Vatanını Arıyor 39
Hatıra Limanı'ndan 46
Süleyman İsa'nın Evinde /
Nebihe Karasu 55
Süleyman El-İsa'ya Saygı Toplantısı 67
Büyük Üstad Süleyman El-İsa'nın Çağrıştırdıkları 69
Süleyman El-İsa'nın Mesajı 72
Bir Halk Şairi Olarak Süleyman El-İsa/
Ali Akle Orsan 77
Şair Süleyman El-İsa ve Çocukluk Hatıraları/
Nazmiye Ekrad 85
Süleyman El-İsa /
Malik Sakkur 95
Çocukların Şairi Süleyman El-İsa/
Meryem Hayrbek 101
Cemretü-d Dat/Süleyman El-İsa /
Prof.Dr. Nizar Beni Merce 106
Sosyal Onur Üzerine Yazmak Gerekiyorsa /
Zeki Özkaya 113
Kapanış Konuşması /
Nuri Sağıltıcı 117

EL-HENİN (NOSTALJİ)'DEN SEÇMELER

Bana, "Sen çocukluğunun oyun yerlerine çok dönüyorsun"
diyen arkadaşıma!

NEDEN ÇOCUK?

Neden kökler?
Dehşet verici satırları özlemek neden?
Neden salkımlar ve asma?
Neden su kanalının çakılları?
Hiçbir gün güzel ve çekici olmadığı
Düşüncelerimin anası... Mahallemiz
Ona yaşlılık zamanı neden dönüyor
Nağmelerin bazılarını sıkmak için dönüyor
Bir dal yaşlanırsa... Boğaz kurursa?
Cansız oyun alanları neden?
Simge olan dut ağacı... Vel Küttap neden?
Konuşan zurnalardır... Susmaz ve yorulmaz...
Cemresini külde saklar
Uzaktaki sevginin hayalleri... Uzaktadır
Yürek hızlanır...
Alışılmış yağmur yağar kanatlarımıza
Doğuşu unuturuz
Batışı unuturuz...
Yollar kalır. Küçük yollar
Daralır, çıplak ayaklarımızla
Anılarımdadır kırmızı kiremitli evim
Biz yaşlanırız... O ise büyümez
Asidir zamanın kahrına... Büyümez

Diyorlar ki: Şiir dönecek
Onu söylesin...
Şiir dönüyor
Yeşil harfin onu örter
Gurbetimde sarhoş olurum güzel haberi duyunca
Sarhoş olurum

Külüm o zaman bitki olur
Şiir, ışık ve sevgi filizlenir
Külde saklanan aleve selam
Başlangıcın selamı...
Köklerin selamı...
Ey ölüm... Bu diriliş zamanı

Dostum... Eski özlemi ortaya çıkardı
Kentimizin geçmiş gücünden ve şimdiki sessizliğinden...
İnce şeffaf üzüntü onu örter
Gitti... Dünü bugüne bağladı
Dünümüzde yürüdüm
Küçük tüylerimizde
Rüyada... Sınırları zorlayan
Yıldızları iki eliyle toplar
Dostum... Eski kitabı ortaya çıkardı
Yangının başlangıcının tarihini uyandırdı
Yolculuğun tozunu toplamaya başladım
Teli.
Hülyalarımın kalıntıları ve kalan bestelerimle
Sularım
Bütün kayalar hülyalarımın hikâyelerini bilir
Bütün yollar yolculuğun tozunu bilir

Antakya'ya sorarım...
Şehirlerin ana falcısı Antakya'ya tekrar sorarım

Pınarlar kurumuyor ve yorulmuyor neden?
Çocukluk neden?
Kökler neden?
Değerli "falcım" gülüp
Ve fısıldar
Her yere
Her gezegene geçin
Kanımın içinde, nabzımda kalırsınız
Bana daha yakın daha yakın kalırsınız
Evet... Küçüklerim
Daha yakın daha yakın kalırsınız
Belki zamanın pencereleri yok olur
Her yabancının içinde vatan kalır
Her göçmenin soluğunda vatan yaşar

O ZAMAN KANATLARINI HAZIRLA

Sanatçı dostum, hemşerim Doktor Haydar Yazıcı'ya -ki dü
akşam bana Antakya'daki çocukluk yıllarımn oyun yerlerin
gideceğini söyledi.

Çocukluk yıllarındaki oyun yerleri bizi çeker.
Özlem bizi çeker.
O zaman kanatlarını
Susamış renklerini ve fırçanı
Hazırla.

Bir daha. Çocukluğumu, çocukluğunu geri al
Onları uyandır, her köşede
Eski sevgimizin kalıntılarını taşı
Ve eski özlemimizi
Oraya anıları serp
Antakya'daki küçük adımlarımızı çiz
Büyüdük, dostum
Çocuklar büyüdü
Umutlar yeşillendi
Ve umutlar kurudu.
Sevgi eskisi gibi kaldı.
Biz hayallerimizle kaldık
Onu kâğıdın üstüne renk olarak dökersin
Ben ise gözyaşı ve uyku ile
Hamurlaşmış kafiye olarak dökerim
Kanatlarını taşı.
Eski gölgemize.
Samimi yolumuza. De ki
Sen anılarda ölümsüz bir özlemsin
Büyüdük dostum. Çocuklar büyüdü

Kiremitli ev ve ağaçlar beni arar
Yeşil dut ağacım beni arar
Onda ay uyurdu
Bir sabah onu uyurken bıraktım
Sise rüya gören bir şiiri koydum
Cemreler ve işkence onu yollara yazdı
Ve hala çeker bizi çocukluğumuzun geçtiği yerler
Geçmişimizin yankıları bizi daima kendine çeker
Her nabızda, onları duyarız
Boyutları ve zamanı çalar, yok ederler
Kanatlarını hazırla ve onlara doğru çırp
Utangaç öpücüğü toprağın yanağına koy

Köklerimiz. Onunla ölüm kazanır mı? Mümkün değil
Onu söylerim, ve elimdeki her şey yıkılmış.
Mümkün değil

Büyüdük dostum. Çocuklar büyüdü
Kalan: Özlem ve hayalin titreşimidir

VEFA

"Besatin el-Asi'nin Şairine Saygı" etkinliğini düzenleyenlere!

Benim mumum yanmadan
Ve adım aydınlıklar kitabında anılmadan önce
Çocukken yazdığım şiir
Akşam duyulmadan önce
Köyümdeki tek kiremit parlamadan önce.
Işık veren küçüğün adına
Büyük adamın* kabrini ziyaret edin
En güzel çiçeklerden bir demet koyun vefalı olursunuz
Şiirsel üslubumu o bana
Hibe etti
Kuşa dedi ki: Şarkı söylemek için kendini ada

Ağustos 2005

1 Büyük adam: Şairin babası

ŞAİRİN EVİ

(Derler ki, şairin evi, eski mahallesinde Arap Kültür Merkezidir)

Kiremit yaşlandı.
Taş yaşlandı
Görünen eserlerimden ne beklenir?
Gençlik. Zayıf bedenimde kırışıklıklar oluşana kadar
Söyledim
Yemyeşil yerler
Mahallemiz parlak değildi
Dedemin salkımı sarhoş etmezdi.
Şiirlerimizle güneşi taşıdık
Meğer yoksulluk güzel kokan bir şarkıydı
Uyandırın o şarkıları. Belki
Her çakılda ayın ışığı parıldar
Onu uyandırın.
Onunla beraber beni uyandırın
O, büyümeyen çocuktur

Ağustos 2005

DEFNE

(Antakya'nın bir beldesi)

Melekler iniyor...
Buralara, oralara
Şarıl şarıl dökülerek
Küçük derelere yayılan
Sularında yıkanmak için...
Çimenler ve ağaçlar arasında,
Güzel örüntülü ve görüntülü bir şiir gibi,
Çevreye saçıldı beyitleri
Ve terennüm ediyor her şiir
Kendine özgü şarksını söyleyerek...
Görkem ve güzellik keşmekeşi içinde,
Yeryüzünün hiçbir noktası geçemez seni,
Ey tarihi büyüleyen belde!
Ey Defne!

Küçüktüm...
Gürleyişiyle "Asi"nin kucağına atılmak için
Dağın yüksekliklerinden dökülen
Muhteşem berrak şelalenin önünde
Şaşkın şaşkın durduğumda.
Gürleyerek dökülen o berrak şelale kayboldu birden...
Gittiği her yeri sihirli dokunuşuyla yeşerten,
Bir şiirin dizeleri gibi
Dağıtmayı tercih ettin...
Demek istiyorum ki:
Etrafında renkli kelebeklerin parladığı
Küçük dereler şeklinde
Konakladı yeryüzünde...
"İkamet evleri" adını verdi halk ona.
"Rengârenk kelebekler" dolduruyor yolu.

Arkadaşım... Bu evlerin birinde konaklamayı arzuluyor
Ve güzel koku ile cazibeye gark olmayı sabah akşam.

Çocukluğumda...
Bir grup öğrenci arkadaşımla
Koşardım...
Her cuma sabahı...
Şelaleye ulaşmak
Ve dağın zirvesinden
"Asi"nin kucağına dökülen
Suyun muhteşem gürleyişini düşünmek için...
Çocuklarm ilk eğlencesiydi,
"Harbiye"nin Defne şelaleleri...
Hayat doludur hâlâ,
Hatıra ve özlemin derinliklerinde,
Senin küçük şairinin ta içinde bir yerde.

Bütün fetihleri ve azametiyle
Sana geliyordu Roma...
Kendi yaralarını sarmak ve acılarını dindirmek için,
Tarihi büyüleyen... Defne'nin sularmda.
Daha tatlıydın Roma'dan...
Daha sıcak ve daha hoş...
Orada savaş ve haykırış,
Burada ise büyü ve sükûnet vardı,
Harikalar ve güzellikler toprağı
Defne'de...

Sen hâlâ... Ey çocukluğumun oyun alanı,
El değmemiş güzellikler toprağısm...
Ve hâlâ, ilk harikalar anası
Antakya...
Görkemli tarihin şaheserlerinden birisidir
Yeryüzünde...

Seni kucaklamak için uzatıyor kollarını
Ve bastırıyor seni göğsüne
Ve şarıl şarıl akan suyunda yıkanıyor melekler topluluğu,
Sabah ve akşam...

2005 Ağustos'unun ilk günleri

AFFAN OKULU

Şimdi belki de binası yıkılmış ve yok olmuştur.
Yerinden sökülmüş ve hatıralara gömülmüştür
Oraya dükkânlar ve başka şeyler yapılmıştır.
Ama onun hatırası bu gün bile yüreğime kazılmıştır.
Yıllar geçse de onun yeri yüreğimden kaybolmamıştır.

Hayatımın bir parçası.
Affan mahallemizin okuluydu.
Okul müdürü ve halkımızın göz bebeği idi.
Arapça eğitim veren tek bildiğim yerdi.
Şehir ve köy çocuklarının şefkat ocağıydı.

Antakya'nın kenar mahallesinde kurulmuş.
Hemen yanında küçük bir ormanlık uzanmış.
Çam, selvi ve çınar ağaçlarından oluşmuş.
Öyle sanıyorum, hatıramda öyle kalmış.

Şehir ve köy öğrencileri burada toplanırdı.
Gözümde çok güzel ve eşsiz bir mekândı.
Besatin El Asi'den gelmiştim buraya, köyüm Nahırlı.
Büyük ve çok büyük umutlarım vardı.

Okulumuz, yalnızca beş sınıftı.
Hem müdürümüzün, hem de bizim gururumuzdu.
Karar vermiş ve azimliydik hepimiz,
Bilimde ve eğitimde tek örnek okul biziz.
Antakya, Samandağ ve tüm bölgede olacaktık emsalsiz.

Küçükken, bu okulda okumayı hayal ederdim.
Öğrencilerinden biri olarak, eğitim almak isterdim.
Sınıf sıralarında oturmak ve ders dinlemekti arzum.
Bir hayaldi hep gerçek olmasıydı amacım.

Köyümüzdeki Şeyh Ahmet okulunda sıra nedir bilmezdik.
Hasır üstünde oturur, diz üstünde deftere yazardık.

Büyük abim benden önce bu okula başladı.
Dört veya beş yıl bir süre,
Orada okumak kafamı kurcaladı.
Gidecektim Affan okuluna,
Olacaktım öğrencilerin en çalışkanı.

(Vail Büyük Vatanını Arıyor) hayat hikâyemde,
Anlatmıştım büyük olayı ben sizlere.
Şiir okumuştum daha birinci gün, ben öğrencilere.
(Okulun Şair'i) dediler bana, sevinçten uçtum göklere.

Ben, yalnız okulun şairi değilim.
Şehirde, büyük küçük herkesin şairiyim.
Kültür merkezinde ve mitinglerde şiir söyleyen benim.
Fransızlara karşı yapılan her mücadelede en önde reisim.

Affan İlkokulu benim gözümde bir ana ocağıdır.
Hayatımın en büyük bilim meşalesidir.
Babam Şeyh Ahmet medresesinin sanki bir ikincisidir.
O her şeyimizdi ve bilimimizin kıblesidir.

Köyde Kuran-ı Kerim ve El-Mutenabbi'nin şiirlerini ezberledim.
Dokuz- on yaşlarımda ilk şiirlerimi orada dile getirdim.
Arkadaşlarım mutlu olur ve ben çok sevinirdim.
Okul bahçesinde oyun oynar, şarkılar söylerdim.

Şehirden gelenler hemen giderdi okula.
Dizilirlerdi okul bahçesinde sıra sıra.
Oysa ben yaya giderdim Çekmece'den Affan'a.
Köyden gelmiş ve kahyordum dost bir ailenin yanında.

Kolay değildi, köyden her gün okula gelmek.
Yağmur, çamur ve soğukta yaya yürümek.
Küçük bir çocuk için, bu uzak mesafede acı çekmek.
Ama umutluydum, gelecektir güzel günler gelecek.

Her gün sabahın yedi buçuğunda,
Dikilirdi öğrenciler okul bahçesinde sıra sıra.
Müdür Bey dururdu biraz yüksek yerde ve elinde sopa.
İşaret edince, başlardık tek ağızdan marşlara.
Vatan ve kardeşlik marşlarıydı şimdi kulağımda.
(Yarınlar Bizim)ve(Bayrağım) diyordu
BİŞARA EL-HURİ mısralarında.
Hamaset ve vatan duyguları ne güzel bir arada,
İnce bir duygu ile anlatıyor sevgisini bayrağa.

Dikkatimi şu çekmişti.
Beni çok etkilemişti.
Kısa sürede Şam, Beyrut ve Irakta nasıl duyulmuştu?
Kısa sürede herkes nasıl ezberlemiş ve heyecanla söylüyordu?
Bu günkü medya yok, ama nasıl hemen her yere yayılıyordu?

Marşlar bitince şiir okumaya başlardık.
Müdür seçerdi iki veya üç kişi öne çıkardık.
Ben de onlardan biri idim, hemen atılırdık.
Okuyanı coşturur ve sevinçle alkışlardık.

Hiç unutmam Abdurrahman Haznedar adında bir öğrenci vardı.
Çok güzel şiirler okurdu bizlere, o sabahları.
Ben yazdıklarımı okurdum, hiç yapmazdım alıntı.
Hepsi küçük divammdandı okuduklarım, benim çalışmamdı.

Okul müdürü bana özel bir önem verirdi.
Bilmem ama belki de bana öyle gelirdi.

Sonra saat sekiz'i çalardı.
Sınıfa girerdik ve ders başlardı.

Şimdi okul arkadaşlarımı hatırlıyorum.
Sıtkı İsmail, Ethem İsmail, Masut El-Ganim.
Ali Hasan Zeyfa, Yusuf Şakra ve Faiz İsmail.
Onlar benim arkadaşım, yoldaşım ve canlarım.
Beraber gurbete çıktık, ötesinden geldik acıların.
Hele bir İhsan Halef vardı, karar almıştık beraber,
Türkçeyi öğretecekti bana, harf ve kelimelerle teker teker.
O zaman beşinci sınıfta idik, hem arkadaş hem de birader.

Latin harfleri ile bana Türkçeyi öğretecekti.
Telaffuz ve dil kurallarını bir bir yazacaktı.
Daha bir yıl bitmeden, okuryazar oldum Türkçeyi.
Çoğu kelimesi Arapça ve birazı Latince idi.
Konuşmam tam değil, biraz acemice idi.

Asla unutamıyorum... Şu an'a kadar bile.
O saygın insanı, aylar ve yıllar geçse bile.
Sonradan öğrendim ki yükselmiş çok yükseklere.
Dışişleri Bakanı olmuş Türkiye'nin, düşmüş dillere.

Şimdi çok istiyorum bu eski dostumu bulmak.
Ona teşekkür edip, önünde saygı ile durmak.
Aradan uzun yıllar geçti, ama güzeldir hatırlamak.
Türkçeyi unuttuysam da şimdi, mümkün değildir onu unutmak.

Affan İlkokulu benim çocukluk yıllarımın cennetiydi.
Şimdi yıkılmış ve yok olmuş olsa bile her zaman içimdeydi.
Öyledir ve öyle kalacak, çünkü o her şeyimdi.

Ağustos 2005

Hz. HIZIR TÜRBESİ

(Samandağ Deniz Sahili'nde)

Gün doğmadan önce...
Uyanır Mehmet'in annesi sabahtan,
Yolculuk bohçasını hazırlamaya başlar.
İçine koyduğu yemekler bize yetecek bugün,
Belki de yarın sabaha kadar.

Çocukların babası şeyh Ahmet,
Kuran-ı Kerim'den bir bölüm okur,
Namazını kılar.
Sonra bize döner ve azmimize şaşar,
Sabahın bu erken saatinde bizi kutlar.
Haftalardır hayal ettiğimiz bu gezi için,
Yaptığımız hazırlıklara sevinir için için.

Sabahın ilk ışıkları karşıdaki tepeleri kaplar,
Sonra Asi Nehri bahçelerini sarar.
Eser yaz aylarımn temiz havası,
Doldurur odaları ve evin her köşesini,
Bir pencereden girer diğerinden çıkardı,
Ilık ve hoş bir hava hepimizi mest ederdi.

Ve yalnız birkaç dakika içinde,
Evi terk eder yola koyulurduk.
İncir ve dut ağaçları arasında koşardık.
Asi Nehri'nin karşı kıyısına geçerdik.
Oradan, nehir boyu denize doğru giderdik.
Samandağ sahiline varınca,
Kucaklardı bizi deniz sahilindeki ince kumlar,
Asi Nehri'nin denize döküldüğü yerdeki topraklar.

Birazdan buraya binlerce insan gelecek,
Komşu civar köylerden ve de öbek öbek,
Hepimiz ziyaret edeceğiz Hz. Hızır Türbesi'ni,
Samandağ deniz sahili ince kumlar üzerindeki
Bu asırlık ve kutsal kubbesini...

Hz. Hızır'ın bereketini ve kutsallığını hissedeceğiz.
Onun etrafında bir gün ve bir gece kalacağız.
Öbür günün sabahında yine erkenden,
Toparlanıp evlerimize geri döneceğiz.

Köyümüzün gezisidir bu,
Her yılın yaz aylarında yapılan.
Belki de birkaç kez tekrarlanan,
Mevsiminde yaşanan güzelliktir bu.

Hz. Hızır Türbesi'ni, kutsal mezarının kubbesini,
Değişik zamanlarda mutlaka ziyaret eder köyümüz insanı.
Bereketini hissederler ve keserler orada adaklarını,
Yatarlar yanı başında türbenin getirirler sabahı.
Yastık ve yatak ederlerdi sahildeki ince kumları.
Nadiren üstlerine örtü çekerlerdi,
Örtü olmasa sevabı daha fazla olurdu...

Ama anlamazdık bir türlü nedendir ve nasıldır,
Hz. Hızır türbesine neden seçmiş burayı,
Yüzlerce mil uzanan Samandağ sahilindeki bu ince kumları.
Oysa ahşmıştık görmeye türbesini yeşil dağların zirvesinde,
Suriye deniz sahilindeki küçük ormanlarm giriş bölümünde.

Şeyh Ahmet'e sorduğumuz soruya cevap aldık,
Hz. Hızır Türbesi mevcuttur birçok yerde, öyle anladık.

Allah'a dualarımızı ettik ve adaklarımızı burada adadık.
Dağıtır bereketini ve kutsallığını insanlara buna inandık,
Fakirlere ve ihtiyaç sahibi olanlara da merhamet ve sağlık.

Dar ve çakıl taşlı bir yolda yürüdük.
İki saat boyunca hiç durmadık.
Yoldaki dikenlere katlandık,
Ve en sonunda Samandağ'a ulaştık.

Samandağ küçük bir kasaba,
Fakir dükkânları dağılmış oraya buraya,
Kısa sürede geçiyoruz, Samandağı, kalıyor arkamızda,
Ulaşıyoruz denizin ince kumlu sahiline.
Mutluluk ve sevinç taşıyor içimizde.

Kumların tam ortasmda Hz. Hızır Türbesi,
Dönüyoruz etrafmda hepimiz, beyazdır kubbesi,
Altın kumlar ortasmda heybetlidir manzarası,
Sessiz ve görkemlice duruyor asırlardır burası.

Türbenin kubbesi kutsaldır bizim için,
Altında durup Allah'a dua eder yalvarırdık için için,
Kötülükler ve hüzün bizden uzak olsun,
Umutlarımız tez gerçekleşmesi için.

Sabah güneşi yükselmiş,
Hemen yanımızda denizin dalgaları,
Sanki bizlere kucak açmış gibi
(Hadi yüzmeye gelin) diye davet ediyor biz çocukları.

Kurtuluyoruz çabucak ve hiç beklemeden
Üstümüzdeki yoksul ve basit elbiselerden.
Atıyoruz kendimizi denizin kucağına,
Atıyoruz kendimizi mavi-yeşil dalgaların soğuğuna sıcağma.

Beyaz, koyu, şeffaf ve mavi.
Ne güzel bir deniz sahilidir.
Samandağ'ın sakin sahilidir bu.
Sağınızda ve solunuzda uzanır göz alabildiğince,
Taht kurmuştur burası bizim gönlümüzde.
Mutluluktan uçardı Asi Nehri çocukları buraya gelince.

Denizin dalgaları üzerinde dağılırlardı.
Korkmadan suya girer ve çıkar, sevinç çığlıkları atarlardı.
Asi Nehri'nde öğrenmişlerdi ustaca suda yüzmeyi,
Severlerdi sabahtan akşama kadar nehrin bahçelerinde gezmeyi.

Aile büyüklerimiz gelirlerdi az sonra bizi aramaya peşimize.
Bilmek isterlerdi, bu küçük şeytanlar nerede ve ne yaptı diye.
İki saat denizde kaldık ve hala dönmedik niye?

Korkarlardı bizlere her zaman büyüklerimiz.
Ya birimiz suyun derin olduğu bir yerde yüzerse.
Ya birimiz sahilden çok uzaklaşırsa.
Veya birimiz denizde boğulur ve ölürse...

Ama Asi Nehri şeytanları çok atiktiler,
Derin ve mavi olan bu denizden çekinmezler.
Korkmadan dalgalar ile boğuşur ve asla yenilmezler.

Denizden çıkardık en sonunda,
Elbiselerimizi arar ve bulurduk
Koyduğumuz en yakın olan o sahil kumlarında.
Yüzme için mayo getirmez ve onu bilmezdik hayatımızda,
Ta uzun zaman sonra öğrendik onu,
Yazmıştım size hatıralarımda.

Öbek öbek toplanırdı köylüler türbe etrafında,
Önlerine yemekler konur, sanki yapılmış fırında.
Bu öğle yemeği idi, akşam yemeği geliyor yolda.
Hazırlanırdı herkes akşamın o şahane toplantısına.

Akşam yaşanan o beraberlik unutulmaz bir olaydı.
Köylüler genç, çocuk, kız ve ihtiyar birbirlerini tanırlardı.
Çeşit çeşit yemekler, meyve ve içecekler sofralarda dizilirdi.
Kahkahalar, şakalar ve çocukların sevinç çığlıkları yükselirdi.
Güzel şarkılar söylenir, uzun havalar yankılanırdı.

Ahmet Azazi adında genç bir köylü vardı.
Gür bir sesle, çok içten şarkılar söylerdi.
Onu yakından tanır ve bana hep(Küçük arkadaşım) derdi.
Bazen benden, kendisi için şiir yazmamı isterdi.
Onu ezberler ve şarkı şeklinde icra ederdi.

Ahmet Azazi... Çok sade, köylü bir gençti.
Çocukluğumda duyduğum en güzel ve en duygulu sesti.
Ona bir ad takmıştım, (Gökyüzünün Hibesi),
Bir sandalye seçer ve yavaşça üzerine otururdu.
En güzel şarkılarmı söyler herkesi mest ederdi.

Yıllar sonra bile bugün ben,
İddia ediyorum Ahmet Azazi'den
Tarihte gelip geçmiş birçok şarkıcı ve şairden,
Az değildir başarısı hepsinden.
Şiirden anlayan babam şeyh Ahmet bile
Mest olurdu onu dinlerken.

Tasavvuf ve ilahi şiirler söylerdi babam.
Allah ve Muhammed aşkı ile yanardı ta doğuştan.

Şeyh Ahmet'in özel bir dünya anlayışı vardı.
Söyledikleri ile hep takdir toplardı.

O akşam birçok genç peş peşe şarkılar söyledi.
Kale mahallesinden gelen gencin sesi bir başka idi.
Az sonra gençler çıkar ve el ele halaylar çekerdi.
Davul zurna eşliğinde döverdi ayakları, ince kumları.
Sanki bir düğünmüş gibi, sabahlara kadar eğlenirlerdi.

Biz bu mutluluğu yaşarken,
Hz. Hızır Türbe kubbesi hemen yanımızda.
Onun bereketi ve kutsallığı bizim üzerimizdeydi.
Buna böyle biliyor ve böyle inanıyorduk.
Köyümüzden buraya bunun için yola koyulduk.
Burada bereket, mutluluk ve Allah'a yakınlık buluyorduk.
Yılın bütün yorgunluğunu burada omuzlarımızdan atıyorduk.

Ertesi sabah gün doğarken
Mehmet'in annesi ta erkenden,
Hazırlar her şeyi köye dönmek için
Dualar eder yola koyulurken.

Herkes Hz. Hızır'ın mekânına veda eder.
Ayaklarımıza yapışan deniz sahili kumları bize refakat eder.
Yolumuza koyuluruz mutluyuz, kalbimizde ne hüzün ne de keder

NOT

25 yıllık bir aradan sonra, tek bir defa olmak üzere, Samandağ deniz sahilini gidip görme fırsatım oldu. İçimde taşıdığım hüzünlü ve özlem dolu hatıralarım ile oraya ulaştığım zaman, büyük bir otel binasının oraya kurulmuş olduğunu gördüm. Kutsallığına inandığım Hz. Hızır Türbesi, oradaki binalar arasında çok küçük ve sönük bir şekilde duruyordu. İçimde derin bir üzüntü duydum. Çocukluğumun bir parçası olan Hz. Hızır Türbesine birazcık önem verilmiş ve kubbesi birazcık parlatılmış olsaydı ne kadar daha güzel olurdu diye düşündüm.

Süleyman el-İsa / Ağostas.2005

Hz. EL-ARABİ TÜRBESİ

(Çocukluk Yılları Anılarımdan)

Hz. El-Arabi Türbesi, dağın tam zirvesinde.
Bu dağm yamacında ise köyümüz.

Orayı hiç ziyaret etmedim.
Tek bir kez olsun görmedim
Ama çocukluk dünyamızda kutsaldı,
Heybetli ve yücelik anlammdaydı.

Ona El-Arabî adını koymuştuk.
İsmin kutsallığı ile yemin ederdik.
Hastalandığımız zaman ona giderdik.
Başımıza kötülük gelirse ona adaklar keserdik.

Annem kıbleye döner avuçlarını açardı.
Dağın tepesine bakar ve dua ederdi.
İki gündür yakalandığım ateşli hastalıktan
Kurtulmam için her acıdan
Allah'a adaklar adardı.

Türbeyi hiç ziyaret etmedim
Ona giden yol çok sarptı, gidemedim.
Köyümüzün hiçbir çocuğu da benim gibi
Oraya çıkmayı asla beceremedi.

Ne zaman başımıza bir bela gelse,
O kutsal yere gider dua ederdik.
Allah'a yalvarır ve yardım isterdik.
Öyle ahştık, öyle öğrendik.

Nahırlı Köyü bitişiğindeki bu dağ tepesinde
Hz. El-Arabî kutsal mekânı vardır bizim insanların beyninde.

Hz. El-Arabî... Bu meçhul mezar.
Onunla ilgili hiç kimse bir şey bilmiyordu.
Her şeyin detayını bilen babam şeyh Ahmet bile,
Söyleyemiyordu onunla ilgili tek bir söz dile.

Dokuz yaşımda iken hep hayal eder
Türbeye giden sarp yolu aşmak isterdim.
Bu dağ yolunu geçmek, Hz. El-Arabî'ye varmak
O yüce mekânın heybetini seyretmeyi dilerdim
Ona dokunmak, belki de onun hakkmda bazı şeyler
öğrenmekti tek merakım.

Ama ben, ailem ve köyümün bazı insanları
Yetinirlerdi her zaman,
Yolumuz üstündeki Musa Pınarı denen su kaynağına ulaşmak
Ve içmek temiz suyundan.

Dağ kayaları arasmdan gelir Musa Pınarı'nın berrak suyu
Toplanır köylüler burada böyledir huyu.

Musa Pmarı yanında günümüzü gün ederiz
Hz. El-Arabî türbesi yakınımızda ulaşmak isteriz.
İşte şuracıkta dağ başında,
Ama yol çok sarptır gidilmez bunu hepimiz biliriz.

Musa Pmarı suyu temiz ve berraktır.
Üstündeki meşe ağacı gölgelik yapar asırlıktır.
Etrafımdaki yemyeşil vadi sanki bir cennet ve hayranlıktır.

Daha sonra öğrendim ki, köylülerden bazıları
Karar vermiş ve ziyaret etmişler kutsal mekânı.
Taş, diken ve yokuş demeden ulaşmışlar zirveye
Yaşamışlar bir gün boyu oranın bereket ve kutsallığını.

Babam şeyh Ahmet bir gün bana anlatmıştı
Hz.El-Arabî'nin Antakya'da vardır bir başka mezarı.

Ama bilmiyorduk yerini
Aradıysak da, hiçbir gün bulamadık mekânını.
El-Arabî, bir efsane olarak bende kaldı.
Şairiyim ben bu güzel köyün adı Nahırlı.

Bazen söylerlerdi bize,
Bir nur topudur düşermiş gökyüzünden türbe üstüne.
Bu kutsal mekânı ziyaret edermiş herkesin gözü önünde.

El-Arabî Türbesi dağın tepesinde.
Gökten inen nur, onu yedi kez dolanırdı.
Sonra aydınlatır ve kutsardı yakın duran müminlerin mezarını
Demek ki Allah birisini severse,
Nur indirir mezarına bir gün ölürse.
Ancak müminlerdir ulaşır bu mertebeye erişirse.
Bu küçük şair hep şunu söylerdi kendi kendine
(Kim bilir, belki ben de ulaşırım bu mertebeye)

Bir gün dut ağacmda yaptığım yazlık kulübemdeydim.
Bu kulübeyi, çocuklar için yazdığım şiir dizisinde anlatmıştım.
Dizi adını (çocukluğumu anlattığım küçüklerim) koymuştum.

Romantik ve sakin gece kulübeyi sarardı.
Gökyüzünde yıldızlar sihirli güzellikte yanıp sönerdi.
Uyku bastırırdı... Uyurdum...
Rüyalar görmeye başlardım her zamanki gibi
Ne çok, ne ilginç rüyalar görürdüm.
Dedem bile olsa sevinirdi...

Derler ki, uyanık iken yaşadığımız olaylar,
Bilinçaltımızda depolanıyor apar topar.
Sonra çıkıyor bunlar su yüzüne ve oluyor rüyalar.
Bence bu açıklama doğrudur ve mantıklıdır,
İnamyorum buna inandığım kadar.

Size gördüğüm ilginç rüyayı anlatayım.
Dut ağacmda, yazlık kulübemde yatarken,
Görmüştüm o rüyayı yıllar önce ben köyümdeyken.
Şimdi hatırlıyorum detaylıca ne gördüysem
Sanki yaşanmış ve kalmış dünden.

Evimizin yakmındaki Asi Nehri kıyısındaydım.
Dallarını nehrin suyuna sarkıtan incir ağacı altında.
Gökyüzünden geçen, beyaz benekli kurşuni bir bulut seyrederdim.
Daha az önce Asi Nehri sularında yüzüyordum.

Aman Allah'ım! ...O da ne böyle?
Kurşuni renkli bulut aniden esmer bir insan oluverdi.
Uzun boylu ve beyaz elbiseli adam bana yaklaşıverdi.
Bana doğru eğilip...
Eli ile bana selam verdi.
Alçak bir sesle şunu sundu:
(Köyün küçük şairi sen misin?
Sanırım şimdi sen yeni bir şiir yazmak üzeresin

Yazdıklarından bana bir şeyler söyler misin?
Ben seni dinlemek için çok uzaktan gelmişim.)

Korkum geçmiş ve rahatlamıştım
Bana selam verip önümde duran
Bu dehşet adama donup bakakalmıştım.
Benden şiir okumamı istemişti,
Sanki uzun süredir beni tanır ve bilmişti.
Ona tek bir cümle söyledim, netti.
(Hoş geldin amca)'dan ibaretti.

Hemen yanımda ve yeşil otlar üstüne oturdu.
İncir ağacı altmda ve benim söyleyeceklerimi bekler oldu.

O günün aynı tarihinde,
Rüyamda değil gerçek günümde
Uzun bir şiir yazmıştım
Anlatmıştım dert ve sorunlarmı çiftçilerin
Geri kalmış ve unutulmuş bu yoksul köyümüzde,
Kaybolmuş vadilerin ve dağların arasındaki şu evlerde.

Bu yanımda duran beyaz şeyhin isteğini
Yerine getirmek geldi içimden, sanki bir pirdi.
Okudum bir bölümünü yazdığım şiirin.

"Ey fakir insanlar ölmekten korkmayın
Cennetteki en güzel yemekler sizindir.
Orada sizler için evler yapılmıştır
Şehvetli Kevser ırmakları sizin için akmaktadır."

Heybetli beyaz giysili olan şeyh gülümser,
Elini omzuma koyar ve beni metheder
Derin bir mutluluk içinde bana şunu der:

(Köyündeki o fakir ve iyi insanlar, bana en yakındır.
Mademki onların dertlerine ortak oldun,
Mademki onlarm kurtuluşları için destek oldun.
Senin için dua ettim, mutluluk senin olsun.
Onların adakları kabul olsun,
Kötülük ve beladan uzak olsunlar diye,
Allah'a yalvardım binlerce kez ve seve seve.)

Gözlerimi şaşkınlıkla açtım ve toparlandım.
Adakları kabul olsun diye, ne yapmışsa anladım.
Yanımda duran beyaz giymiş adama cesaretle sordum.
(Siz kimsiniz o zaman, bana açıklar mısınız, şaşırdım?)

Heybetli ve beyaz elbiseli şeyh gülümsedi.
Sakin ve sevgi dolu bir sesle cevap verdi.
(Ben senin bu soruyu sormanı bekliyordum.
Uzun süredir görmek istediğim küçük şair sensin.
Ama ne yazık benim hakkımda hiçbir şey bilmiyorsun.)

Ben komşunuz El-Arabi...
Şu dağın zirvesinde bulunan.
Yamacında, köyünüz Nahırlı Köyü'nün bulunduğu dağ.

Evet... Evet oğul.
Ben komşunuz, şuracıkta asırlardır bulunan El-Arabî'yim.
Bu güzel mekânı, bu dağ tepesini asırlar önce seçtim.
Buradan Asi Nehri ve civarını görebilir ve seyrederim.
Beraberinde yaşadığınız ve sevdiğiniz bu nehri ben de severim.

Yaz ve kış onun suyunda bereket var.
Çocuklar orada yüzerlerken sevinçten uçar.
Bu manzarayı görünce içim ferahlar.
Sanki kelebekler gibi su üstünde kayarlar,
Sen de onlardan birisin, gözlerim seni arar.

Ben komşunuz El-Arabî...
Adımı zikrederek dua eder, Allah'tan yardım istersiniz.
Yeminler eder caymaktan korkar, çekinirsiniz.

Evet, Allah katında müminim ve benim değerim vardır.
İyi kalpli köylüleriniz yanında maneviyatım vardır.
Bunun açıklanması ve bir kısası vardır.
Anlatayım dinleyin, bunu bilmeyen kalmasın.

Allah katmda ve mümin sıfatında dolaşırken ben.
Bu güzel mekâna ulaştım aniden.
Vazgeçtim dolaşmaktan ve etkilendim bu köyün sihrinden.
Benden önce buraya gelmiş ve yerleşmiş
müminler gibi yerleştim,
Ha şuradadır bakın, uzak sayılmaz
Simon Kalesi ve içindekiler...

"Hikâyeme tekrar dönüyorum.
Beni dinlemek istiyor musun oğul?"
Evet dedim, büyük bir heyecanla bilmek isterim.
Senin hakkındaki her şeyi.
Hiçbir köylünün bilmediğini,
Hatta babam Şeyh Ahmet'in bilmediğini bilmek isterim.

Aniden sözümü kesti ve şunu dedi:
(Şeyh Ahmet... Şu muhteşem köylü adam.
Ona karşı büyük bir sevgi vardır içimde.
Bana en yakm olan insandır bütün bu köyde.

Bak, beni iyi dinle küçük şairim.
Ben sahranın oğluyum, büyük Arap sahrasının oğlu.
İçinde kum ve rüzgârdan başka bir şeyi olmayan.
Ama yine de büyük kahramanlar yaratan,
İşte bu sahranın oğluyum ben oğul.

Gençliğimde çok atik ve çalışkandım
Sahrada bilinen en kahraman atlı bendim.
Şiir sever ve şiirler söyler idim.
En güzel aşk şiirlerini seçer idim.
Sahra güzeli, esmer sevdiğime okur.
En içten ve dokunaklı mısralarımı ona dizerdim.

Sahra güzeli olan sevdiğim esmerdi.
Söylediğim şiirden utanır ve kızarırdı.
Adını andığım mısraları duyunca gülümser,
Bazen de mutluluktan uçardı.

Bir gün, sahra güzeli sevdiğim hastalandı.
Kader onu ellerimden alıca.
Dünya gözümde zindan oldu, karardı.
Yaşadığım hayat zehir oldu ve bulandı.
Her şeye boş verdim, kalmadı bir şeyin anlamı.
Kendimi meçhule bıraktım, bulamadım dermanı.

Sonra... Sonra denedim insanları sevmeyi hepsini.
Özellikle fakir ve yoksul olan müminlerini.
Her yerde aradım onları, beyazını ve zencisini.
Dertlerine ve acılarına ortak oldum.
Paylaştım onlarla her şeylerini.

Ben hâlâ yollardayım, bir yerden diğer bir yere giderim.
İşte şimdi ben sizinleyim ve Antakya'dayım.
Ah. Bir bilseniz eskiden ne kadar güzeldi bu sizin Antakya'nız.
Hamdaniler Devleti'nin bir parçası idi bu şehriniz.
(Seyfu Devle) adında bir hükümdarı vardı bu devletin.
Çok sevdiğim, kahraman bir hükümdar.
Çökmekte olan bir devletin başında, yılmaz bir komutan.
Savaştı sonuna kadar düşmanlarla, teslim olmadı asla,
Direndi güneyde ve kuzeyde sanki bir aslan gibi.

Ben bir zamanlar Antakya'da ikamet ettim.
Ben insanlarını, onlar da beni çok sevmişti.
Köylerini dolaşırken, sizin köye ulaştım.
Birden o an çökmüş ve hastalanmıştım.
Kısa süre sonra ölmüş ve burada gömülmüşüm.
Beni seven dostlarım bana bu dağ tepesini seçtiler.
Bu cennet tabiatınızı bana mezar için uygun gördüler.
Burada sizinle olmak benim için mutlu bir kader.
Bana El-Arabî derler asırlar oldu buradayım sizinle beraber.

Aniden sustu beyaz giyinmiş heybetli adam.
O konuşurken asla ayrılmadı gözlerim ondan.
Bilmek istediklerimi anlatmıştı hiç durmadan.

Dut ağacındaki kulübemde uyandım.
Yere atladım ve koştum şimşek hızı ile babama.
Anlattım beyaz elbiseli adamın gelişini rüyama.
Babam gülümsedi ve şunu söyledi bana:
(El-Arabî sana özel bir bereket kasteder burada
Sana anlatmış bazı özel şeyleri,
kimse duymamış önceden burada.)

Ağustos/ 2005

VAİL, BÜYÜK VATANINI ARIYOR

(Çocukluğumun Öyküsüdür. Tüm çocuklara hediyemdir.)

Hayatımdan Sayfalar

Vail, Samandağ ilçesine bağlı, Asi Nehri kıyısmda kurulmuş, Nahırlı adlı ve 20 evi geçemeyen küçük bir köyün çocuğudur. Köyün evlerini teker teker bilir, Asi Nehri ile haşir neşirdir. Yüzmeyi ve güneşlenmeyi çok severdi. Ta küçük yaşlarında bile bir balık gibi yüzmeyi öğrenmişti. Daha 4–5 yaşlarında iken yalınayak, ağaçlar arasındaki taşlı ve dikenli yollarda koşarak, arkadaşları ile beraber Asi Nehri'ne atardı kendini.

Köy evleri taş ve çamurdan yapılmış, damları ise kurumuş ağaçların gövdeleri ile örtülmüştü. Ama köy ağasımn evi yontma taşlarla yapılmış ve köyün en yüksek tepesinde beyaz bir güvercin gibi ışıldıyordu. Vail, bu sosyal adaletsizlik ve dengesizliğin var olduğunu ta küçük yaşında hissetmişti. Nedenini sorgulamaya başlamıştı. Okuma ve yazma bilmeyen bu köy ağası nasıl ve niçin bu güzel evde yaşayabiliyordu? Köyün malının %75'ine nasıl sahip olmuştu? Annesine, babasma ve etrafmdaki insanlara hep sorular sormaya ve cevaplar aramaya başlamıştı.

Beslediği hayvanlar için bahçeden ot toplarken, Vail'in annesi ona ağanın çok zalim olduğunu söyler. Karşıdaki tarlayı göstererek, bu tarlaların eskiden kendilerine ait olduğunu ve dedesinin 1. Dünya Savaşı'nda (seferberlik) askere alındığı zaman, ağanın bu tarlayı ellerinden aldığmı söyledi. Ağa, yalnız bu tarlayı değil, birçok tarla ve bahçeyi aym şekilde sahiplerinden almıştı. Bu konuda ağaya devlet destek çıkmış ve onu korumuştu. Vail'in annesi bu hükümetin kim olduğunu ve ne olduğunu bilmiyordu. Tek bildiği şey, bu hükümet, ağamn köylü toprağını elinden alması için ona yardımcı olduğudur. Bu durum onları üzüyor ve ellerinden bir şey gelmiyordu.

2

Vail, 7 yaşında Kuran-ı kerim'i ezberlemiş, matematik işlemlerini öğrenmişti. Babası Şeyh Ahmet'in yardımı ile Arapçanın dil kurallarını çok güzel öğrendi. Şeyh Ahmet, bütün civar köylerinde tek öğretmen konumunda idi. O tarihte, bölgede ne öğretmen ne de okul vardı. Tek bir ilkokul binası şehirde mevcuttu. Dolayısı ile Şeyh Ahmet kendi hayatını ve evini çevresindeki büyük küçük tüm insanlarm eğitimi için adamıştı. Çok saygıdeğer ve yüce bir insandı. Kış aylarındaki soğuk günlerde, iki odalı evinin bir odasını çocuklarına bir diğer odasını ise öğrencilere ayırırdı. Yaz aylarında ise, öğrencileri, evin önündeki büyük dut ağacının altmda toplar onlara orada ders verirdi. Vail, babasımn yaptığı bu eğitim çalışmalarına bir şekilde katılır ve çocukların bilmediklerini öğrenmelerine yardımcı olurdu. Vail, küçük yaşlarından beri şiiri sevmeye başlamıştı. Babasının bir şair olması, onun için bir teşvik unsuru olmuştu. Babası şiiri yazıp düzenledikten sonra onu bir şarkı söyler gibi icra ederdi. Ne güzeldi o kış gecelerinde babasımn sunduğu o güzel şiirler... Şarkılar.

Vail, babasımn birçok şiirini ve divanını ezberlemişti. Arada bir onları babasına ve ailesine okurdu. Daha sonra El-Mütenebbi şiirlerinden bölümler ezberlemeye ve babasına okumaya başlamıştı. Babasının şehirden alıp getirdiği çok değerli kitapları okumak onun en hoşlandığı şey olmuştu. Tarih kitaplarım çok severdi. Okuduklarım köy çocuklarına anlatır ve onlarla duygularını paylaşırdı. Halit Bin Velit adlı Arap-İslam tarihi kahramanı ile ilgili bir kitap okumuş ve çok etkilenmişti. Hiçbir savaşta yenilmeyen büyük bir kahramandı. Vail, bunun sayesinde, Arap tarihine saygı duymaya başlamıştı. Daha sonra, Mehmet Bin El-Kasım El-Sahafi adında, Arap-İslam tarihinin en başarılı kahramanlarından sayılan ve 16 yaşında birçok fetihler yapan insanı tanıdı. Vail'den yalnızca bir iki yaş büyüktü. 16 yaşında bir komutan!

Fethettiği yerlerde adalet ve eşitliği sağlamıştı. Vail, şimdi bu komutanın kendi köylerine gelip, bu yoksul köylüleri ağadan kurtarmasını istiyordu. Düşünceleri ve hayalleri işte böyle idi.

Arkadaşları ile temsili olarak taklidini yapmak istedikleri ilk Arap-İslam tarihi kahramanı UKBE BİN NAFİ idi. Bu komutan askerleri ile beraber Atlas Okyanusu'na kadar ulaşmıştı. İslam-Arap tarihinde önemli fetihler yapmış çok cesur bir komutandı.

3

Köyde meyve veren ağaçlar azdı. Ama ağanın sahip olduğu bahçelerden bazıları portakal, elma ve erik ağaçları ile doluydu. Bu bahçeleri bekleyen uyanık bekçiler vardı. Köy çocukları bu meyveleri görmeye dayanamıyor ve onlardan yemek istiyorlardı. Her şeye rağmen bir gün bu çocuklar karar veriyor ve bekçinin dalgmlığmdan faydalanıp biraz meyve çalıp yeme planı kuruyorlar. Vail, bu fikri beğenmediyse de o meyvelerden yiyebilmek için arkadaşlarına yok diyemedi. Üç arkadaş, bekçi görmeden, yola yakın olan kayısı ağacına çıkıp biraz kayısı toplayacaklardı. Ağamn tek başına bu meyveleri yemeye hakkı yoktu. Köy insanlarına zerre kadar bir faydası yoktu ağanın. Köylüler toprağı eker, biçer, meyveleri toplar ve ona takdim ederlerdi. Ağa asla bir iş yapmazdı. Ağa da, bekçisi de varsın cehenneme gitsin. Bir defaya mahsus olarak biz de bu kaysınm tadına bakacaktık. Babalarımızın ve dedelerimizin emeği olan bu ağaçlarda bizim de hakkımız vardır. İşte bir an için Vail'in kafasından bunlar geçmişti. Kısa bir süre içinde üç arkadaş ağaçtan biraz kaysı toplayıp şimşek hızı ile oradan uzaklaştık. Elinde ve cebinde kaysılar ile eve gelen Vail, kapının önünde babası ile karşılaşır. Baba hemen durumu anlar. Vail'in yanına yaklaştığı anda yüzüne kuvvetli bir tokat indirdi. İnce yürekli ve merhametli olan bu baba ilk defa bir tokat atmıştı. Vail'in getirdiği bütün kaysıları aldı ve yere attı. Ayakları ile onları birer birer ezdi. Sinirlendi ve yüksek sesle bağırmaya başladı.

— Bir daha asla böyle bir şey yapma! Anladın mı?

Vail'in, hayatmda babasını kızdırdığı tek olay buydu. Bunun onda yarattığı pişmanlık ve eziklik duygusu şu ana kadar devam etmiştir.

4

Vail'in babası Şeyh Ahmet, bazı kitapların el yazısını hazırlama ücreti ve okuttuğu öğrenci velilerinin çok küçük olan maddi katkıları ile biriktirdiği birkaç kuruş sayesinde, büyük oğlunu Antakya'ya okuması için, gönderdi. Vail'in büyük abisi Antakya'ya gidince, Vail, şehir hayatını, oradaki okulu merak etmeye başladı, orayı görmeyi aklına koydu.

Abisi ona oradaki okulu, öğretmenleri, öğrencileri, dersleri, okuduğu sınıfı, kütüphaneyi ve öğrendiği yabancı dili anlatırdı. Bazı hafta sonları ona kitaplar getirirdi. Okuduktan sonra tekrar okula iade ederdi.

Birden aklına abisi gibi Antakya'daki okulda okuma fikri geldi. Ama ne çare cevap belli idi. İki çocuğunu Antakya'da okutacak maddi imkânları yoktu. Belki yakın bir zamanda bunu yapmaya çalışacaktı Vail'in babası. Vail beklemek zorunda idi. Başka şansı yoktu... Elinde kitap ve küçük defteri ile bahçenin yolunu tutardı.

5

Vail çocukluğunda yazdığı şiirleri, Selma adlı sarı saçlı, yeşil gözlü ve 9–10 yaşlarındaki kuzenine okurdu. Selma, küçük şairin başarısına sevinir ve onu hayret ile dinlerdi.

Vail, yazdığı şiirlerde köylülerin dertlerini, acılarını ve ekmeklerini kazanmak için çektikleri zulmü anlatırdı. Şiirlerinde bu konuları niye seçtiğini kendisi de bilmiyordu. Ama kendisi yaşananların bir parçası idi. Belki de sebep buradan kaynaklanmaktaydı. Yani şiirinde, zulme başkaldırmayı, ağayı ve onu destekleyenleri protesto etmeyi açıkça dile getiriyordu.

Selma, duyduklarından çok az şeyler anlamasma rağmen, kuzeni ve çocukluk arkadaşı olan bu küçük şair adına çok sevinmişti. Şiir bitince Selma hemen Vail'i büyük bir mutluluk ile kucaklardı. Sevinç çığlıkları arasında onu tebrik etti ve hızlıca amcası Şeyh Ahmet yanına

koştu. Vail'in artık babası gibi şiir yazabildiğini ve okuyabildiğini amcasma haber verdi. Vail'in babası hafif bir tebessüm ile gülümser ve Selma'dan Vail'i çağırmasını söyler. Vail, elinde yazdığı şiir kâğıdı ile gelir ve onu babasına uzatır. Babası şiiri okuduktan sonra ona döner ve şunları söyler:

— Sen iyi bir şair olacaksm oğul. Bak şimdiden bile benden daha iyisin. Ne yazdıysan onları bir defterde topla. Hiçbir şeyini kaybetme.

6

Aynı yıl içinde Vail, şehirdeki okula başladı. Bilgi ve yetenekleri dördüncü sınıf düzeyinde idi. Sınıfa girişinin birinci gününde sınıf arkadaşlarına yazdığı bazı şiirleri okumaya başladı. Okul müdürü, öğretmenler ve okul arkadaşlarının takdirini kısa sürede kazanmıştı. Şiir yazma ve okuma konusundaki başarısı şehirde duyulunca, şehrin kültür merkezinde şiir okuması için davet edildi. Çok heyecanlanmış ve duyduklarına inanmıyordu. Şiir gecesi yapılmadan önce herkes ayağa kalktı ve gür bir ses ile marşlarmı okudular.

Biz bugünün gençleriyiz,
Yarınlar bizim
Bu dünyada ölümsüz eserler yaratacağız

Biz bugünün gençleriyiz,
Irak, Şam, Mısır, Kudüs ve her yerdeyiz.
İleriye doğru yürüyoruz ölümden korkmadan
Başkalarından beklemeden, inşa ediyoruz ellerimizle
Umutlarımız için ölüyor amma yılmıyoruz.

Çalışan ve yapıcı ellerimiz var
Yarmlarımız ve umutlarımız var
Biz bugünün gençleriyiz.

Vail, bu ortamda bulunmaktan çok etkilenmiş ve dünyaya bakış açısı değişmişti. 20 evi olan Nahırlı Köyü'nden çok farklı bir çevre idi

burası. Vail şirini okuduktan sonra herkes onu alkışlamış ve takdir etmişti. Kültür merkezi müdürü bizzat gelmiş ve onu kutlamıştı.

Vail, şehrin bu okulunda okurken birçok şey öğrendi. Memleket, Fransız ve İngilizlerin işgali ve zulmü altındaydı. İnsanlar yoksul ve çok perişan. Bunlara karşı yapılan kurtuluş savaşına katılmaya karar verdi, Vail. işgalci Fransız ve İngilizleri yurdundan kovuncaya kadar mücadele edecekti arkadaşlarıyla birlikte.

7

Bir gün sınıfta, Gassan isimli arkadaşı Vail'e şunu söyledi:

—Dün, kültür merkezi müdürü ve arkadaşları yakalandıkları gibi hapishaneye atılmışlar. Haberin var mı? Öğretmenler, müdür ve okul öğrencileri okul bahçesinde toplanmışlar. Hepsi tedirgin bir şekildeler.

Az sonra herkes çıkıp şehir merkezine doğru yürüdü. Şehrin merkezinde toplanan halk hapishaneye yönelmişti. Genç, öğrenci, öğretmen, çiftçi, kadın, ihtiyar ve çocuklar hepsi beraberdiler.

"İşgalci güçler defolun!", "Yaşasın birliğimiz!" sloganları ile caddeler inliyordu. Vail, tam hapishane kapısı önünde arkadaşlarının omuzları üstüne çıkıp hazırladığı şiiri okudu. Tam bu sırada, Fransız işgalci güçler, toplanan halk üstüne kurşun sıkmaya başladılar. Kemal, kurşunlara hedef olmuş ve vurulmuştu. Hapishane duvarını aşmaya çalışan bir küçük genç kurşunlanmıştı. "Kahrolsun işgalci güçler!" diyerek yere düşmüştü. Öfkelenen halk, hapishane kapısına yüklendi ve kapıyı kırıp içeriye geçti. Birileri yaralanmış olan Kemal'i hastaneye götürmeye çalıştıysa da ne yazık ki yolda ölmüştü. Aniden kurşun sesleri durdu. Hapishanenin bir yerinde Fransız işgalci güçlerin komutanı belirdi. Göstericilerin hemen evlerine dönmeleri halinde, tutukluların serbest bırakılacağını söyledi.

Kültür merkezi müdürü ve arkadaşları serbest bırakıldı. Omuzlar üstünde şehrin caddelerinde taşınarak, kültür merkezine kadar gidildi. O gün asla unutulmayacak bir gündü.

İki yıl sonra gösteriler durdu. Ama memleket hâlâ işgalci güçlerin zulmü altında idi. Vail, kurtuluş mücadelesinin daha ateşli olduğu bir başka şehre göç etmeye karar verdi. Kendisi ve onlarca arkadaşı, vatanın bölünmüşlüğüne karşı çıkmak, vatanın birlik ve bütünlüğünü sağlamak uğruna mücadele edeceklerdi.

Vail büyüdü. O büyüdükçe hayalleri ve umutları da bir o kadar büyümüştü. Varını yoğunu, gençliğini ve çocukluğunu, kısacası her şeyini bu umutlarmm gerçekleşmesi için harcamıştı.

ŞAM – Mart 1977

NOT:

Bu yazıda geçen olaylar, yazarın gerçek hayatından alınmıştır. Hayal ürünü değildir.

Hikâyede adı geçen kişiler:

Vail : Süleyman El-İsa
Büyük Abisi: Mehmet El-İsa
Babası : Şeyh Ahmet El-İsa
Okul Müdürü: Şeyh Salih El-Ganim
Öğretmen: Mehmet El-Ganim
Kültür Müdürü: (Üstat) Zeki El-Arsuzi
(Hatay'da Fransız ve İngilizlere karşı kurtuluş mücadelesi veren mücahitlerin önderi)
Gassan: Sıtkı İsmail
Kemal: Şehit Kemal Mukannas

HATIRA LİMANI'NDAN

Beş tane küçük kayık
Getirdi bizi bu limana,
Hatırlıyorum o günü biraz ayık biraz uykulu
Anlatmak istiyorum işte şimdi size onu dolu dolu.
Önümde koyduğum bu sayfalara azı ile çokluğunu

Süleyman El İSA

1) DİL

"— El-Mutenebbi şairinin bir şiirini ezberlemeden asla oyun oynamaya gitmeyeceksin."

Bu şekilde söylerdi babası Vail'e oyun oynamaya gideceği zaman. Köyün tüm çocukları, akşamları köy meydamnda toplamrlardı. Ama ne güzeldi o yaz akşamlarındaki arkadaş oyunları, toplanmalar ve koşmalar. Onlara gitmek, onlarla oynamaya can atardım. Şiir okumak ve ezberlemek istemiyordum. Şimdi arkadaşlarımla koşmak, bağırmak ve saklambaç oynamak istiyordu canım. Ama nafile, Şeyh Ahmet oynamama asla izin vermezdi, ta ki El-Mütenebbi şiirini ezberleyinceye kadar. Şiiri ezberledikten sonra bir ok gibi arkadaşlarıma uçardım ve onlarla oynardım.

Gündüzleri, genellikle evimizin önünde büyük bir gölgelik yapan yıllanmış dut ağacının altında otururdum. Şiir denemelerimi orada yazardım. Kuran-ı Kerim'i okumayı babam Şeyh Ahmet'ten 7 yaşımda burada öğrendim. El-Mütenebbi Divanı'nı burada okudum ve burada bazı bölümlerini ezberledim.

2) TOPRAK

Şair ve yazarların oluşturduğu bir grup edebiyatçı ile beraber, bir yerleşim merkezine doğru geziye çıkmıştık. Yol boyu manzarayı seyrederken, aklıma benim küçük köyüm geldi. Küçüklüğümde hayal ettiğim bu sahra manzarasını şimdi gerçek olarak görüyordum. Bu topraklar üzerinde yaşayan roman kahramanlarını ve de büyük aşk kahramanlarını hatırladım. Sahra insanmm içinde yaşadığı çadırlardan birisinde bizi karşıladılar. İçeriye girdim ve ilk sandalyeye oturdum. Aniden gözlerim daldı ve bahçemizdeki ağaçları hatırladım. Hepsini ve teker teker. Dut, incir ve zeytin ağaçları. Küçüklüğümde bu ağaçlara çıkmıştım birer birer. Özellikle bir incir ağacı vardı ki onu en çok severdim. Dallarına çıkar şiir ve şarkılar söylerdim.

26 yıl süren bir gurbetlik döneminden sonra, Asi Nehri kıyısındaki köyümü ziyaret etme şansım oldu. Kız kardeşimi, ağabeyimi ve o sevdiğim incir ağacını tekrar görebilmiştim. Doğduğum bu topraklarla, ağaçlarla ve insanları ile kucaklaşmıştım. Toprağının, havasının, insanlarının ve ağaçlarının kokusunu derin derin içime çektim.

3) BEN VE O

Hayatımın gençlik yıllarında, genç, esmer ve çok güzel bir kıza rastladım. Suriye'nin Halep şehrinde idi. Bir şiir kadar güzel ve bir nur topu kadar çekici idi. Az önce çok uzak bir yerden gelmişti. İnce duygulu, canlı ve çok ilginç fikirleri olan birisi idi. Onu gördüğüm ilk andan itibaren birbirimize karşı büyük ilgi gösterdik. Ruh ve düşüncelerimizin birbirine benzer olduğunu anlamıştık.

Akşamları ve ay ışığı altmda şehrin sakin yollarında saatlerce el ele yürürdük. Yaz aylarının temiz ve ılık havasım doya doya içimize çekerdik... Gözlerimiz aşk ve mutluluk ile parlardı. İkimiz çalışıyorduk. Her sabah erken saatlerde işimize gitmek zorunda idik. İş, bizim için kutsal bir uğraş idi. En iyi ve eksiksiz bir şekilde yapmamız gerekiyordu.

Ben çevremdeki her şeyi, Arap dünyasının içinde bulunduğu geri kalmışlık ve cehaleti ve kısacası dünyada yanlış bulduğum birçok şeyi değiştirmek istiyordum. Azimli olduktan sonra insanın bunu yapabileceğine inanıyordum.

Narin ve esmer tenli olan sevdiğim kız benimle aynı düşünceleri paylaşıyordu. En az benim kadar atılgan idi. Işıl ışıl parlayan gözleri ile hep bana destek oluyordu. Sanat, aşk, hayat, toplum, siyaset ve düşünce alanlarındaki konularla konuşurken zaman bir su gibi akıp giderdi.

Bizler, yani ben ve o esmer tenli bayan şimdiye kadar hayat yolunda beraber ve el ele yürüyoruz. Ortak umutlarımıza doğru, ortak olarak koşuyor ve mücadele ediyoruz. İşte bunun içindir ki, benim hayat yolumda önüme çıkan en güzel şeyin bu kadın olduğuna inanıyorum.

Tarihte gerçekleştirilmiş olan bütün başarılar ilk önce bir hayal idi. Bir düşünceden ibaretti. Ama azimli ve çalışkan insanlar tarafından bir gerçeğe dönüştürüldü. İşte bu inançla ben hayatı anlıyor ve değerlendiriyorum. Ben siyasi bir insan değilim. Sadece, küçük yaşta taşıdığım sosyal ve ulusal sorunlar yüzünden anavatanından göç etmiş, bu sorunların çözümü için hayaller kurmuş bir insanım. İşte ben bu hayallerimin kutsallığına ve yüceliğine inanıyorum. Bunlarla övünüyorum. Hayatın sürekliliği ve anlamı için, insanın hayal gücü çok önemlidir. Ben hayallerimin gerçekleştiğini görmedim. Ama inamyorum ki bir gün benim gibi hayalleri olan yeni nesiller gelecek ve benim gibi hayallerini gerçekleştireceklerdir.

Fransız şair Atanaz Fantşif Du Trasi Süleyman El-İsa'nın bir bölüm şiirini Fransızca'ya çevirdiği "Toprağın Kokusu" eserinin başındaki önsöz bölümünde şunları yazmıştır:

"Süleyman El-İsa'nm çocuklar için yazdığı yazılar, dünyaca meşhur olan diğer şairlerin yazdıklarından daha az değerde değildir. Arap dünyası çocukları yıllardır onun şiirlerini okuyor ve ezberliyorlar.

Bizde en iyi umutların yeşermesini sağlayan çocuklardır. Onlar bizim canlarımız ve her şeyimizdir."

Süleyman El-İsa 31 yıldır çocuklar için şiirler yazmaktadır. Haziran 1967 tarihinde Arapların savaş yenilgisinden sonra çocuklara yönelik edebiyat çalışmalarına ağırlık verdi. Onlarla ilgili şiirler, marşlar, tiyatrolar ve şarkı sözleri yazdı. Arap edebiyatında, çocuklar için yazılan şiir, marş ve tiyatrolar, diğer birçok devlettekilerle karşılaştıracak olursak, çok az sayıda olduğunu görürüz. Ben ve eşim, Fransızca ve İngilizceden Arapçaya yaptığımız çok sayıdaki tercümeler ile bu eksikliği giderme konusunda azımsanmayacak oranda bir başarı kazandığımızı düşünüyorum. İnsanlar genellikle geçmiş zamana özlem duymaya alışmış olmalarına rağmen, ben gelecek günlere hep özlem duymuşumdur.

BAŞLANGIÇ

Bu ne bir ideoloji ne de bir siyasi görüştür. Bence -şu ana kadar bile- bu bir kimlik arama mücadelesidir. 33,5 yıl önce idi. Ortaokul son sınıfında idim. Şam şehrinin, Barada nehri kıyısındaki bir yerleşim merkezinin okulu idi. Admın Cevdet El-Haşimi Orta Okulu olduğunu hatırlıyorum. Yıkık ve dökük bir ev idi. Burada kalplerimize hayat, gözlerimize nur ve beynimize zihin açıklığı kazandığımız başlangıç yeri idi. Burada çok değerli bir arkadaş çevrem oldu. Saygı değer büyük öğretmen Zeki El-Arsuzi ve Vahib El-Ğanim bunlardan bazıları idi. Sık sık beraber oturur ve sohbet ederdik. Arap tarihi hakkında bizlere bilgiler verirdi. Yiyecek bulmakta zorlanan ve çok uzak yerlerden buralara göç etmiş olan bizler, bu Arap tarihini değiştirecek ve saygın bir duruma getirecektik. Bir mezarlıktan ibaret olan bu Arap dünyasına canhlık verecek ve bu insanlar arasında eşitlik, kardeşlik ve güç birliği yaratacaktık... Evet... Bu kimsesiz ve aç gençler çok mutluyduk ve geleceğe büyük bir umutla bakıyorduk. Açlık ve yoksulluk ortamında yaşayanlar büyük şeyler başarabilir. Ama kuş tüyü yastıkları üstünde yatan kişiler, bu hayatın güzelliklerine hiçbir

şey katamazlar. Bunu onlardan beklememiz yanlış olur. Tembellik ve bencillikten başka bir şey yapamazlar.

Okulumuz dar bir giriş bölümü ve üç odadan ibaretti. Bir odasında öğretmenimiz Zeki El-Arsuzi'nın yatağı ve yüzlerce kitabı vardı. Diğer yıpranmış olan iki oda bizim okulumuz idi. Buradan alacağımız bilim ile Arap dünyasını değiştirecekti bu kimsesiz ve aç çocuklar. Zeki El-Arsuzi ile burada sanırım 4–5 yıl beraber kaldık.

İkinci Dünya Savaşı dünyayı yakıp yıktığı gibi bizi de yakıyordu. Buna rağmen büyük bir azim ile mücadelemize devam ettik. Arkadaşımız Sıtkı İsmail kurşun kalemi ile duvara şu mısraları yazmıştı.

"Savaşın bu kara ekmeğine merhaba...
Açlık, fakirlik ve zulme merhaba.
Her çeşit zorluğa, acıya ve hayata merhaba..."

Fransız ve İngilizler topraklarımızdan çıkmalıydılar... Çıkaracaktık onları ne pahasına olursa olsun. Arap dünyası devlet yöneticileri hain ve düşman ile işbirlikçi idiler. Bunlar ve bunların kurdukları düzen değişmeliydi. Bunu yapacak olanlar da bizdik. Biz bu işin başlangıcı olacaktık.

Kısa bir süre içinde, bu küçük okulumuz ve onun öğretmeni olan Zeki El-Arsuzi'yi duyan birçok öğrenci, okulumuza gelmeye ve bize katılmaya başladı. Okulumuz, çevre liselerden ve üniversiteden gelenlerle dolup taşmaya başladı. Öğrenciler duydukları her şeyi yazıyor ve öğreniyorlardı.

1940 yılının çok soğuk bir kış gecesi idi. Sobası olmayan bu okul odalarında biz ders çalışırken, aniden kapıda öğretmenimiz Zeki El-Arsuzi ve beraberinde Vehib El-Ğanim girdi. Yeni bir parti kurulduğunu ve bundan böyle mücadelelerini bu çatı altında sürdüreceklerini söyledi. Görev bölümü için hazır olmamızı istedi. Hayallerimizin gerçekleşmesi için bir yol haritası belirlemiş ve bu yolun başlangıcı olarak buradan beraberce yol almaya karar vermiştik.

Arap tarihinde yeni bir sayfa açacak ve Arap dünyasınm birliğini sağlamaya çalışacaktık... Bu düşüncemizi öğrencilere, çiftçilere, işçilere ve kısacası gördüğümüz her insana anlatmaya başladık. Büyük, kuvetli, çağdaş, cehaletten kurtulmuş kimliğimize sahip çıkan, ağalık sisteminden kurtulmuş, adaletli, eşitlik anlayışını benimseyen, sanayisi güçlü, etnik ayırımcılığı reddeden ve aslını inkâr etmeyip ona güvenen bir devlet anlayışını benimsiyorduk. Bu anlayış ve fikrimiz, küçük çaplı bir gazete ve bizim çabalarımız sayesinde kısa sürede toplum tarafından benimsenmişti. Ama ne yazık ki gelişmelerden haberi olan işgalci Fransız yöneticiler, evimize baskın yaparak, öğretmenimiz Zeki El-Arsuzi'nin odasını darmadağın ettiler. Kitaplarını ve kâğıtlarını parçalayıp onu sorgulamak için alıp götürdüler. Daha sonra anladık ki, sorgulama bitince kendisini Lazkîye 'ye sürgüne gönderdiler. Şam'dan Lazkiye'ye yaya olarak gidecek ve beraberinde bulunan atlı bir asker tarafından kontrol edilecekti. Ertesi gün Şam sokaklarında dağıtılan ve ilk Arap dünyası broşürü olarak kabul edilen bir broşür dağıtıldı. Dağıttığımız bu yazıda şunlar yazılıyordu.

"Ey Fransızlar memleketimizden çıkınız"

Biz evimize geri gelince, işgalci Fransız askerlerini evimizin kapısında bizi bekler bulduk. Dört arkadaşımızı yakaladılar, diğerleri ise kaçtılar.

1971 yılının Haziran ayı başında idik. O tarihin verdiği acı ve hüzün o kadar çok ki, şu ana kadar bile ne zaman hatırlarsam, bir bıçaktır sanki göğsüme saplanır.

ŞİİR DENEMELERİM

Bu araştırma Tunus'ta bulunan Arap Kültür, Eğitim ve Bilim Kurumu isteği üzerine yapılmış olup,1981 yılı 4–7 Mayıs günlerinde yapılan Çağdaş Arap Şiiri Sorunları konulu panelde okunmuştur.

KALIN BAŞLIKLAR

Süleyman El-İsa'nın yazılarınm toplandığı Süleyman El-İsa Şiirleri isimli kitabı, Beyrut şehrinde ve Dar El-Şura basımevi tarafından yayınlanmıştır. Bu kitabın önsözünde yazılan birçok düşüncenin en önemlileri şunlardır.

1- "Ben Arap dünyası denen vücudun bir hücresiyim. Bu vücut içindeki diğer hücre kardeşlerini arayan, onlarla beraber bu hastalanmış vücuda canlılık ve güç vermeye çalışan bir hücre." Bu satırlarım ile beni tanıyabilir ve anlayabilirsiniz.

2- Tarihte gerçekleştirilmiş olan başarıların hepsi önceleri birer hayalden ibaretti. İşte buna inanarak yaşadım.

3- İnsanın göz rengi, derisi ve çevresinde soluduğu havayı belirleme şansı yoktur. Bunun için hiç kimseyi etnik yapısı, ırkı veya rengi yönünden yargılamamalıyız. Barış içinde biz insanlar yan yana yaşamasını bilmeliyiz.

PINARLAR

Samandağ'ın Nahırlı Köyü, Besatin El-Asi mahallesinde 1921 yılında hayata gözlerimi açtım. Karanlık dünyamı, bilgi ve eğitimi ile ilk aydınlatan babam Şeyh Ahmet idi. Okul niteliğinde olan evimizde öğrencilere ders verme konusunda babama yardımcı olurdum. Kuran-ı Kerim'in her suresi önümde 20–30 kez tekrarlanırdı her gün. Dolayısı ile Kuran-ı Kerim'i erken yaşlarımda ezberlemiştim. Dil bilgisi kurallarını en ince ayrıntılarına kadar öğrenmiştim.6–7 yaşımda, güzel yazı yazmayı, matematik işlemlerini ve birçok şairin şirini ezberledim.

9–10 yaşlarımda ilk şiirlerimi Asi Nehri kıyısında, dut ve incir ağaçları altında yazmaya başladım. İlk şiirlerimde çiftçi ve köylülerin acılarını ve dertlerini dile getirdim. Bir gün şehirde okumak için gittim. Beni dördüncü sınıfa aldılar. Öğretmenlerime ve arkadaşlarıma daha ilk günden şiir okumaya başladım. Herkes beni takdir etmiş ve sevmişti. Ertesi gün şehrin kültür merkezine beni şiir okumak için davet ettiler. İlkokul 5.sınıfmda okul arkadaşlarım beni omuzları üstünde taşıdı ve işgalci Fransız güçlerine karşı şiirler okudum. Şehirde öğrendiğim vatan anlayışı için kurtuluş mücadelesine katıldım. İki yıl sonra köyüm ve şehrimi bırakıp bir diğer şehre göç ettim. Benimle beraber onlarca arkadaşım vardı. İşgalci Fransız ve İngilizlere karşı olan mücadelelerimize bu yeni şehirden devam etmeye karar vermiştik.

ESKİ, YENİ VE ÇAĞDAŞ EDEBİYAT

Hayatımın ilk yıllarında, eski edebiyat(Halk) üzerinde ağırlıklı olarak çalışmalarım vardı. Kuran-ı Kerim ve eski şairlerin etkisi hep üzerimde idi. İngilizce ve Fransızcayı öğrendikten sonra dünya edebiyatının derinliklerine indim ve birçok yeni şeyler öğrendim. Hayatımda bunlardan etkilenmediğimi söyleyemem, ama hiçbir zaman kimliğimi benliğimi unutmadım.

ŞİİR'DE HİTABET

Şiirimizde her zaman insanlara hitap etmiş, onların dertlerini, mutluluklarını ve umutlarını dile getirmişiındir. Şiirin söyleyiş şeklinden daha önemlisi olan, şirin sözleridir. Şair gerçekçi, insanların sorunlarını yaşayıp paylaşan birisi olunca, şiirinde bir çekicilik olur. İnsanlar onu zevkle ve hamaset ile dinler.

ŞİİRİN DOĞUŞU

Şairin kafasında önce bir düşünce belirir. Bu düşünce etrafında iyi ile kötü birbiri ile mücadeleye başlar. Bu mücadele sonunda şair bir

portre ve ana fikir belirler. Bir günde yazdığım bazı kasideler 80–100 bölümden oluşur.2–3 gün içinde onları düzenlerim. Bu düzeltme işi, şiir yazmanın en önemli tarafıdır.

KASİDE'NİN ŞEKLİ

Bütün şiir ve kaside çeşitlerini yazdım. Açık ve anlaşılır bir dil kullandım. Şiirlerde doğru ve güzel bir dil, kafiye ve kulağa hoş gelecek bir üslup kullandım. Bunlara dikkat edince daha güzel bir şiir yazılacağına inanıyorum.

ÇOCUKLARA YÖNELİK ŞİİRLER

1971 Haziran savaş yenilgisinden sonra çocuklara yönelik şiirler yazmaya ağırlık verdim. Çocukların dünyasına hitap eden, çalışmalarıma bu güne kadar devam etmekteyim. Çocukların, kendi dillerini sevmeleri için, insanları, çiçekleri ve ilkbaharı sevmeleri ve kısacası hayatı sevmeleri için onlara şiirler yazdım.

Kısa bir süre önce, hayatımda çocuklar için yazmış olduğum şiirlerin hepsini topladım. Her bir cilt 300 sayfalık olmak üzere üç cilt oluşturabiliyorlardı.

Çocuklara yönelik yazdığım bu yazılarda şu unsurların bulunmasına gayret ettim.

1- Anlamlı telaffuz

2- Şiirsel üslup ile onun çocuğun hayatını, umutlarını ve hayallerini işledim.

3- İnsancıl bir düşünce içermesine özen gösterdim.

4- Okunduğu zaman kulağa hoş gelen bir ses ve 3–4 kelimeyi geçmeyen mısralarla yazdım.

Bu aşamaya, ancak yıllar sonra ve yaptığım sayısız deneme ve çalışma ile ulaştım. Şimdi Suriye ve diğer Arap devletlerindeki çocukların, benim yazdığım şiir ve marşlarını söylediğini görmek beni çok mutlu ediyor.

SÜLEYMAN İSA'NIN EVİNDE

Nebihe Karasu

Şiir denemelerinde ve vicdan yaratıcılığmda en büyük etmen şairin doğduğu mekândır. Yaşadığı coğrafya ve köyü Süleyman el İsa'ya ilham kaynağı olmuştur. Sudan suya uzanan vatan topraklarındaki mekânlara âşıktı. Bu aşk, şiirlerine ilham kaynağı olurken gelecek nesillere tarihi ve coğrafi açıdan ışık tutmaktadır.

Yetmiş beş yıl önce Fransız işgali altmda bıraktığı köyüne büyük özlem duymaktadır, ozanımız.

"Köyüm, tarihi Antakya'ya on beş mil uzaklıktaki Nuayriye köyüdür. Bir tarafını Asi'ye dayamış, üç yanı dağlarla çevrili bir düzlüktür. Evimiz Besatin-il Asi Mahallesinde idi. Ben ve arkadaşlarım Asi'de doğduk sanki. Ben, dostum, komşum, arkadaşım hayatımın anlamı olan Asi'de yüzmeyi, yazmayı öğrendim. Şiirlerimin ilhamıdır Asi.

İnsanının yoksulluğuna karşın, doğası inanılmaz yeşil, zengin ve cömert olan köyüm, Lübnan'dan, Suriye'ye Türkiye'ye dek uzanan sahil içinde en güzeli ve verimlisidir.

"Evet... Bu doğal güzellikler mutlaka insan ruhu üzerinde etki eder, diyorum. Bu güzel manzaralar benim şair olmama neden olmuştur."

Not: Şairimiz köyünden göç ettikten yirmi altı yıl sonra büyük bir şair olarak köyüne dönmüş, köyünü ziyaret etmiştir. Çok çalışkan bir öğretmendir. On dergi çıkarmış. On altı yıllık evli olarak dönmüş küçük köyüne. Onu özleyen Besatin-il Asi mahallesi sakinleri ve yakınları ile bir kucaklaşmadır bu.

Çok sevinmiş bayram etmişlerdi köylüleri. Gerçi uzakta iken de onunla ilgileniyor televizyon programlarını ilgiyle sevinçle izliyorlardı.

Bu kısa ziyaretinde işgalin bittiğini: T.C'nin kurulmuş olduğunu sevinçle görmüş. Ancak giriş ve çıkışta karşılaştığı bürokratik engeller hassas yüreğini unufak parçalara ayırırken çocukluk anılarını özlemlerini yanma alarak Suriye'ye dönmüştür. Ondan sonra bir daha gelmemiştir.

"Köyümüz eskiden yirmi evden ibaretti. Hepsini ve sakinlerini tek tek hatırlıyorum. Bizim evler taş toprakla yapılı basit kiremitli evlerdi. Ağanın evi kesme taştan yapılı iki üç katlı köye hâkim bir evdi."

"Ağanın, yaşamımda önemli bir yeri oldu. Fransızlalara karşı direnişimi desteklemiş onaylamış, benim vatanperver biri olmama yardımcı olmuştur."

Antakya ve çevresi yazın sıcaktan kavrulan bir özelliğe sahiptir. "Üç yanı dağlarla çevrili köyümüzün açık yerinden esen rüzgâr sıcağın şiddetini asla duyurmazdı. Bazen şiddetli esen meltemler kapı önündeki dut ağacımızı şenlendirir, özlediği toprağı öpecek gibi eğilir şükranlarını sunardı."

Asi'de yer yer anaforlar vardır. Yakınımızda çok tehlikeli anafor vardı. Oraya yaklaşmamamız özellikle tembihlenirdi. Ama arkadaşlarla özellikle oraya yüzmeye giderdik. Bu muzurluğumuzu unutamıyorum. Bu anılar film şeridi gibi her an beynimden geçiyor.

"Evimiz yoksul köy evlerinden biraz daha iyi durumda idi. Babam köyün şeyhi olduğu için evin yapımında tüm köy halkı gönüllü olarak çahşmıştır. Önemli olan ilim irfan yuvası olacak evimizde babam tüm köy ve çevre çocuklarına okuma yazma öğretimi ve diğer bilimleri veriyordu. Evin birinci katı okul ikinci katı mesken olarak kullanılıyordu. Ben bu evde 1921 yılında doğdum."

"Ahhh! Babam ne harika bir bilim adamıydı. Köyde çiftçilik yanında kültürü, bilimi de bütünleşmiştir. O koşullarda mucizevî bir şeyi başardı. Bu çalışmaları köy öğretmeni olmasına neden oldu. Bu çalışmaları Osmanlı yönetiminde yapıyordu. O zamanda Arap asıllı halkın kitap alıp okuması yasaktı. Osmanlı yönetimi bu konuda sert ve katı idi. Kuran cüzleri bile yasaklıydı. Babam kendi imkânlarıyla

kitapçılara gidiyor kimseye söylemeyeceğine dair yeminler ediyor bazı kitapları elde ediyordu. Kitaba kavuşmak için babamın ne kadar zorluk çektiğini anlatışını dün gibi anımsıyorum."

Kendi kuşağına göre çok önemli başarılar elde eden babam Şeyh Ahmet'tir. Kuranı Kerim'i, binlerce şiiri, ezbere okuyan babamın okumayı ne zaman nasıl öğrendiği şaşkınlık uyandırıyordu.

Babam kırsal kesimdeki yoksulları aydınlatmak için kendini adamış ve onları sahiplenmiştir. O dönemde hiç okul yoktu. Babam kendi imkânlarıyla kırsal kesim çocuklarına okuma yazma, imla kuralları ve biraz Arap edebiyatı dersleri veriyordu. Dönemine göre çağ atlamış, kız erkek bir arada okul açmayı başarmıştır.

1921'lerde bölge, Fransız işgali altındaydı. O yıllarda ilk olarak Fransızlar lise açtılar. Maddi durumumuzun çok kötü olmasına rağmen babam ağabeyimi o liseye yazdı. Masrafını karşılamak için el yazması kitap çoğalttı.

Kırsal kesimden bu liseye kaydolan ilk şanslı kişi ağabeyim olmuştu. Ancak köyde kayıt işi deprem etkisi yapmıştı. Bütün köy : "Şeyh Ahmet dinden imandan çıktı. Oğlunu zina öğrenmesi için gâvur okuluna yazdırdı." diye ayaklanmaya başladı. Babam tüm galeyana karşı direndi, ağabeyimin okula devam etmesini sağladı. O arada ben de "Okula gideceğim." diye yalvardım. Babamın en büyük arzusu beni de ağabeyim gibi okutmaktı. Ancak maddi durum el vermiyordu.

Şeyh Ahmet, büyük şairliği yanında şiir düzeltmeni ve büyük bir hattat idi. Çevreyle iç içe yaşardı. Her akşam komşu ve akrabalar toplanır, yeni dizeler ateş başında dinlenirdi.

Kırsal yerde okul, kütüphane yoktu, kendi imkânlarıyla evimizde halka açık küçük bir kütüphane oluşturdu. Ağaçtan, sandıktan oluşan kütüphanenin içinde değişik şiir kitapları ve Mütenebbi vardı. Kuranı Kerim'le Mütenebbi'yi yammdan ayırmazdım. Öyle ki o yaşımda kutsal bildiğim iki kitabı ezberlemiştim. Babam bana her gün ezberlemem için bir şiir verir, ezberlediğim şiiri dinlerdi.

Bir gün arkadaşlarla ağa bahçesinin yanından geçerken kayısı koparmaya karar verdik. Çalışan üreten bizler, yiyen ağalardı. İntikamdı herhalde çocuk aklımızla... Kayısıları koparıp küçük çuval

olan ceplerimize doldurduk. Eve gelince doluluktan ağzı açılan ceplerimi gören babam çok ama çok kızmıştı. Cebimden boşalttığı kayısıları dışarı fırlattı, yere düşen iki kayısıyı ayağı ile çiğnedi. "Böyle bir şeyi bir daha yap istersen!" diye tehdit etti. Bu masum hırsızlık için yediğim tokatları hayatta unutamam. Yaşamım boyunca babamı ilk ve son kez üzmüş oldum. Buna rağmen bu yaşıma dek özür dilemediğim için hala pişmanlık duyar üzülürüm.

ANNEM

Annem okuma yazma bilmezdi. İçindeki okuma yazma uhdesini bizlerle gidermek için çalışıyordu. Küçük bahçemize sebze ekerek, dikiş dikerek evin bütçesine katkıda bulunurdu. Şeyh Ahmet'in karısı olmak ona ayrı bir sorumluluk ve gurur veriyordu. Çok titiz olan annem ilim, irfan yuvası olan evinin ve okul yerinin temizliğine çok önem veriyordu.

En büyük dileği Sınger dikiş makinesi ile daha güzel daha çabuk dikiş dikerek bize daha iyi hizmet etmekti.

AĞABEYİM

Mehmet ağabeyim en büyük ağabeyimdir. Okula gidince onun kitaplarını ben de okurdum. Elman Fannuti, Halil Cibran ve Ahmet Şevki'nin divanlarını getirince ben de okuma şansına sahip oldum. Babam böyle yeni kitaplarla ilgilenmiyor, Mütenebbi, Ebu Firaz, Muarri vs. gibi eski yazarların kitaplarını getiriyordu.

İLK AŞKIM

Amcamın kızı Selma, benim ilk aşkımdır. Dokuz on yaşlarında sarışın yeşil gözlü idi. Aşağı yukarı yaşıt idik. İlk şiirlerim ona oldu. Bir gün incir ağacının altında oynarken ona seslendim, "Koş gel sana şiir yazdım." dedim. Küçük bir serçe gibi fırladı. Sevinç ve heyecanla koştu. "Sen de baban gibi şiir mi yazdın?", "Evet. Bak sana okuyayım." Şiirleri okuyunca şok olmuştu. Bu küçük delikanlının bu kadar güzel ve anlamlı şeyler yazabileceğine inanmıyordu. Birden beni kucakladı ve öpmeye başladı.

ŞEHRE İNİŞ

Tarihi Antakya, köyümüze yirmi km. uzaklıktadır. Tek hedefim, dileğim benim de ağabeyim gibi Antakya'da bir okula gitmemdi. Büyük bir binada değişik derslikler, değişik öğretmenler, her sınıfta sıralar, sıraların altmda çanta koyacak yerler, çantalarda, kitaplarla yiyecekler, her dersin sonunda teneffüs... Ne kadar hoş şeylerdi, neden ben de bunları yaşamayım? İyi kalpli babam da mutlaka istiyordu ama maddi durumu el vermiyordu.

1934 yılında okul zamamm geldi. Küçük bir köy çocuğu olarak tarihi Antakya kentine geldim. Selevkos tarafından kurulan Silpiyus Dağları'na yaslanan büyük Antakya bana çok ama çok büyük görünmüştü. İçinden Asi Nehri akan Antakya, dünyamn en önemli ticari merkezlerinden biri idi.

1934 yılında kaydolmak için okula gittim. Ağabeyim o zaman liseye devam ediyordu. Okulumdaki müdür Şeyh Salih Ganim idi. Heybetli ve çok muhterem bir insandı. Ben gitmeden ağabeyim onunla görüşmüş ve benim şair olduğumu anlatmış. Bunun üzerine beni görünce: "Şairimiz sen misin?" deyince şiirlerimi yazdığım koltuğumun altındaki defteri indirerek "Evet" dedim. Okula yazıldığımda epey şiir yazmış, binlerce beyit ezberlemiştim. Ağabeyim de okula başlamadan bana Fransızca öğretmeye başlamıştı. Müdür bana "Okulumuzda beş sınıf var, hangi sınıfa gitmek istersin?" dedi ama beni beşinci sınıfa vermek istiyordu. Benim yaşım onlara göre çok küçüktü. Beşinci sımftan korktum, dördüncü sınıf istedim. Besetin-il Asi gibi küçücük yerden gelip kentin büyük okulunda dördüncü sınıfına yerleşmek beni çok heyecanlandırdı.

OKULDA İLK GÜN

Müdür, bütün okul öğrencilerini büyük bir salonda topladı. Beni yanma alarak kürsüye çıktı. Beni tanıttı: "Bu arkadaşınız Süleyman el İsa, okulumuza yeni başladı. Kendisi şairdir. Şimdi size şiirlerinden okuyacaktır.

Şiirlerimi okuduktan bir gün sonra Antakya'da "Köyden gelen küçük bir çocuk çok güzel şiir yazıp okuyormuş." diye yayılmış. Okulun ilk gününde şairliğim benimsenmiş, kanıtlanmış oldu.

1964, Yaz

Bugün değerli arkadaşım M'den bir mektup aldım. Beyrut'ta, tanınmış bir yayınevinin müdürüdür.

Benim dört şiir kitabımı yeniden yayınlayacağını müjdeledi.

Dört kitaba karşılık dört bin Suriye Lirası telif ödeyecekler. Demek ki çocukları da yanımıza alıp tatile çıkabileceğiz.

Mevsim Yaz. Türkiye'ye gideceğiz. Anavatanım Türkiye, yakınımızda. Türkiye, yaylaları, adaları ve denizleriyle ünlüdür.

Türkiye'nin doğa yapısı cennet örneğidir. Dört bin liramız, Türkiye topraklarının tümünü gezmeye yeterli.

Birkaç gün içinde yolculuğa hazırlandık. Yolculuk için gerekli ne varsa yaptık. O dönem küçük ailemle Halep'te oturuyorduk. Kaya kenti (Halep), tatlı esintilerin, anıların ve yaşamın gülü... Yolculuğun planını çok çabuk oluşturduk. Doğduğum kenti bir daha görebilmek için Türk yetkililerden alabildiğim tek izindi bu. Antakya'ya uğrayacağız. İlk kentim, uzak köyüm... Uzun zamandan beri görmediğim akrabalarımı ziyaret edeceğim. Kentte onları tek tek dolaşacağım. Ve öncelikle köyde olanları... Besatin-il Asi Mahallesi'nde dut ağacını selamlayacağım, incir ağacını ve eski asmayı da. Çocukluk oyun alanlarmı canlandırıp uyandıracağım. Hem de birden çok şiirle, birden çok şarkıyla... Üç çocuğumla beraber yüzmek amacıyla yakındaki Asi Nehri'ne gideceğiz. Nehrin Duvvar el-Safsafa bölümüne ineceğiz. Orada çocuklarımın, benim eskiden yüzdüğüm gibi yüzmelerini sağlayacağım.

Eski nehrim gürül gürül akardı, cömertti. Zamanla bir dereye dönüşmüş diye duydum.

Bütün köy halkı, küçük şairini karşılamak için akşam saatlerinde doğduğum evin önünde toplanmış. Toplananların başında benden iki yaş küçük kardeşim Şeyh Ali bulunuyordu. Şeyh Ali köylüydü, dürüsttü. Birden çok meslek öğrendi. Uğraştığı alanlarda tuttuğunu koparan bir yeteneğe sahipti. Köyün genç kızları ve erkekleri halay

çekiyorlar ve peş peşe şarkılar okuyorlar. Çok uzak dönemlerden beri bizi dejenere etmeye çalışan o rüzgârlar, hâlâ ağaç dallarını sarsıp duruyor. Ağacın kökü, bu rüzgârlara bana mısın demiyor.

Küçük mahallemizde çocukluğumla kucaklaştım. Çocukluğumu, yakınlarımla, komşularımla birlikte yeniden yaşadım. Eski zamanlardaki yaşantılarımı, ilişkileri, ilk yazdığım şiirleri ve okuduğumuz şarkıları, türküleri o an o küçücük meydanda yeniden yaşadım. Gittiğim her yerde rastladığım köylülerimin duyuş ve duyarlılıklarıyla gurur duydum. Onlar benim için hep ilham kaynağı olmuştur.

Tarsus'tayız.

Kız kardeşim Vahide, "Kızkalesi'ni görmeden İstanbul ve Ankara'ya gitmeyin." diye uyarıyor

"Kızkalesi dediğin yer neresidir, neyin nesidir?" diye sordum.

"Orası, Mersin'e yakın, şaşırtıcı güzellikte turistik bir yerdir. Biliyorum ki sen denizi olan turistik yerlerden hoşlanırsın. Orayı çok seveceğinden ve orada çok güzel zaman geçireceğinden eminim. Orayı mutlaka gör." Dedi.

Tarsus'a yakm bir yerde, kız kardeşim Vahide'nin yemyeşil bahçesinde, büyük ağacın gölgesinde oturuyorduk. Kızkalesi'ne gitme önerisini kabul ettik. Ertesi gün sabahleyin erkenden Kızkalesi'nin sahillerinde günün ilk ışıklarını masmavi bir dünyanın ılık ve sakin sularının ortasında karşıladık. Birçok yabancı turist bizden daha şanslı olarak oranın güzelliklerini bizden önce keşfetmişti. Kardeşim Vahide yerden göğe kadar haklıydı: Küçük ama güzel ve son derece romantik bir yer. Yorgunluk atmak isteyenler için bulunmaz bir sahil beldesi...

Kızkalesi, sahilden bir kilometre uzaktaydı ve küçük bir adayı andırıyordu. Türkler ona Kızkalesi diyor veya Prenses Şatosu, benim tercüme ettiğim gibi... Bu sahil, bu kaleden adını almıştır.

Bunca uyarıma rağmen bizim ufaklıklar, benden izinsiz şekilde Kızkalesi'ne yüzerek ulaşmışlar. Kale yakmındaki kayalar üzerinde koşuşmaya başlamalar bile. Bu riskli yüzme deneyimlerine karşılık, geri döndüklerinde onları en sert şekilde azarlayarak karşıladım.

Öğle üzeri kız kardeşim Vahide Hanım, bir sürpriz yaparak çıkageldi. Bize sepetler dolusu sebze-meyve ve lezzetli yemekler getirmişti. O küçücük sahil beldesinde bunları bulmamız olanaksızdı. İki kızı Semiha ve Zehra da sepetleri taşımada kız kardeşime yardımcı olarak gelmişti. Onları büyük bir keyifle karşıladık.

"Nedir bunlar, diye sorduk. Sen bizi çaresiz ve mahrum mu sanıyorsun?

Bunlar, sizin eğlencenizin çerezidir, bahçemin en güzel meyveleridir ve mutlaka tatlarına bakmanızı istedim.

Bu lezzetli yemek ve meyveleri keyifle yedik.

Ablamın yanındaki iki sevimli kız, nammı duyup özlemle görmek için sabırsızlandıkları dayılarıyla birlikte yemekten sonra denize yönelip masmavi Akdeniz sularına daldılar. Kızlar, dayıları ve ailesinin bir sonsuz neşe kaynağı gibi sevinci etrafa dalga dalga yaydıklarını düşünüyorlar. Kerim ve Latif kardeşim yanlarında kalmamızı ısrarla istiyor. Diyor ki: "Sizi 25 yıldır görmüyoruz. Ailenizle çok erken dönüyorsunuz. Neden bu aceleniz hayırdır? Bizimle biraz daha zaman geçirseniz ne iyi olur düşünsenize."

"Bizim sınırlı bir zamanımız var. Dönüşte yapacak çok isimiz var gerçekten. Bizi bağışlayın. Ayrıca tatil süresi sınırlı olduğundan çocuklarımıza güzel zaman geçirmelerini sağlama sorumluluğumuz da var. Bilirsin ki benim için gezmek son derece eğlenceli, son derece öğretici bir şey. Gezmeye bayılırım. Buna rağmen sizi çok seviyor ve önemsiyoruz. Lakin bu güzellikleri ileriki bir zamanda paylaşmayı umuyorum." dedim.

Büyük arabamızla Ankara ve İstanbul'a yönelip yol almaya başladık.

SÜLEYMAN EL-İSA'NIN YAPITLARI

1-ŞİİR ÇALIŞMALARIM, 1995,Beyrut,4 cilt-Arap Araştırma ve Yayın Kuruluşu

2-ÖMÜR YOLUNDA,1996, Beyrut, Arap Araştırma ve Yaym Kuruluşu

3- Ömrün Kadehinde Son Damlalar, 3 Cilt, Genel Yayın Heyeti, Sana, Yemen,2001

4-Yazı Ölümsüzlüktür, El-İbda Yayıncılık,2002,Yemen

5-Ömrün Kadehinde Son Damlalar-4, Kültür Bakanlığı, Sana, Yemen,2004,

6-El-Dahik Divanı, 2 Cilt-Kültür Bakanlığı, Sana, Yemen, 2004

7-Yazıyorum(Küçük Kasideler) Ona ve Bana, Kültür Bakanlığı, Sana, Yemen, 2004

8-Özlemler Kitabı, Kültür Bakanlığı, Dimaşk(Şam),Suriye,2005

9-Ömrün Kadehinde Son Damlalar-5, Kültür Bakanlığı, Sana, Yemen, 2006

10-Bir Demet Çiçek, Tlas yayınevi, Dimaşk, Suriye,1983

11-Yorgun Tüy Fısıltıları, El Hafız Yayınevi, Dimaşk, Suriye, 2007

12-Kavga Yolu (Dr. Melek Abyad ortak yaratımıyla),Dimaşk, Suriye Elhafız Yayınevi,2007

13- Otobiyografi, 1996

B. Bağımsız Şiir Grupları

1. Aşk ve Kahramanlık, Seçkiler, Tlas Yaymevi, Dimaşk, Suriye, 1980
2. Mutenebbi Divanı Özet, Tlas Yayınevi, Dimaşk, Suriye,1980
3. Cezayir Divanı, Kültür Bakanlığı, Cezayir, 1995
4. Filistin Divanı, Filistin Yayınevi, Dimaşk, Suriye,1996
5. Şiirimde Kadın, Kültür Merkezi, Abudabi, BAE,1998
6. Yemen Divanı, Genel Yayın Kurulu, Sana, Yemen 1999
7. Aden Divanı, Aden Üniversitesi,2004

8. Sana Divanı, Kültür Bakanlığı, Sana, Yemen, 2004

9. Dimaşk Sonsuzluk Öyküsüdür, Kültür Bakanlığı, Dimaşk, Suriye, 2004

10. Bağrıyanıklarin Yolculuklarından, Kültür Bakanlığı, Sana, Yemen, 2004

11. Halep Kenti ve Ben, Kültür Bakanlığı, Suriye 2004

12. Arap Suriye'mizin Salıilleri ve Ben, Kültür Bakanlığı, Suriye, 2006

13. Lübnan Divanı, Kültür Bakanlığı, Suriye,2006

14. Arap Mısır'ı ve Ben (Basıma Hazır, Mısır'da Basılacak)

15. Ben ve Arap Adamız, Riyad, Suudi Arabistan,2007

16. Sancak Kitabı (Baskıya hazır, Sana, Yemen'de basılacak)

17. Irak Divanı (Sana, Yemen'de basılacak)

18. Kanın Rehberimizdir (Ömer Muhtar) , Trablus, Libya,2007

19. Kudüs ve Ben, Kültür Bakanlığı, Suriye,2009

20. El Dahik Divanı-Özet, Kültür Bakanhğı, Suriye, 2009

C. En Önemli Çocuk Eserleri

(Şiirler)

1-Küçüklerin Divanı, Elfikir Yayınevi, Dimaşk, Suriye, 1999

2-Çocuk Sevinci, Ellıafez Yayınevi, Dimaşk, Suriye, 2006

3- Küçüklere Şarkılı Tiyatrolar, El-Sura Yayınevi, Beyrut, Lübnan, 1980

4-Şeyh ve Aydede (Tiyatro Oyunu), Tlas Yayınevi, Dimaşk, Suriye, 1987

5-Çocuklara Kasideler, Lübnan Kütüphanesi, Lübnan, Beyrut, 1981

6-Gündüz Şarkıları, Lübnan Kütüphanesi, Lübnan, Beyrut, 1986

7-Aksam Şarkıları, Lübnan Kütüphanesi, Lübnan, Beyrut,1986

8-Marslar Kitabı(2 Cilt)- (Birinci cilt bestelenmiş 200 marş müzik notasıyla birlikte Kamil Kutsi yardımıyla, Bu eser Süleyman İsa'nın marşlarınm yaklaşık yarısım içermektedir. İkinci cilt şarkılardan bölümler ve notalar içermektedir.),MEB, Suriye

9-Çocuklara Yeşil Sözcükler, Suriye Kültür Bakanlığı, Arapça-Fransızca iki dilde yayınlanmıştır,2005

10-Öykülerin Şarkıları, Abudabi,2001

11-Ey Küçükler Size Çocukluğumu Anlatıyorum, El Hikme Yayınevi, Londra, 1993 (İngilizce-Arapça iki dilde yayınlanmıştır.)

12- Mazalu El-Vaha, Arap Yazarlar Birliği, Dimaşk, Suriye, 1983

13-Ey Küçükler Sizlere Çocukluğumu Anlatıyorum, Arap Yazarlar Birliği, Cezayir, Arapça-Fransızca, 2001

14- Sözcük Bahçeleri, El Hadayık Yayınevi, Beyrut, Lübnan, 2009

15-Salıncaklar Çocuklara Şarkı Söylüyor, Dubai, BAE, 2009

Düzyazıları

1-Şairlerimiz Kendilerini Çocuklarımıza Tanıtıyor, El-Adab Yaymevi, Beyrut-Lübnan, 1978

2-Vail Büyük Vatanını Arıyor (Bu hikâye Hayatımdan Sayfalar adlı kitapta Arapça-Fransızca olarak yayınlanmıştır.) , Kültür Bakanlığı, Dimask, Suriye, 2003

3-Geleneksel Öyküler, Ey Kadınım Emrine Amadeyim, Kızıl Saclı Ergin Kız, Kırmızının Oğlu, Eladab Yaymevi, Beyrut, Lübnan

4-Şiir ve Düzyazı Hikâyeleri, Üç Atlılar, Vaddah ve Leyla Atalar Ülkesinde, Beyaz Kuğu Kervanı, Elahali Yaymevi, Dimaşk, Suriye

5-Bin Bir Gece Masallarından İki Masal, Ali Baba ve Kırk Haramiler, Alaadin ve Sihirli Lambası, Lübnan Yaymevi, Lübnan, Beyrut

Arapçaya Kazandırdığı Çeviri eserler:

1-Behice Hikâyeleri, 27 bölüm, Tas Yaymevi(Behiç Albadin ortak çevirisi)

2-Her Gün Bir Öykü, 28 öykü, Tlas Yaymevi, Dimaşk Suriye, Salah Mikdat ile yapılan çeviri eser

3-Her Öyküye Bir Oyun, 100 Klasik Öykü, Tlas Yaymevi Dimask, Suriye, Salah Mikdat ile 1994

4-Çiy Ağacı, Kısa Öyküler Dizisi, Elfikir Yayınevi, Dimask, Suriye, Salah Mikdat ile

5-Hikâyelerin En Güzeli, 10 Öykü, Yamaan Yayınevi, Amman, Ürdün, Dr Melek Abyad ile ortak çeviri

6-Çeşitli Diziler: Havada Asılı Park, Sevilen Hikâyeler, Sevimli Palyaço Hikâyeleri, Kaplumbağa Hikâyeleri, Renkli Hikâyeler, Beş Kıtadan Nefis Hikâyeler, Çocuklara Evrensel Tiyatrolar, Elfikir Yayınları, Dimask, Suriye, Dr Melek Abyadla birlikte)

D-Yabancı Dillere Çevrilen Eserleri

1-Kelebek ve Başka Kasideler, İngilizce Baskı,1944,Tas Yayınevi,Tercümesi İngiliz şair Brenda Wooker tarafmdan yapılmıştır

2-Vatan Toprağı Kokusu, Fransız Şair Atanes Vansef de Terrase, Tas Yayınevi, Dimaşk, Suriye, 1987

3-Ağaç, Çocuklara Şiir Divanı, Rusya'ya çevrilmiş, Moskova, Rusya, 1984

4-Çocuklar, Çocukluğumu Anlatıyorum Size, İngilizce çeviri: Abdullah Kamil-Salah Mikdat, Elhikme Yayınevi, Londra, 1992

5-Çocuklar Çocukluğumu Anlatıyorum Size, Fransızca: Dr. Meledi Abyad Cezayir, 2001

6-Seçilmiş Kasideler, Çevirmen: Dr. Meleki Abyad, Mebruk Mübarek, Kültür Bakanlığı, Sana, Yemen, 2004

7-Şiirimde Yemen, Kültür Bakanlığı, Sana, Yemen, 2003

8-Hayatımdan Sayfalar, Kültür Bakanlığı, Dimaşk, Suriye, 199?

9-Çocuklara Yeşil Sözcükler, Kültür Bakanlığı, Dimaşk, Çeviri: Prof. Dr. Melike Abyad

10-Aşk Kasideleri, Kültür Bakanlığı, Sana, Yemen,2006, Fransızcaya Çeviren: Dr. Meleki Abyad

SÜLEYMAN EL-İSA'YA SAYGI TOPLANTISI

19–20 Şubat 2010

Sayın Başkan, Değerli Konuklar, Basınımızın Değerli Emekçileri, Sevgili Şiir ve Sanatseverler!

Hepinizi samimi duygularım ve saygıyla selamlıyorum

Çok değerli Mehmet KARASU ve saygıdeğer hanımefendi eşlerine huzurlarınızda saygılarımı sunuyorum.

Bizleri, en azından beni, böylesine değerli, büyük mücadelelerden geçmiş büyük şair ve düşünce adamı Süleyman TAŞ (SÜLEYMAN EL İSA) ile buluşturdukları için kendilerine huzurlarmızda şükranlarımı sunuyorum. Zira nice değerlerin kaybolduğu veya kaybolmaya yüz tuttuğu çağımızda ezberleri bozan ve insanlarm biraz da olsa silkelenmesine yol açan bu tür girişimlere toplumun ihtiyaç duyduğu inancındayım.

Toplum yapımızda ve insanlarımızda çok ciddi şaşkınlık ve kaymaların olduğuna üzülerek tanık oluyoruz. Umutsuzluk, belirsizlik ve şaşkınlık içinde yol alan mevcut kuşak yarınlara dair herhangi bir plan ve projeye sahip görünmüyor.

Bu genel manzara içinde ilimizde doğup henüz gençliğe adım atarken şiir edebiyat yolculuğuna çıkan Süleyman Taş'ın yaşam yol haritasmın iyi irdelenmesi gerekir diye düşünüyorum. Neredeyse bir asra yakın yaşamını edebiyat ve mücadeleye vakfeden Süleyman El İsa iyi okunması gereken bir şairdir.

İlerlemiş yaşına rağmen kendi sesinden dinlediğimiz on iki dakikalık çekimde duyguların, özlemlerin ve memleket hasretinin nasıl bir heyecanla anlatıldığı görülmeye değer.

Bu çalışmanm bir başka ve önemli özelliği var; genellikle toplum olarak insanlarm başarılarını, eserlerini ve yaşamlarını ölümlerinden sonra anlatmaya ve değer verdiğimizi ifade etmeye çalışırız. Oysa önemli olan bu değerli insanları hayatta iken anlamak, anlatmak,

saymak ve değer vermektir. Onlara hayatta iken bu vefa borcunu ödemektir.

Bu yönüyle Sayın Mehmet KARASU ve değerli eşine teşekkür borcumuz var.

Son söz olarak Saym Süleyman EL İsa'ya memleketi Türkiye'den yüreğine yetecek kadar sevgi, özlem ve temiz duygularla hasret kokan selamlar gönderiyorum. Sağlıklı daha uzun şiir dolu bir yaşam dileğiyle en derin saygıyla.

Ali Türetken
İl Kültür Müdür Yardımcısı

BÜYÜK ÜSTAD SÜLEYMAN EL-İSA'NIN ÇAĞRIŞTIRDIKLARI

2000 yılının 3 Haziran günü bayramlıklarımızı giymiş ustamızın huzuruna çıkmıştık.

Nazım Hikmet o güne kadar olmadığı kadar büyük bir coşkuyla kutlanacaktı. Rus-Türk İşadamları Birliği'nin organize ettiği anma törenlerine Rusya'daki sevenlerinin yanı sıra Türkiye'den gelen sanatçılar ve Nazım âşıkları törenlere ayrı bir coşku ve tat katmıştı.

Zülfü Livaneli'ye Novodeviçi Manastırı'nda Nazım ile birlikte bu huzurlu ortamı paylaşan yazar, şair, devlet adamı ve ünlü şahsiyetlerin mezarlarının yerini gösterme ve sohbet etme fırsatı bulduğum için ayrıca sevinç duymuştum. Çaykovski, Gogol, Mayakovski ve diğer değerler...

Akşam ise Livaneli'nin bir konserde ilk defa seslendirdiği şaheserlere tanıklık etmek apayrı bir keyif oldu benim için. Ama bütün anlattıklarımın ötesinde, bütün hazlarm üzerinde bir duygu yaşadım. Ustanın aşkını gördüm o gün. Mavi gözleri, altın saçları, zarafeti... O an o yüce aşkın sebeplerinden sadece bir kaçına şahit olmuştum.

Yanma yaklaştım ve saygımı sundum. Üzerinde Nazım'ın fotoğrafınm olduğu davetiyeyi uzattım kendisine usulca. Bir de kalem.'Lütfen bu davetiyeyi sonsuzlaştırın' dedim.

Öyle de yaptı. Vera Tulyakova (Hikmet) 2000. Yazdıkları bunlardan ibaretti. Bu dört kelimenin benim için ne kadar derin ve anlamlı olduğunu sizlere anlatamam, kelimeler yetersiz kalır. Nazım ile aramda bir köprü oluvermişti bu kelimeler. O sene Vera'yı da kaybettik. Nazım kazandı...2001 yılında, yine bir 3 Haziran günü randevumuza sadık kalmıştık. Nazım âşıkları olarak biz. Bu kez ustanın yüreğine gömecektik Vera'yı. Bedeni kül olmuştu ama aşkı kor kor. Artık Vera'nın külleri Nazım'ın yüreğindeydi. Gözlerimiz doldu, üzüldük, sevindik sonra. Kavuşmuşlardı...

Bir şiire döktüm duygularımı:
Sana Geldim
Koca yüreğinde bir yer aç ustam
Yüreğinde bir yer aç kocaman
Sevdan
Hani kirpikleri mavi olan ustam
Hani saçları altından
Sevdan
Puslu havalarda sığınırdı ya sana
Kızgın dalgalarda
Sevgi limanına
Öylece sığınacak bugün sana
Kor sevdalarla kül bedeninde
Yüreğinde bir yer aç koca
Koca yüreğinde bir yer aç usta.

Yıllar sonra, 2009'da, Vera'nın kızı ve torunu bizi evlerine davet ettiklerinde aynı şekilde çarptı yüreğim. İki dostum, Dursun UZUNLAR ve Melih GÜNEŞ ile birlikte Anyuşka ve torun Katya'nın pişirdiği yemekleri birer kadeh şarap eşliğinde tadarken sohbete daldık.

Anne-kızın gözleri yaşardı Vera ile tanışma hikâyemi dinlediklerinde. Odasını gezdik Nazım'm. Picasso'nun bizzat hediye ettiği on iki tablo süslemişti sol duvarını odanın. Ellerim titreyerek okşadı boyasmı Picasso'nun. Başına koyup bu odada şakalaştığı heykelle dokundum Pablo Neruda'ya. Sıra ustaya gelmişti. Mürekkebine dokundum ustanın

'Ne siperlere indim...' diye başlayan dizelerde. Vera'ya yazmıştı. Altmışından sonra nasıl aşka düştüğünü anlatmıştı. O gece bitti belki zaman babında ama çarptıkça yüreğim hep yaşamaya devam edeceğim o anları...

Neruda'nm, Nazım'ın çağdaşı! Sanatla yoğrulmuş yüreğimden en temiz sevgiler, en duru saygılar senin olsun Süleyman El-İsa Usta! Sizin gibi değerlerle aynı çağda yaşamak, sizinle aynı topraklarda dünyaya gelmiş olmak, hiç kuşkusuz bir onurdur.

Ayhan KARA (www.ayhankara.org)

Sazlıktan Gelen Ses

Dostum Mehmet KARASU'YA- Antakya

Bana Harbiye'de kaval gönderdiğinde çocukluğuma geri döndüm

Kasidelerim, sazlığın kısık sesinden filizlendi
İstediğim gibi gelen kaval için teşekkür ederim

Bir gün seni Karasu diye adlandırdılar... Ancak
Sen üzüm kızının canının çektiği en değerli şaraptın

Süleyman El-İsa
Şam, 04.09.2006

Not: Aslında kardeşimiz Mehmet bize birçok kaval gönderdi.
Çok teşekkür ederim

SÜLEYMAN EL-İSA'NİN MESAJI

19–20 Şubat 2010 tarihlerinde, Türkiye Yazarlar Sendikası Antakya Temsilciliği, Aknehir Belediyesi ile Aalen Antakya Kültür Derneği tarafından Aknehirli Süleyman El İsa (TAŞ)'ya Saygı etkinliği düzenlendi. Birinci günü Aknehir Beldesi'nde, ikinci günü Antakya Ticaret ve Sanayi Odası'nda gerçekleştirilen etkinlikte duygulu anlar yaşandı.

Sağlık sorunları nedeniyle etkinliğe katılamayan ustamız, mesajım sesli olarak verdi. Yüzlerce kişinin ağlayarak dinlediği mesaj şöyle:

Saygıdeğer Bayanlar ve Baylar,

Dediler ki, başlangıçta kelime vardı.

Başlangıçta kelime ile çatışmam vardı, derim.

Bu kısıtlı dakikalarda çatışmaya yani mütevazı konuşmama nereden başlayacağımı bilmiyorum. Aranızda olmayı bütün içtenliğimle temenni ediyorum. Ancak durumum hareket etmemi ve hatta ayağa kalkıp selam vermemi engelliyor. Sizden özür dilerim kardeşlerim, özrümü kabul etmenizi rica ediyorum.

Ben, "Nuayriye Köyü'nün Besatin el Asi" mahallesinden bir çocuğum. Şiirlerimde ve nesirlerimde Nuayriye Köyümden çok söz ettim. Ayrıca sayıları yirmiyi geçmeyen evleriyle adeta adı şiir gibi olan "Besatin el Asi" adlı küçük mahallemi anlattım.

"Vail büyük Vatanını Arıyor" adlı çocukluğumla ilgili hikâyemde bunu zikrettim.

Şimdi çocukluğumdan hatırladıklarımı anlatacağım:

Hikâye, beyinde kazılmış. Hafızamın en derin yerlerinde. Her şeyi unuturum, onu unutmam;

Kiremitli evimiz, iki katlıydı, biri oturmak için, öbürü babamın adlandırdığı gibi küttap veya mektep için.

Evin avlusunu dolduran dut ağacımn altında ilk kasidelerimi yazdım.

Babam Şeyh Ahmet el Fellah eş Şair el Muallim, köyün çocuklarının ve çevredeki köyün çocuklarının gözlerine ilk ışık damlaları koyan oydu. Bizim köyde hiç ilkokul yoktu. Onun mektebi tek okulumuzdu.

Bizim evimizin yakınmdan geçen Asi nehri, çocukluk arkadaşımdı. Ah! Geniş olan Asi Nehri'nde yüzmeyi ne kadar severdim. Şimdi ise kanala benzediğini duydum.

Tam olarak hatırlamıyorum, dokuz veya on yaşlarımda, çocukluk arkadaşım olan dut ağacının altında kasidelerimi yazmaya başladım.

Bu küçük köylü çocuğa Affan İlkokulu'na gitme imkânı açılınca, sazlıktan olan kalemimle yazdığım küçük divanı taşırdım.

Okul müdürü, öğretmenlerin ve öğrencilerin hepsini toplardı, ben ise küçük bir foruma çıkıp bazı şiirlerimi söylerdim.

Bundan birkaç gün sonra Antakya'nın her tarafında adım şair diye çıktı. Bana farz edilen lakapla gurur duyduğumu saklamazdım.

Antik Antakya şehrinde bu çocuk hayata, geniş hayata gözlerini açtı.

Güzel Antakya'da üç yıl veya adlandırdığımız gibi üç sınıfı, dördüncü, beşinci ve altıncıyı okudum.

Köyümden ve güzel şehrimden herkesin bildiği gibi gurbete gitmeden önce, köyümle ve ölümsüz şehrim ile ilgili birçok hatıramı tescil ettim. Özellikle yakın bir süre önce çıkan "El Henin" adlı kitabımda sergilediğim gibi."Elhenin" çocukluğuma dönüşten başka bir şey değildi.

İki veya üç yıl önce dostum Mehmet KARASU bana bu kitabı Türkçeye tercüme ettireceğine dair söz vermişti.

Bir gün bu sözün gerçekleşmesini rica ediyorum. Orada arkadaşlarımın ve dostlarımm eserlerimi Türkçe olarak okumaları beni çok mutlu edecek.

Kısa sözümü bitirmeden önce, değerli bayanlar ve baylar!

Şiire ve şaire saygı etkinliklerinize çok çok teşekkür ederim. Tokalaşmak ve tek tek sarılmak istediğim dostlarımdan gelemediğim için özür dilerim ve onlara çok çok teşekkürler.

Bu onur verici buluşmayı ilk bana söyleyen kardeşim dostum şair Doktor Ali Akle ORSAN'a teşekkür ederim.

İzin verirseniz sözlerime son vermeden önce, Şam'da, iki hafta önce çıkan en yeni divanlarımdan kısa bir şiir okumak istiyorum.

Bu şiiri hemşerim, dostum doktor sanatçı Haydar YAZICI' YA hediye ediyorum. Kendisi şimdi Suriye'de Arap Ressamlar Birliği başkanıdır. Antakya'ya son gelişinde benimle Antakya'yla ilgili uzun uzun konuştu.

Şiirin adı: Antakya'da kalıyorlar

Antakya'dalar
Antakya'da kalıyorlar
Hayalini yüksekliklere uzat
Hayalini yüksekliklere uzat
Ovalara
Yeşillere
Yeşillere
Antakya'ya uzat
Hayalini yüksekliklere uzat
Hayalini yüksekliklere uzat
Ovalara
Yeşillere
Yeşillere
Antakya'ya uzat
Ailemle
Ailen
Düğünü
Antakya'da başlatıyorlar
Bu köklerimiz

Çocukluğumuzu kazan
Bu köklerimiz
Menekşe yanağında
Değerli nehir etrafında
Çocukluğumuzu kazan

Bu köklerimiz
Menekşe yanağında
Değerli nehir etrafında
Hayalini uzat
Refah dolu anlar yarat yenile
Eski köprüye dağıt
Eski köprüye dağıt
Nostalji dolu evlere dağıt
Antakya'da yeşil adımlarımıza
Ey fırça
Renklerini
Gökyüzü ve toprak
Hibe eder
Ey dostum
Benim gibi
Göçmen çocuksun
Tarih masalındasm
Tarihtesin
Antakya'dasın
Köyümüze biraz uğra
Uzak değil çocukluğumuzun sesleri
Köyümüze biraz uğra
Uzak değil çocukluğumuzun sesler
Kanımda hala akan evinin
Evimin yanından geçen
Asi'ye uğra
Asi'ye uğra
Yeşil dut ağacınm yanında
Biraz dur
Çocuğunun şiirlerini
Hatırlat
Onun gölgesini
Hareketli fırçanla
Çiz
O, şiirlerimin damarında
Her nabzımdadır

Ey dostum
Senin ailene
Ve aileme
Selam söyle

Hepsi
Çam ağacının kökleri gibi
Hepsi
Çam ağacının kökleri gibi
Yüksek eşsiz
Dağlarda
Antakya'da
Kalıyorlar

BİR HALK ŞAİRİ OLARAK SÜLEYMAN EL-İSA

Ali Akle ORSAN
Şam/ Suriye

Süleyman El-İsa, İngilizce ve Fransızca'ya çevirisi yapılan, "Toprağın Kokusu" adlı yapıtınm giriş bölümünde şunları yazmıştır:

"Kısacası ben, İslam dünyası denen, parçalanmış bir vücudun yalnızca bir hücresiyim. Kendimi böyle bildim. Şiirlerim ve diğer tüm yazdıklarım, bu vücuda hayat ve azim vermek için yapılmış olan binlerce çalışmadan yalnızca bir tanesidir. Benim dertlerimi anladığınız an beni tanımış olursunuz."

İşte buradan Süleyman El-İsa'nm ruhsal ve karakter yapısını öğrenebiliriz. O, İslam dünyasmın bir ferdi olarak tarihine ve halkına güvenen, halkın umutlarını ve dertlerini şiirleriyle beyan eden, mantık ve doğruluk ilkesi ile yoğrulmuş değerli bir insandır.

1930'lu yıllarm sonlarına doğru, Antakya'nın Asi Nehri kıyısmdaki Nahırlı Köyü'nden(Aknehir) ayrılırken, dertlerini ve umutlarmı da beraberinde götürmüştü. O an, bütün zorluklara göğüs gerebilecek kadar azimliydi. Antakya'dan Bağdat, Halep, Şam ve Yemen'in Sana şehrine gitti. En son olarak tekrar Şam'a döndü ve orada ikamet etti. Burada iyi- kötü günler geçirmiş olmasına rağmen, fikrini, zamanını ve kısaca her şeyini, inandığı hayat felsefesini hayata geçirmek için adadı. Köy köy ve şehir şehir gezerek, İslam birliğinin önemini anlatmaya çalışmış, kurtuluş ve değişim için inandığı kavramları dile getirmiştir. Ancak bu şekilde, baba ve oğul arasmdaki bağ topraklara bağlanabilirdi. Ancak bu şekilde, insanın kimliği, toprak, kültür ve çağdaş gelişmişlik arasında bir bağ kurulabilirdi. Avuçlarmı güneşe doğru uzatıp, gözleri ile geleceği beklerdi. Bir şair inancı ile halkına güvenir, yarınlarm daha güzel ve daha mutlu olacağma inanırdı.

Ne zaman üzülüp acı çekse, ne zaman şiir yazamayacak duruma gelse; milletinin kahramanlıklarla dolu tarih sayfalarma dalar ve

oradan güç alırdı. Güç aldığı konu; tarihten bir şiir, bir kahraman, bir önder veya önemli olay olabilirdi. İşte bakın şurada, Vaddah El-Yemen isimli şaire şunları söylemektedir.

Bana şairlerin şiir yazdıkları kalemi verin.
Önümde duran bu kayalar, içindekini dök diyor.
Kuşlar, marşlarımızm mısralarında ölüyor ama kaçmıyorlar.
Flütümün, şarkılarımın ve şiirlerimin sesi çok hüzünlü.
Çığlıklarımın yankısı bir dağ kadar eski.
İşte dökülüyor dudaklarımdan kalbimin sesi.

Süleyman El-İsa üstadımız, Nahırlı Köyü 1921 doğumlu olup şimdi 90 yaşındadır. Bu ilerlemiş yaşına rağmen, bilime ve geleceğe olan bağlılığı sürmekte, aktif bir insan olarak çalışmalarına devam etmektedir. Kendini yeni nesilde görmekte, onlara düşüncelerini anlatmakta ve bu şekilde umutlarının bu genç insanlarda gerçekleşeceğine inanmaktadır. Dolayısıyla yeni nesli kucakladığı gibi onlar da kendisini yüceltmektedirler.

Ey acılarımın ortağı!
Bu şiir beraberliğimizin şiiridir.
Her harfi,
Boğazımda düğümlenen bir acı olsa bile,
Bu bizim şiirimizdir.
Ne ben, ne de sen,
Yarın gelen başkaları bunu tamamlayacaktır.
Bunun hesabmı yaptık, bu böyledir.
Benimle bu işe başladık.
Ve işte bak yola koyulmak üzereyiz.

Süleyman El-İsa bu güzel şiirlerini, bilim, mücadele, acı ve zindanlar için yazmışsa da, Asi nehri kıyısındaki köyünün bahçelerini şiirlerine konu etmeyi unutmamıştır. Dallarını suya sarkıtan ve kuşlarla dolu ağaçları anlatmış, doğup büyüdüğü Nahırlı Köyü her

zaman onun ruhunun bir parçası olarak burnunda buram buram tütmüştür. Gittiği her yerde ve hatta Yemen'de bile, köyünün bahçelerine benzeyen yerlere rastladığını yazmıştır. Şam ilinin Barada Nehri kıyılarında gördüğü kuşlarla ağaçların, Asi Nehri kıyısındakilerle bir benzerliği vardır. Dolayısıyla Yemen, Şam ve Antakya'daki tabiat içinde hissetiği duygular birbirine çok benzemektedir.

Yemen'de yapılan bir şiir etkinliğinde şu şiirini okumuştur:

YEŞİL BULUTLARA

Etrafımda gençler...
Şiirler...
Yeşil bulutlar, üstüme sicim gibi yağmur yağdırıyor.
İçimdeki yankı beni tir tir titretiyor.
Her kayada, kanatlarımı arıyorum.
İşte şimdi bir kuş vurdum.
Hala ölmedi... İnatçıdır.
Hala ölmedi... Yaşıyor.
Çocuk olarak kalmak istiyorum,
Rüyalarımla baş başa.
Sizinle... Ve dimdik ayakta.

İnsanların yaşadığı üzüntü ve çektiği acılar, hayal kırıklıkları ve kötü olaylar onu çok etkilemiştir. Oralardaki insanlarla beraber olup, onlara güç, azim ve kuvvet vermek için çalışmıştır. İşgalcilere, gericiliğe, cehalete ve bölünmüşlüğe karşı örnek bir mücadele vermiştir. Bu mücadelesini, Arap dünyasının her köşesi için yapmış, insanlara adalet ve hürriyetin verilmesi için büyük bir uğraş içine girmiştir. Kısacası, bir şair olarak, korkusuzca elinden geleni yapmıştır.

Süleyman El-İsa şairimiz, kendi kendisini şu mısralarda şöyle anlatmaktadır.

Ben ne bir kalem ne de bir kafiye,
Ben yalnızca, bu vatan için bağrından vurulmuş biriyim.
Bu vatan toprağının her köşesinde benim bir hissem var.
Kardeşlerim, üzüntünüz benim üzüntümdür.
Ey şu önümde duran çöl... Ey umutlarım, hayallerim.
Size olan sevgim ve hasretimdendir acılarım.
İşte budur sebebi bütün üzüntü ve dertlerimin.

Şairimiz her zaman Müslümanların birliğini hayal etmiş ve bunu her gittiği yerde dile getirmiştir. Birlik olmaları halinde kurtuluşu, çağdaş uygarlığı ve onurlarını kazanacaklarını yazmıştır. Bireysel çıkarlar neticesinde, hak ve çıkarları azalıp umutlarının kaybolacağım dile getirmiştir.

Süleyman El-İsa'nın şiirlerinde bir asalet ve bir tarihsel birikim vardır. Bugün bile, inandığı değerleri köy köy ve şehir şehir dolaşıp insanlara anlatmaktadır. Bu çalışmasının neticesini görünce de mutlu olmaktadır. O, bugün ile geçmiş arasında bir köprü niteliğindedir. Günümüzün hafif müzik niteliğindeki şarkılar yerine, toplumun asaletine dayanan Arap müziğini tercih etmektedir. Çünkü müzik şiirin akciğeri gibidir. Günümüzün gençlerinin dinlediği müzik, müzik değildir.

Şairimiz Süleyman El-İsa, yazdığı şiirlerde her zaman şiirin usul ve esaslarına bağlı kalmıştır. Şiirin insanlık boyutu ve kulağa gelen sesi bakımından çok önemli olduğunu yazmıştır. Şiirin sihirli mısraları, kafiyesi ve anlamı ile bir harikadır. Ayrıca şiir hakkında şunu da söylemiştir:

"Şiir tabiattır. Başka bir deyişle şiir, dünya ve içindeki insanlardır. Neticede ikisi birbirinin aynısıdır.

Süleyman El-İsa şiirin her çeşidini yazdı. Şiirin bazı türlerini sevdiyse de, bazı türlerine pek yanaşmadı. Belki de bazılarını hiç kabul etmedi. Genellikle kafiyeli şiirleri beğenmiş ve kafiyeli şiirler yazmıştı. Bu tür şiirleri ise ilk öğretmeni Ahmet El-farahini'den dinlemiş ve sevmiştir.

Üstadımız ince duygulu, sadık ve anlamlı kelimeleri ile mücadele duygularını vatanın her köşesine iletmeye çalışmıştır. Dicle, Fırat, Nil ve Asi nehri kıyılarındaki bütün insanlara barış, kardeşlik ve onur sağlanmasına gayret ederdi. Özellikle Harbiye'nin defne ağaçlı bahçelerine Apollon ve Defne söylencelerini barmdıran bu topraklara aynı güzel şeyleri dilemiştir. Yemen'de bulunduğu dönem itibarı ile orada yaşadığı duygular ve gördüğü manzaralar buradakilere çok benziyordu. Yazdıklarını çoğu, büyük bir yazar tarafından yazılmış yazılar kalitesindedir. Küçük yaştaki bir çocuğun vatanın geleceği ve durumu hakkında şiir yazması bir ayrıcalıktır. Bu gerçeği (Yemen Divanı) adlı eserinde görebiliriz.

1967 yılı Haziran ayından önce yazdıkları genellikle millet, değişim ve kurtuluş üzerine yazdığı şiirler türünden idi. Üstadımız tarihten, şehir insanlarının hayatından, gördüğü olaylardan esinlenerek yazılarını yazardı. Karamsarlığa ve üzüntüye kapıldığı zamanlarda, Arap tarihi kahramanlarına ve kazandıkları zaferlere yönelerek azim ve kuvvet bulurdu.

Onlar milletimin umududur.
Tarihin karanlıklarında kalmış ve hüzünlü.
Hayatımın kötülükleri ve acıları beni boğdu.
Hadi, kahredilmiş umutlarıma, kanıma ışık ver.
Hadi, dertli halime tatlı bir mutluluk ver.
Şimdi, beni duygularımla baş başa bırak.
Gözlerimin ufukta aradığını bulmak istiyorum.
Vatan benim aşkım. Siz aşkı bilirimsiniz?
Ben, kurtuluş için gün ışığı arıyorum.
Yanaklarımda kıble güneşini hissetmeme izin ver.
Geçmişte olan ve bitenlerle yaşıyorum.
Ey halkımın türküleri... Ailem.
Ben bu türkülerde sevgiyi buluyorum.
Ben bu türkülerde mutluluk buluyorum.

Süleyman El-İsa manzum tiyatrolar yazmıştır. Bunlardan, "Celbe bin El-Eysem", "İnsan, Hoca ve Ay" eserlerini sayabiliriz.

Çocuklara yönelik tiyatrolar yazmış, onlarda insani değerlerin güçlendirilmesini hedeflemiştir. Fakir ve zayıf insanların durumunu ele almış, güzel değerlerin yalnız zenginlere özel olmadığını, bunları fakir ve yoksullarda da bulabileceğimizi anlatır.

CELBE BİN EL-EYHEM;

Celbe bin El-Eyhem; İslami kabul eden Gassani kralı olarak bilinen bu adam, Kâbe'de yürürken birisinin ayağına yanlışlıkla basar. Bu kişi Hz. Ömer'e gider ve kıralı şikâyet eder. Hz. Ömer, bu kişinin krala bir tokat atması emrini verir. Kral bunu duyunca önce Şam'a kaçar ve oradan da İstanbul'a gider.

İNSAN

Bu tiyatro bir şiir tiyatrosudur.

Miladi 8. yüzyılın 2. yarısında, Bağdat şehrinde, Süleyman El-İsa'nın rastladığı çok değerli bir kişi vardır. Bu insan Mensura şehrinin polislerinden birisi idi. Yirmi dirhem olan bir memur maaşı vardı. Sekiz tane çocuğu vardı. Ekonomik durumu iyi değildi. Evinde, güzel yemekler yerine, çocuklarına her zaman güzel sözler, güzel şarkılar ve iyi bir eğitim verirdi. Ancak, bu yoksulluktan kurtulması için yaşadığı üzüntü, her zaman onun kalbini param parça ediyordu. Şehrin yüksek binaları arasında olan bu harabe evi, içinde yaşanmayacak durumda idi.

Bağdat'ta ve tamamen bu dönemde, Kral'ın emri ile Main Bin Zaid adında bir kahraman tutuklanmak istemi ile aranmaktadır. Şairlerin saygı duyduğu bu insan, Abu Musa adında bir kişinin yanında saklanır. Bağdat polisi bu önderi ev ev, kapı kapı arayıp bulmaya çalışır. Abu Musa'nm evine polisler yaklaşınca, kaçış yollarmı aramaya başlar. Tek çıkış yol olarak kılık değiştirmeyi uygun bulur. Sakalını keser ve gözden kaybolur. Bağdat caddelerini geçer ve hiç kimse onu tanımaz. Bağdat şehrinin son çıkış kapısından çıkar ve çöl yolunu tutar. İşte bu sırada bizim yoksul polis ona rastlar ve der ki;

Ey milletin göz bebeği!
Ey genç! Senin yerin çöldür.

Mail, normal davranmaya çalışır, korkmadan sinirlerine hâkim olmaya gayret eder. Ailesine gitmeye çalışan bir yolcu gibi görünmeye çalışır. Ama Polis onu tanımıştır. Davranışları ile onu tanıdığını hissettirmeye çalışır. Bunu anlayan Mail, cebinden çıkardığı bir mücevher parçasını polise uzatır ve onu serbest bırakmasını ister. Bu servet o kadar büyük ki, Krala bu kaçağı teslim etmesi halinde, Kralın kendisine vereceği mükâfattan yüzlerce kat daha fazladır. Bu hareket karşısında polis ona şunu sorar.

Hiç böyle bir durum karşısında, sana, malının bir kısmını takdim eden oldu mu?

O şöyle bir cevap verir;

Hayır... Ama malının onda biri olunca, evet.

Polis az düşünür ve şu şiir mısralarını söyler.

Bu bir servettir... Ellerimde, avuçlarımda büyük bir servet.
Adam tedirgin ve heyecanla açıklıyor, diliyor benden.
Hayır! Bunu al... Senin olsun...
Benim kurtuluşum senin ellerindedir.
Hadi koş... Kaybol hemen.
Hadi gözlerden kaybol.
Bak seni bir daha yakalarsam karışmam ha!
Çamurlar üstünde değil, büyük dağlar üstünde ay yükselir.
Senin yerin yükseklerdedir.

Polis derin bir düşünceye dalar ve uzaklara bakar. Zenginlik ve serveti reddetmişti. Pişman değildi. Kalbine ve inandıklarına göre hareket etmişti.

20 dirhem aylık maaşı olan bu polis memuru, evde onu bekleyen yoksul ve aç olan çocuklarına doğru yola koyulur. Büyük bir kalp ve yüce bir duygusu olan onurlu bir insandı bu polis. Ama insanlar bu polisle ilgili, onu yücelten ve ona değer veren şiirler yazmadı. Onun için şarkılar söylenmedi.

Büyük şairimiz Süleyman El-İsa; bu muhterem polisin yoksul kulübesi kapısında durmuş ve onun yüce insanlığını övmüştür.

"Bu kalabalık insan toplulukları arasmda gördüğüm en saygın ve en yüce kişilerden birisidir. İnsancıl, vicdanlı ve duygulu bir kalbi olan bu insan gibilerini edebiyat tarihi anmamıştır. Bizim bunları hatırlamamız gerek. Bunların özveride bulunma, yücelik ve yardım etme özelliklerini yazmamız lazım. Bunlar ki fakir ve yoksul kesimin insanları olarak bütün imkânları ve canları ile insanlığa katkıları olmuştur.

"İnsan" isimli tiyatro eseri edebi şiirlerle doludur. Arapça dilinin derin anlam taşıyan özelliğindedir. Bu tiyatroda insani değerleri sergileyen bir çalışma vardır. Arap insanmm manevi değerlerine önem veren en önemli çalışmalardan biri olarak sayılır. Arap dünyası tiyatrosunun geliştirilmesi ve zenginleştirilmesi açısından çok önemlidir."

Söyleyeceklerimi bitirirken, saygı değer büyük üstadımız saym şair Süleyman El-İsa'ya en içten saygı ve sevgilerimizi sunuyoruz. Kendisi 90 yaşmda olmasına rağmen hala çalışmalarma devam etmektedir. Allah ona uzun ömürler versin.

Süleyman El-İsa bir gün, arkadaşı, Şair Abdülaziz El-Makalih ile bana şunları söylemişti:

Acılarımız üstüne karanlık çöktüğü zaman,
Etrafımdaki bütün canlılar susar.
Yokluk içindeki memleketimi özlerim.
Duygularımı kâğıda dökerim.
Kalemimden dökülen mısralar vatanı anlatır.
Yazar... Yazar ve derim ki;
Gözlerim yorulunca açılmaz olur, yatarım.

Antakya'ya, Nahırlı Köyü'ne, Süleyman El-İsa diyarına, bu etkinliği yapanlara ve emeği geçen herkese, özellikle bu tercümeleri yapanlara teşekkür ediyorum.

Hepinizi saygı ve sevgilerimle selamlıyorum.

ŞAİR SÜLEYMAN EL-İSA VE ÇOCUKLUK YILLARI HATIRALARI

Nazmiye EKRAD
Şam/SURİYE

Şair Süleyman El-İsa, 1921 yılında Antakya'nın Nahırlı Köyü'nde doğdu. İlk eğitimini babası Şeyh Ahmet El-İsa'dan aldı. Kuran-ı Kerim ve Arapçayı öğrendi.12 yaşında şiir yazmaya başladı. Okuduğu okulun şairi konumunda, öğrencilerin ve öğretmenlerinin önünde her gün şiirler okurdu.

Köyden Antakya'ya göç ettiği zaman 12 yaşındaydı. O zamanlarda halkın sorunlarmı anlayınca, İngiliz ve Fransız işgal kuvvetlerinin aleyhinde olan saflarda yer aldı. Ortadoğu üzerinde işgalci kuvvetlerin uyguladığı plan; Suriye, Filistin, Lübnan ve Ürdün adı altında küçük devletler oluşmasına sebep oldu. Bölge insanları tek bir devlet idaresi altında iken, bölündüler. Bölge halkı, bugüne kadar, Filistin ve Irak gibi birçok yerde, yapılan bu bölünmenin acısını çekmektedir. Kurtuluş içinse, Avrupa ve Amerika'dan hala medet ummaya devam etmektedir.

Şair Süleyman El-İsa, eğitimine Antakya'dan sonra Şam ve Bağdat'ta devam etti. Eğitimci olarak Halep ve Şam'da görev yaptı. Birçok Arap devletinin başkentlerine gitti. En son Şam'da ikamet etmeyi uygun gördü. Yazdığı şiirlerde, halkın değişimci bir iradeye kavuşması konusunu işledi ve bu konudaki fikirlerini ifade etti. Öğrenci kesimi ve gençlerde gericiliğe ve işgalcilere karşı bir mücadele ruhu aşılamaya gayret etti. .Arapların kurtuluşunun, yalnız birlik olmaları durumunda gerçekleşebileceğini anlattı. Şiirlerini, varlığını, gençliğini, kısacası her şeyini halkının sorunlarmı çözmeye feda etmiştir. Eğitim verdiği dönemlerde; öğrencilerine, ağalık sistemine,

cehalete ve Fransız ve İngiliz işgalcilerine karşı mücadele verilmesi gerektiğini anlatmıştır.

1967 yılı Haziran ayında savaşta alman yenilgilerden sonra Süleyman El-İsa birçok insan gibi şok olmuş ve üzülmüştü. Savaşı kaybetmenin verdiği acı onu yıkmıştı. O kadar üzülmüştü ki, bu sefer büyüklerden çok, çocuklar için şiirler yazmaya başladı. Çünkü artık umudu çocuklarda bulacağına inanıyordu. Sadece onlar, milletin geleceğini değiştirebilirdi. Kurtuluş, birlik, kalkınma ve gelecek onların elinde olabilirdi. Çocukların bizim bu dünyada bırakabileceğimiz en aktif unsurlarımız olduğunu düşündü. Çocuklar Arap dünyasımn topraklarını sulayacak ve ona canlılık verecek olan şah damarları gibidirler. Bin yıldan beri susamış olan bu kuru topraklara su verecek nehirlerdir onlar.

ESERLERİ:

1 Çocuklara yönelik yazdığı şiirlerini 'Divanlar' da topladı. Bunlardan: Çocuklara Divan adlı eseri 750 sayfalıktır. Şarkı Söyleyen Salıncaklar adlı eseri 185 sayfalıktır.

1 Bunlardan ayrı olarak birçok kısa hikâye de yazmıştır. Bunlardan bazıları şöyledir:

2Vaiz Büyük Vatanını Arıyor
3 Ey Kadın Dile Benden Ne Dilersen
4 Kızıl Olay
5 Kırmızının Oğlu
6 Üç Süvari
7 Vaddah İle Leyla Dedeler Diyarında
8 Beyaz Kuş Sürüsü
9 Ali Baba Ve Kırk Haramiler
10 Alaattin Lambası

2 Şair Süleyman El-İsa ve eşi Melek Hanım, Fransızcadan Arapçaya birçok hikâye çevirisi yaptılar. Bunlardan bazılarını sayalım:

—Behice'nin Hikâyeleri,

—Her Günümüz Bir Hikâye,

—Her Hikâye İçin Bir Oyuncak,

—En Güzel Hikâyeler

3 Ayrıca çocuklara yönelik yazdığı, çok sayıda çocuk tiyatroları vardır.

Şair Süleyman El-İsa'nın çocuklara yönelik yazdığı şiir ve yazıları üzerine birkaç açıklama yapalım.

"Çocuklara Divan" isimli eserinde şiirsel bir anlatım ile vatandaşlık, ahlak, millet, eğitim, toplumun sosyal yapısı ve tarihi geçmiş hakkında önemli çalışmalar sergilemiştir. Çocuklara kahramanlık, cesaret, doğruluk, mutluluk, oyun, hayatı sevme, bilime yönelme ve başarıya ulaşma konularını öğretmeye çalışmıştır. Arapça'yı çok iyi bir üslupla kullanmıştır. Doğru bir insan yetiştirmek istiyorsak, ilk önce bu insana doğru bir dil öğretmemiz gerektiği düşüncesini savunmuştur. İnsan dili ile kendini ifade eder ve bu dil ile fikirlerini zenginleştirir. Çocuklara yönelik yazdığı yazılarda her zaman güzellik, birlik kahramanlık, değişim ve insanların kardeşliği üzerinde düşünceler işlemiştir.

Onun çocuklara yönelik yazdığı şiirlerinden bazılarına değinmek istiyorum. Bunlardan en önemlileri, öğrenciler tarafından ezberlenen marşlar olup okulların müfredat programma geçmiştir. Süleyman El-İsa bunları kendisine özel bir üslup ile yazmıştır. Bu üsluba " Şiirin Güzel Dengesi" adını vermiştir. Bu dengeyi her zaman şu şekilde yaratmaya çalışmıştır.

1- Telaffuz: Güzel telaffuz edilen söz derin etki yapar.

2- Akıcılık: Şiirde akıcılık olursa, uzun süre çocuk zihninde kalır.

3- Anlam: Şiirde anlam güzelliği, çocuğun kişiliğini etkiler ve ona yön verir.

4- Üç dört kelimeden fazla olmayan ve kafiyeli şiir.

Üstat Süleyman El-İsa bu konuda şöyle diyor:
"Çocuklara yazdığım şiirlerde biraz açık ve biraz üstü kapalı, biraz gerçek ve biraz hayal, hissedilebilen ve hissedilemeyen durumları büyük bir incelikle ve dikkatlice işledim."

A-Yaptığı çalışmalardan biri "Anne (Mama)" adlı bir tekerlemedir:

"Annem... Ey benim mutluluğum ve namelerim olan annem.
Senin mutluluğun benim mutluluğum... Sen benim şiirimsin.
Senin gülümsemen bana hayat verir...
Ben, evi mutlulukla dolduran bir kuşum.
Annemin öpücüğü günümün ışığıdır.
Sabah gözlerimi açınca,
Annemi, eli ile başımı okşar görürüm.
Anneme canım feda... Ben annemi seviyorum."

Burada bir dil akıcılığı, kafiye, doğruluk ve çocuklarda sosyal aile bağlarını güçlendirmeye yönelik bir çalışma vardır.

B - "Filistin" isimli şiirinde ise şöyle diyor:

Filistin evimdir. Kurtuluşumun yoludur.
O benim vatanımdır ve her zaman kalbimdedir.
Dedelerimden yadigârdır... Dudaklarımda bir şarkıdır.
Yabancı yüzler geldi... Gasp etti topraklarımızı.
Bahçelerimizi ve evlerimizi aldılar, bizi yurdumuzdan kovdular.
Ben yolumu biliyorum ve kararlıyım tekrar vatanıma döneceğim.
Halkım. Halkımda geri dönecektir...
Dedelerimin diyarına, o sıcak evimize döneceğiz.
Filistin evimdir. Kurtuluşumun yoludur.

C – "Mansur Amca" isimli şiirinde, çocuklara emeğin değerini anlatır ve yetenekli olmaları konusunda teşvik eder.

Mansur amca marangozdur.
Elinde testeresi hep gülümserdi.
O iş yaparken hep şarkılar söylerdi.
Ağzından hep şiirler dökülürdü.
Amcama dedim ki: Bende bir oyuncak var.
Bu oyuncağıma bir ev yapar mısın ?
Başını salladı ve dedi ki: Ben çocukları severim.
Az sonra tekrar amcama gittim.
Elinde çok güzel bir şey vardı.
Amcam Mansur onu yapmıştı.
Kuşun evinden daha da güzeldi.
Mansur amca marangozdur.
Elinde testeresi, hep güzel şeyler yapar.

D – "Hepimiz İçin" isimli şiirinde ise sosyal adalet ve eğitim konusunu işlemektedir.

Güneş hepimiz içindir... Sevgi hepimiz içindir.
Kara toprağımız, bolluk ve bereket dolu.
Bu da mutlaka hepimiz için olmalıdır.
Toprağımız altın... Azmimiz ateş gibidir.
Gelin bunlarla vatanımızı yüceltelim.
Kurtuluşumuzu beraber bulalım.
Birleşelim ve tek kuvvet olalım.
Bir çiçek ile bahar olmaz!
Kollarmızı yan yana getirin.
Birlik olun, birlik olalım.
Hepimizin pembe umutları vardır.
Birlikte keramet ve bereket vardır.
Bu da mutlaka hepimiz için olmalıdır.

E – "Telaş'ın Kuşu" şiirinde ise oyun, kuşlar ve çocuk arasındaki dostluğu anlatmaktadır.

Telaş'ın kuşu bir güzellik dehasıdır.
Ahmet'in burnundan daha güzeldir!
Kanatları da Ahmet'ten daha değerlidir.
Celal'in kuşu bir güzellik dehasıdır.
Gökyüzünde uçan bir kuş,
Bana aydınlık yolu gösterir gibi,
Biz onunla iki dost gibiyiz.
O beni ben onu severim.
Telal'm kuşu bir güzellik dehasıdır.

F – Bu şiirinde öğrencilere okumayı, kitap sevgisini, öğrenmeyi ve mücadele etmeyi aşılamaktadır.

Hayat yolunda
Sağ elimde bilim meşalesi
Yarınlarıma doğru adım ilerliyorum.
Hayat yolunda
Kitap beni seviyor bende onu
Biz iki dostuz.
Onu açınca derslerimi yapmak için, bana gülümsedi.
Bana bilimi öğreti.
Sayfalarını, cümlelerini ve kelimelerini okudum.
Elime kalemi aldım.
Yazmaya başladım.
Kız kardeşim Hint oynuyordu,
Kardeşim gel ve beni dinle dedim.
Ve anladım ki...
Zafere ulaşanlar, yalnız çalışanlardır...

Şimdi Süleyman El-İsa'nın başka bir çalışma alanı üzerinde duralım:

Çoğu insan tarafından bilinen bazı halk hikâyelerini, biraz değiştirerek, şiirsel bir üslup ile yazmıştır. Bu hikâyelerde, hem büyüklere hem de küçüklere yönelik olmak üzere, örf ve adetlere dayanarak, vatandaşlık ve doğruluk değerlerini işlemiştir. Bunlara örnek olarak "Küçük Yazar ", "Kurt ile Keçi" adlı eserlerini sayabiliriz.

KURT İLE KEÇİ:

Bu hikâyede; kurt pınarın başından temiz su içerken, keçinin suyu kirletmesini bahane ederek onu yemek ister. Şairimiz şiirsel bir üslup ile bu olayda bir değişiklik yapar. Adaletsiz olan aç kurt karşısında bütün keçiler birlik olur ve ona galip gelirler.

Süleyman El-İsa şairimizin İşte buna benzeyen birçok çalışması vardır. Bunlardan birkaçını sayalım:

1-Çocuklara Divan
2-Şarkı Söyleyen Hikâyeler
3-Karga ile Tilki
4-Çoban ile Kurt
5-Avcı ile Keklik
6-Güneş ve Rüzgâr
7-Komutan ve Karınca
8-Kurt ile Leylek
9-Altın Yumurtlayan Kaz
10- Yola Çıkan Ayı
11-Baykuş ile Bülbül
12-Zeytin ve Bisbis

KARGA İLE TİLKİ:

Bu hikâyede; ağaçta bulunan bir karga, ağzında tutuğu peynir parçasını yerken, yanına bir tilki yaklaşır. Tilki, karganın ağzındaki bu peyniri almak ister ve bir plan kurar. Kargaya, sesinin çok güze olduğunu ve bu sesinin güzelliğini bir şarkı söyleyerek göstermesi konusunda onu ikna eder. Karga şarkı söylemek için ağzını açınca peynir yere düşer ve onu tilki alır. Tilki peyniri yedikten sonra kargaya döner ve ona şunu söyler.

— Üzülme güzel arkadaşım! Sen çok güzelsin üzülme! Ama kafan çalışıyor olsaydı, daha da güzel olurdun!

Şairimiz burada şu ana fikri dile getirmektedir.(Sana takdim edilen balı, emin olmadan ve kontrol etmeden yeme)

TİLKİ İLE ÜZÜM:

Tilki, yüksekte bulunan üzüme ulaşıp, onu yemek ister. Uzun ve yorucu bir uğraş göstermesine rağmen bir türlü ona ulaşamaz. Üzüme yetişemeyince, onun zaten ekşi bir üzüm olduğunu söyler ve oradan uzaklaşır. Şairimiz bunu şu şekilde dile getirmektedir.

Üzüme ulaşmayınca, bu ekşidir dedi...
Ama sonunda bakın nasıl itiraf etti.
Benim sahtecilikten vazgeçmem lazım!
Ben bile inanmıyorum söylediğim söze.
Yüksekte olan bu üzüm, biliyorum bir bal kadar tatlı.
İnsan ahmak olmamalı böyle, gerçekçi olmalı...

ÇOBAN VE KURT:

Bu hikâyede; çoban, sık sık köy halkına, kurdun kuzulara saldırdığını ve hemen koşup ona yardım etmeleri gerektiği yalanını söylemektedir. Köylüler çobana inanır, kazma ve tüfeklerle kurtları kovalamak üzere dağa çıktıkları anda, onlara şaka yaptığını söyler.

Beyler, beyler... Sizlere güzel bir şaka yaptım, der.
Köylüler köye döner, çoban ise kuzularına.
Bir daha çobanın sesi yankılanır dağlarda.
Kurtlar... Kurtlar saldırıyor... Yardım ediiiiiiiiiiiin.
Köylüler yine inanır ve koşarlar yardıma, nefes nefese ve terlemiş.
Ama bakm ki, çoban yine kendince bir şaka yapmış ve eğlenmiş.

Günün birinde gerçekten, kurtlar kuzulara ve çobana saldırır. Çoban, köylülerden ne kadar yardım istediyse de hiç birisi ona inanamamış. Yine şaka yaptığım sanmışlar. Kurtlar kuzuları yer, çoban kaçarken yere düşer ve kolu kırılır.

Şairimiz bu hikâye için, şu ana fikri yazar.
Şunu bilin ki dostlar, yalanla ve dolanla yaşayanlar,
Doğruyu söyleseler bile, inanmaz onlara artık insanlar.

KOMUTAN VE KARINCA:

Cesur bir komutan, askerleri ile beraber büyük bir kale'yi kuşatır. Bütün uğraşlarına rağmen ve ne yaptıysa bu kale'yi fethedemez. Geri dönmek onun için bir korkaklık ve savaştan kaçmak anlamına gelirdi. Kederli kederli oturmuş düşünürken, önünde bir karınca görür. Karınca, çok büyük olan bir yük'ü taşımaya çalışırken, o yük hep devrilmektedir. Bir kaç denemeden sonra karınca onu sırtına alır. Karıncanın sabır ve gayreti sonunda elde ettiği bu başarı komutana azim verdi. Aniden kalkar, askerlerini toplar ve kaleye bir daha saldırır. Kale fethedilir.

Şairimiz burada şu mesajı vermek istemiş:

Ne kadar yorulsan bile, mücadeleye devam et.
Her gecenin sonunda bir sabah vardır.

ZEYTİN VE BİSBİS:

İki kedi bir peynir parçası bulur. Bunlardan birisi peyniri tek başına yemek ister. Diğeri buna razı olmaz ve şunu söyler:

Bu peynir parçası ikimizin, tek başına yersen adalet olmaz
Gel bunu bir güzel bölüşelim, adaleti seven bencil olmaz.
Birini aradılar, buldular ve rica ettiler hâkim olsun diye.
Ben hep doğruyu söyledim der bu hâkim, yalan söylemek niye?
Hayatımda hep adaleti ve doğruyu savundum, iyi bir hâkimim ben.

Peynir parçasını ikiye böler. Bu iki peynir parçasmdan büyük gördüğü parçanın fazla kısmını yiyerek, eşit iki parça elde etmeye

çalıştığı imajını verir. Ta ki elindeki iki peynir parçasını bitirinceye kadar bu iş devam eder.

Şairimiz burada ana fikir olarak şunu yazar:

Sizden adalet istenirse, adaletsiz olmayın.
Bencil olursanız, yolunuz zalimlerin yoludur.

ÇOCUKLARA ŞARKI SÖYLEYEN SALINCAKLAR

Büyük şairimiz Süleyman El-İsa'nm yazmış olduğu çocuklara yönelik olan bu divan, çocukların hayal dünyası üzerine yoğunlaşmıştır. Genelde çocuk edebiyatımn bütün çalışmaları aynı türdendir. Çünkü ister zengin, ister fakir, hayallerle dolu olmayan hiçbir çocukluk yoktur dünyada.

Şair Süleyman El-İsa Çocukluk Hayallerim adlı şiirinde Şöyle demektedir:

Çocukluk hayallerim... Ne tuhaf ve garip hayallerdi.
Arzuladığım yerleri gezer, istediğim yere giderdim.
Çocukluk hayallerim... Bırakın onlara doymak istiyorum.
İçinde geniş bir dünyası, bir rahatlık ve mutluluk var.
İçinde tüm zorlukları yenerim, İçinde bütün umutlarım var.
O hayallerimde imkânsızları başarır, her şeyi elde ederdim.
Ah... Çocukluk hayallerim... Ne tuhaf ve garip hayallerdi.

Sözlerimi bitirirken; hayatını kendi vatanı için hizmet etmeye adamış olan, yazdığı şiirlerde ve yazılarında ifade ettiği duygu ve düşüncelerle, insanlığa ve özellikle çocuklara umut, kardeşlik ve barış duygularını aşılamaya çalışmış olan büyük şair Süleyman El-İsa üstadımıza Allah-tan uzun ömür ve sağlıklı günler diler hepinizi saygı ile selamlıyorum...

NAZMİYE EKRAD
Şam 16.02.2010

SÜLEYMAN EL-İSA

Malik SAKKUR
Tartus /SURİYE

Süleyman El-İsa; duygulu, vicdanlı, zengin hayal gücü, heyecan dolu fikirleri, gerçekçi, değişimci ve sorumluluk hissi duyan bir kişiliği ile Arap dünyasının en önde kabul edilen şairlerindendir.

20. yüzyılm ikinci yarısında yaptığı çalışmalarla en başarılı şairlerden kabul edildi. Yazdığı yazılar yalnız Arap dünyası ile sınırlı kalmamış, dünyanın her yerindeki işgal, zulüm ve ağalık yönetimlerine karşı bir tavır takınmıştır. Mazlum halkların kurtuluşu için destek vermiş, yoksullarm haklarını adaletli bir şekilde alabilmeleri için çaba sarf etmiştir. Kısacası, insanların insanca yaşayabilmeleri için elinden gelen her şeyi yapmıştır.

Süleyman el-İsa ismi ile ta çocukluk ve öğrencilik yıllarımızda tanıştık. Vatan, toprak, coğrafi konum, yer, değişim, millet, özgürlük mücadelesi,

İnsanlık onuru ve ekmeği dediğimiz zaman hep onun adı vardı. Vatan, millet, vicdan ve değişim için yazdığı şiirler, tiyatrolar, makaleler; çocuklar için yazdığı içten yazılar bu söylenilenlerin ispatıdır.

Babası, onun önemli bir şair olacağını ta çocukluğundan beri hissetmişti. Onun küçük köyündeki insanlardan ve akrabalarından hiçbiri, sıska ve zayıf vücutlu, uzun bir fistan giyen bu çocuk sayesinde Nahırlı Köyü'nün tarih sayfalarına yazılacağını bilmiyordu.

20 hanesi olan bu köyün ismi, öğrenciler, öğretmenler, edebiyat tarihçileri ve okurlar tarafından hep tekrarlanacaktı. Çünkü bu köy, Süleyman El-İsa üstadın doğduğu köydür. O, köyünü hep hatırlamış, resmini kelimelerle çizmiş ve gittiği her yerde anlatmıştır. O, köyünden uzak kalsa da, köy her zaman onun kalbinde, aklında, kaleminde ve vücudunun ta derinliklerinde idi.

Çok erken yaşlarda, çiftçilerin ağa zulmünden çektiklerine tanık oldu. Yoksul köylülerin çektikleri acılar, başka yerlerdeki köylülerin

çektikleri acılar ile aynıdır. Bu zulmün yok olması için, tek çarenin değişim olduğunu anlamıştı. Boş sözlere ve duygusallığa teslim olmadı. Söylenenlerin uygulandığı bir felsefeye inandı ve bunu yaymaya çalıştı. Düşüncelerini açıkladığı yazılar yazmaya başladı. Bunun neticesinde birkaç defa hapse girdi.

Daha erken yaşlarda bile, birlikten kuvvet doğacağını anlamıştı. Arap dünyasının mazlum insanlarının, ancak birlik olurlarsa kurtuluşu bulabileceklerini yazdı. Süleyman El-İsa'nın hayal ettiği bu birlik rüyası kısa bir dönem için gerçekleştiyse de, bölücü ve emperyalist güçler sayesinde dağıtıldı. Dolayısıyla ayırımcı, zalim ve Araplarm menfaatlerini düşünmeyen ve düşman kişilerin istekleri yerine gelmiş oldu.

Süleyman El-İsa üstadm hayal ettiği değişim ve onun inandığı kişiler yönetime geçmişti. İki komşu ülkede olmak üzere, umut ettiği birlik gerçekleşmişti. Birçok kazanım ve yenilikler gerçek hayata aktarılmıştı. Ama işin acı yanı şu ki, bölünmüşlük, dağılmışlık, bağlı olma, cahillik ve yoksulluk, milyonlarca Arap'ın kaderi olarak kaldı. İşte Süleyman El-İsa, değişik şiirleri ve yazıları ile bu tarih dilimi üzerine en içten ve gerçek duygularmı yazmıştır.

NUR KERVANI

Bu şiir, beni Süleyman El-İsa ile tanıştıran ilk şiir oldu. Bu şiiri çok beğenmiştim. Şiiri okuduktan sonra onun yazılarını arar oldum. 42 yıldır, kendi el yazım ile yazdığım bu şiiri eski evraklarımın arasında saklamaktayım. Bu şiir benim için hala yeni sayılır. Kelimeleri benim için hala umut, acı, değişim, direnme ve hakkın zaferi çağrışımım yapmaktadır. Şiir biraz uzun ama sizlere bir bölümünü aktarayım.

Gözyaşı ile seni karşılıyoruz... Acı, değişimin gözyaşıdır.
Ey, esmer ve güçlü kollar sayesinde gülebilen bu millet...
Dudaklarımdan su gibi dökülen yüzlerce şiir söyledim ben.
Ama şehitler çoğaldıkça şiirler öldü, kelimeler dondu...

Sabahlara kadar acı içinde ve susuz, avare gibi yollarda yürür olduk.
Attığımız her adım, acıkmış olan ciğerimi yerinden söker gibi.
İnançlı insanlarımız şikâyet etmiyor, korkmuyor ve yılmıyor...
Bugün kafiyeli bir şiir söylemek istedim.
Sanki kor bir ateş, göğsümün içinde parçalandı
Bakın işte, eskiden katılmış olduğum kervan uzaktan göründü.
Bunlar ki, dişleri ile zindan iplerini kemirerek kesenlerdi...
Zindanın demir parmaklıklarında çınlayan bir kahkaha beni sarstı aniden.
Arkadaşlarımdan gelen bu kahkaha bana güç verdi derinden...
Kahramanlarımızın direnme gücü ile bıraktığı iz o kadar büyük ki,
Zalimler hala bizim bu kahramanların gölgelerinden bile korkar.
Bakın işte kolları esmer bir işçi direniyor şimdi
Onun hücresinde yokluk, hüzün ve korkuya yer yoktur...
Çektiği acılar sonucu yumruklarını sıkmış,
Kazandığı tek şey ise yorulmuş, susamış ve acıkmış...
Ey nur kervanı... Ey umut kervanı... Boynumuzu bükmeyeceğiz.
Haykır... Bağır... Yeni nesilin umudu sendedir.
En iyi hayvanlar, en çok yatanlardır... Çamurlarda!
Sen uyuma. Yatma çamurlarda. Biz değişimin sabahıyız.
Bu topraklara, kollarımızın verilmiş bir sözü vardır.
Kimseye söylenmemiş olsa bile bizim sözümüz sözdür.

Bu şiir 1950'li yılların başında yazıldı. Özellikle işgalci güçler çekilip, devlet bağımsızlığına kavuşunca, değişimi savunanlar çalışmalarına başlamıştır. Bu şiirde eski günler hatırlatılarak, şehitlerin çoğalmasından, halkın açlığından ve susuzluğundan, zindan iplerinin kahramanlarm dişleri ile kemirilmesinden, zalimlerden ve zulümden bahsedilmektedir. Arkadaşlarının kahkahalarıyla, zindanlarla ve zindancılarla nasıl alay ettikleri dile getirilmektedir. Güçlü işçi ile öküzü ve toprağından koparılmayan çiftçinin durumu anlatılmaktadır. Süleyman El-İsa, çiftçi ve işçileri, toplumun ezilmiş kesimi olarak

değerlendirmiştir. Kendisi aynı zamanda bir çiftçinin oğludur. Dolayısı ile bir çiftçi hakkmdaki her şeyi çok yakmdan yaşamış ve öğrenmiştir. Çiftçinin eline geçenin (aldığı) elinden çıkandan (verdiğinden) çok daha az olduğunu bizzat görmüştür.

YIRTILAN GÜZEL ELBİSEM

Bu eser lise yıllarımızda okuduğumuz Süleyman El-İsa'nın ikinci eseridir. İbn El-Eyhem ile ilgili olan bir şiir tiyatrosudur. Burada Süleyman El-İsa'nın şiirdeki kafiye yeteneği yanında, onun örf ve adetler hakkında çok bilgili olduğunu görüyoruz. Ayrıca tarihten ve kralların hayatlarından ders almayı kendine kural edinmiştir. Bu eser özellikle Hz. Ömer döneminde; Gassani kralı Celbe bin El-Eyhem ile El-Arabî El-Fazzari arasmdaki çekişmenin çözümünde, Hz. Ömer'in nasıl adil bir şekilde davrandığını açıklamaktadır. Şair, yazdığı bu manzum tiyatrosunda, bu tarihsel olayı ele almaktadır. Burada geçmişi anlatan bir tarih vardır. Kralın yüce mevkisini, Husam bin Sabit'in şiir kabiliyetini, El-Zubyani' nin yeteneğini, büyük kral ve Hz. Ömer arasındaki meşhur buluşma olayını anlatmaktadır.

Süleyman El-İsa bütün vatanseverler gibi küçük yaştan beri, vatanının acılarını içinde hissetmiştir. Köyünden çıkışının, yenildikleri savaşların ve verdikleri kayıpların acısını birebir yaşadığı halde, asla yılgınlığa düşmemiştir. Her zaman bir şair, bir çiftçi ve bir mücadele insanı gibi dimdik ayakta durmuştur. Mücadele yıllarının omuzlarında bıraktığı ağır izlerine rağmen, her zaman milletine ve felsefe inancına bağlı kalmış, geleceğe umutla bakmıştır.

Arap tarihinde peş peşe gelen ve büyük kayıplara sebep olan bazı olaylardan sonra, kazanılan Tişrin Savaşı Arap dünyası için bir dönüm noktası olmuştur. Savaş yüzde yüz kazamlmamış ve gasp edilmiş topraklarm hepsi geri alınamamış olsa da, Araplarm iradeli ve birlik olmaları dâhilinde, zaferi rahatlıkla kazanabileceklerine herkes inanmıştı. Buna güçleri yeterdi. Düşmanlarına, üstün olabileceklerini ispatlamışlardı...

Büyük şairimiz o dönemde, şu şiiri yazmıştır:

Ayaklarımız altmda ezildi işgalciler.
Yeniden filizlendi mertlik ve yiğitlikler.
Ey güzel vatanım,
Senin toprağında türedi bu zambaklar ve güller.
Türediler... Direniyorlar düşmana aylar oldu ve günler.
Savaşıyoruz kanımızda birlik çağrısı yapan şarkılarla,
Savaşıyoruz yeşil Golan tepelerinde kavgalarla, silahlarla
Savaşıyoruz yürüdüğümüz yolların her adımmdaki mayınlarla.
Savaşıyoruz, çalılıklar, dikenler ve karanlıklarla...
Biz hazırız ve her şeyi biliyoruz.
Kılıçlarla kazanılan zaferleri biliyoruz.
Biz buradayız, ayrılmak yok, zafer istiyoruz.
Şehitlerimizin kanını asla yerde bırakmıyoruz.
Kahramanlıklar dolu tarihimizi hepimiz biliyoruz.

Ölümsüz Şehitler için şu mısraları yazmıştır:

Şimşekler onları çağırdı.
Çok uzaklara gidip yığıldılar.
İnsanlar, şehitler yüce Allah yanında buluştular.

Ölüm onları çağırdı,
Bir şarkı söyler gibi gittiler.
Şehit, yemyeşil bir dal gibiydi.
Kimse ona dokunmadı, sevildi ve sayıldı...

Süleyman El-İsa şairimizin büyük mücadeleci şehit Ömer El-Muhtar için yazdığı şiir çok değerlidir:

Uğruna kanını döktüğün yol bizim yolumuzdur.
Şimdi bu yol hala uzun, sarp, uzaktır ve zordur.

Kullandığın süngüde, özlediğimiz yarınlar vardır.
Uğruna kanını döktüğün yol bizim yolumuzdur.
Düşmanın silahlarına ve askerlerine korku sal.
Süngün ile boynumuzda duran bağı kesip al.

70 senedir üstad Süleyman El-İsa şiir yazmaktadır. 70 yıldır, suyun yolunda duran ve onun doğru bir şekilde akmasını önleyen engelleri ortadan kaldırmak için çalışmakta ve her zaman şunu söyleyip tekrarlamaktadır:

" Ben Arap dünyası denen bir vücudun, yalnızca bir hücresiyim. Milyonlarca kardeşini arayan ve hep beraber bu vücuda hayat ve azim vermek isteyen bir hücre..."

Milliyetçilik konusunda ne düşündüğü sorulduğunda, şunu söylemiştir:

" Sizin deriniz, göz renginiz ve alıp verdiğiniz nefes ile sahip olduğunuz bir özel durumunuz vardır. Bunu isteseniz de değiştiremezsiniz. Biz, insanları bu şekilde, oldukları gibi kabul etmeliyiz. Örneğin, ben Arap'ım. Başka bir şey de olamam ve olmam da mümkün değildir. Geçmişim, kültürüm, günüm ve geleceğim ile ben buyum. Bu bir gerçektir. Herkes de bunu bu şekilde bilmeli ve diğerleri ile barış içinde yaşamalıdır. "

Büyük şair Sayın Süleyman El-İsa üstadımıza çalışmalarında başarılar ve sağlıklı günler diliyoruz.

ÇOCUKLARIN ŞAİRİ SÜLEYMAN EL İSA

Meryem HAYRBEK

Bir daha birlikteyiz, tarihi kent Antakya'dayız. Bizi Antakya'ya bağlayan çok anılarımız vardır: Özellikle büyük şair Süleyman El İsa'nın kaleminden taşıdığımız anılar.

Toprağa âşık olduğumu
Hayatı sevdiğimi
Sabahın ilk ışıklarını ararken
Batışın kalmtılarını içtiğimi
Hatırlayınız
Çocuklar gibi şarkı söylediğimi
Uzun uzun kelebeklere saldırdığımı
Ağaçlara tırmandığımı
Dedemin bostanmdan incir ve nar topladığımı
Hatırlayınız
Dedem
Buğdaya, nara
Üreten toprağa
Âşıktı

Sevginin istediği gibi günleri ördüğümüzü
Karanlık surların arkasında hülyaları ektiğimizi
Hatırlayınız
Sevgi
Adımlarımızın ve sırlarımızın lambasıdır
Geceyi yeşillendiren hikâyelere tutkuluyduk
Yolculukta yalnız değildim
Gece yolculuğunda beraberdik

Benim için
Bu çocuğun büyümediğini
Onun şarkılarını
Yılların susturamadığını
Hatırlayınız

Süleyman El İsa Antakya'nın batısında "Nuayriye Köyü'nün Besatin el Asi" mahallesini hiçbir zaman unutmadı, daima gözlerinin önünde ve hülyalarını süslüyor.

Diyor ki:

"Burada dut ağacının altında ilk eğitimimi babam şeyh Ahmet el İsa'dan aldım, evin avlusunu gölgeleyen bu ağacın altında Kuran-ı Kerim'i, Muallakatı, Mütenebbi'nin Divanını ve Arap şiirinden binlerce dize ezberledim, çünkü köyde küttaptan başka okul yoktu."

Şairimiz Suriye'nin Baas gazetesine konuşmasına devam ediyor:

"Hayatımız boyunca hepimizin içinde bir çocuk bulunur, hayatta kaldığım sürece bu çocuğa sahip çıkacağım. Çünkü bu çocuk beni ilk kaynaklarıma götürüyor ve beni daha saf, daha temiz ve daha coşkulu yapıyor."

Evet, şairimiz ilk kaynaklarının arasında dolanıyordu. Gıdası; fotoğraflar ve harflerdir. Zaman, bu fotoğrafları ve harfleri şairin hülyaları, acıları ve nabzını harmanladı ki şiirsel tablolar oluştursun. Bu tablolarda, sevinç ve üzüntü gidip geliyor.

Şairimiz Arap karanlıklarında gidip geliyordu. Üzüntüler ve facialar onun hevesini parlattı. Facialar çalışkanlığını coşturdu. Çalışkanlığın ateşi cezvenin alevleri gibi büyüklerin ve küçüklerin hayatında ve geleceğin her şeyiyle ışık saçan bir umuttur.

Süleyman El İsa Arap asıllı olduğu için, Arap özgürlüğünü, birliğini ve gururunu taşıdı ve bu mirasla şiirlerini yazdı.

Şairimiz büyüklerin dünyasından ve başarısızlığından çok yorulduğu için, çocuklara yöneldi, savaşlardan ve dünyadaki

kötülüklerden kaçarak, belki büyüklerde kayıp olan umudu çocuklarda bulabilme umudundaydı:

Ey ölüm Arap ulusu ölmez
Onun adında sana karşı koyarım

Şairimizin bu tutumu doğaldır. O, küçüklüğünde nereye ait olduğu konusunda şüpheliydi. O dönemde toprakta paylaşmalar oldu. Şairimiz göçün ve bölünmelerin acısını taşıdı. Ancak değişime inanan şairin yaratıcılığı ve zekâsıyla toprağın taşlarından fotoğraflarını ve vasıflarını sürekli süsledi.

Bu çağdaş şair, çocuklar için çocukluk parklarında lambalara dönüşen kasideler yazdı. Ki çocukluk parkları daha önce bu tür şiirden uzaktaydı. Bu nedenle şairimiz Süleyman El İsa çocuk şiirinin temelinin atılmasına öncülük yaptı. Yazdığı metinler çocukların saflığına, masumiyetlerine ve duygusallığına dayalı ifadeler ve tasvirlere, bazen büyüklerin şiirleriyle karıştırıp harmanlardı.

Diyor ki:

Şiiri

Çocuk güldüğü ve ağladığı gibi
Kurtuluşu istediği ve hıçkırdığı gibi yazarım
Ben varlığın bir konuğuyum
Kanat, bazen serabın üstüne
Konup uçuşurdu
Toprağın renklerini severim
Ülkemin gökyüzüne aşığım
Uzayda
Gökyüzünü ve kayığı çizip
Üstüne binip yüzerim.

Belki bu nedenle bazıları dedi ki: Süleyman El İsa'nın şiiri çocukların "yarına gidişini" temsil eder.

Bir şiirinde, uzun geceden sıkıldığını, yarınların kapısında, çocukların gözlerinin içinde umudu arayan lamba olmayı temenni ediyor.

Bu şekilde şiirlerine bakarak şairimiz çocuk parklarını mürekkebiyle sular. Çünkü çocuklar, kötülüklerden sorumlu değildir. Bu nedenle şiirlerinde kafiyeleri ve tasvirleri yazarken, çocuklarm gölgeleri ona yardım ediyor.

Süleyman El İsa'nın çocuk şiirlerini okurken, çocukluğundan ve köyündeki mirastan kalan gıdanın eserlerini buluruz. Bu gıdayı her şiirinde görüyoruz.

Şair, çocuk dünyasında günlük değerler gibi resimle ulaşılan gerçek duyguya güvenir:

"Gözlerimi yatsıda açıp saçımı okşayan annemi görürüm."
Bazen de çocuğun zihnini uyandıran hayale döner:
Komşum şairdir
Çevremde şiirler bostanı
Gelen sabah için, ağaçlar ve kuşlar için
Şarkı söylerim.

Sevincimi çiçeklere
Ev dolusu ışık demeti veririm.

Bazen de gerçekleri ve çocuğun hayalindekileriyle karıştırıyor:

Annemi babamı
Renklerle çizerim
Bayrağımı zirveye çizerim

Ben sanatçıyım

Ben büyülü rengin avcısıyım
Ülkemizin toprağı manzara hazinesidir
Renklerle şiir yazarım
Özgürce yaşarım

Ben sanatçıyım

Süleyman el İsa'nın şiirinde musiki anlamlı ifadeler var. Çocuk bunları duyunca hayalinin şelaleleri akmaya başlar.

Süleyman el İsa çocuk şiir divanında vurguladığı gibi çocuklardan şiir ve şarkı söylemeyi istiyordu:

"Ey küçük arkadaşım, şair bu şarkıları senin için sunuyor, yazmadan önce ezberle ve söyle.

Arkadaşın bu divan sahibi, Kuranı Kerim'i ezberlediği zaman, senin gibi yedi veya sekiz yaşındaydı.

Hâlbuki Kuran-ı Kerim'den sadece büyülü, saklı müziği ve gizli muhteşem açıklamayı anlardı.

Mutenebbi kasidelerini anlamadan sekiz veya dokuz yaşlarında ezberlerdi. Sadece bu şarkları değil, sana söz veriyor ki, aklına gelen her nağmeyi veya kasideyi seninle söyleyecek".

Süleyman el İsa'nın diğer sıfatı: kolay ve anlamlı telaffuzu korumaktır.

Bu uzak hedefi olan telaffuz, çocuk hayalindeki birçok hareketli resimler üretiyor.

Yine çocuk beyninde yerleşen güzel şiirsel resim, çocukların hayatmdan, hayallerinden ve emellerinden elde eder.

Ama şairimiz şiirinde gelecek nesil için en çok vurguladığı nokta eğitsel değerdir. Çocuğumuz vatanın geleceğidir. Bu yüzden bir hazineden etkilenmesi gerekiyor, bu hazine eğitimdir.

Süleyman el İsa'nm şiir modellerinde telaffuz, resim, yan anlam, kafiye ve eğitsel değerler vardır. Şiirlerinin çoğunda, basit, hafif, hoş ve musiki bir tempo vardır.

Doğayı tasvir eden şiirleri, kuşların ötüşüyle ve şelalelerin sesiyle doludur. Çocuk bu şiiri okuyunca kendini doğadan bir parça gibi hisseder.

Ulusal metninde dedi ki:

"Çok güzel, Iraklı, esmer bir kız çocuğu, karanlık bir tarihte büyüdü. Bu tarih onu bir anda zulme karşı bir direnişçiye dönüştürdü. Müzik, resim, gerçek ve mecaz çocukluk fotoğrafından, eski ve yeni vatanının güzelliğinden olduğu gibi..."

Süleyman el İsa'nm bütün şiirleri eski ve yeni hafızaya aittir...

CEMRETÜ- D DAD/ SÜLEYMAN EL İSA

Prof. Dr. Nizar Beni MERCE
Şam/SURİYE

1

O Arap dünyasının büyük bir otoritesidir. Hafızalardan ve vicdanlardan taşan kelimelerin sözcüsü. Onun adı Süleyman'dı. O hikmet sahibiydi. Hem de çok saygmdı.

O, El İsa idi. Her halükarda tercihi muhabbet ve sevgiydi

2

Çoğunluğun geri çekildiği ortamlarda kor ateşi avuçlama konusunda tartışmasız en güçlü şahsiyetlerdendir. Nasıl bir kor ateş ki O?

"Dad'ın kor ateşi."

Kimliğimizin ve Arap dünyasının yok edilmesinin hedeflendiği acımasızca, düşmanca saldırılara maruz kaldığımız şu zamanda.

Milletlere ve halklara karşı mücadele hatta bu medeniyetlerin ve değerlerin tamamen yok edilmesi çerçevesinde Amerika ve Batının yıkım felsefelerinin yaygınlaştığı bir dünyada, Arap olarak varlığımızın bekası, kendisine umut bağladığımız geriye kalan tek şifre. "Dad'ın kor ateşi."

3

Ne kadar büyüksün Süleyman El İsa... Hangi sorumluluk bilinci seni buna itti ki? İlk dönemlerden beri bu konuda önemli uyarıcılardan idin. Rüyalara karşı koyarak, uzun ve acılarla dolu bir hayat yolu tuttun. Gerçekçi olarak, kudretle kor ateşi elinde tutmaya her zaman hazırlıkh oldun.

Ansızın... Her zaman veya yeni bir neslin doğmasında, neredeyse bir asrı bulan, sıkıntı ve bıkkmlık bilmeyen bir umut yolculuğu. Sen, avucunu tutuşturup yakamayan coşkun ve aydınlatıcı, temiz parmakların arasında "dad kor ateşini" hala kuvvetle tutmaya devam ediyorsun.

4

Çünkü sen biliyorsun ve farkındasın ki, Arap dünyasındaki rüyalarımızın gerçekleşebilmesinin tek yolu budur.

Şair diyor ki;
Kum tanecikleridir o susayan
Susuzluk umutsuzluğa meydan okudu

Ben halkımın derinliğindeki çığlığım
Yalnızca okunan değil, yayılıp dağılan

Ölümle son bulan terennümüm olsun
O diğerlerinin göğsünde yeter ki doğsun

5

Üstadın hayat hikâyesi çok uzun bir hikâyedir. Bölgenin çoğu ülkelerine, oralardaki âşıkların ayrıntılı birikimlerine uzanan bir hayat haritası.

Okyanustan körfeze, Antakya'nın Toroslarından San'a 'ya... Ruh ve cesedinle yontulup bilenen bir yaşam haritası. Hama ve Halep seni tanıdı. San'a ve Aden seni tanıdı. Bağdat'ın, Cezayir'in, Vahran ve Tatvan'ın da tanıdı, aynen Şam'ın seni tanıdığı gibi... Çünkü sen ömrünün senelerini buralara dağıttın.

Geçerken uğrayan bir Arap turist gibi gezmedin, bir Arap, bir inanan ve yerli olarak hep dolaştın.

6

Aslına burada büyük bir mucize gerçekleştirdin. Arap bir şair kalkıp tüm Arap ülkelerinin başkentlerini ve şehirlerini, mucizeye muhtaç oldukları zorlu bir dönemde tümüyle gezecek, ziyaret edecek! Bu bir değil birkaç ömür gerektiren bir şey olsa gerek... O, aklmla ve ruhunla bulunduğun başkentlere, o güzel şehirlere ne mutlu... Ne mutlu, o değerli mesajını taşıdığın geliş gidişinle oluşan birlik içindeki vatana.

7

Bitmesini hiç istemediğimiz hikâye, büyük şair Süleyman el İsa'nın 1921 yılında Antakya'nın Nuayriye köyünde dünyaya gelmesiyle başlar.

İlköğrenimini ilk öğretmeni olan rahmetli babası şeyh Ahmet el İsa'dan alır. Bu sürede Kur'anı Kerim'i ezberler. Ayrıca Muallakat isimli şiirleri, Antere, Umrul Kays, ebu Temam ve el Buhteri'nin de birçok şiirini ezberler.

8

Şair, "Çocuklar! Çocukluğumu anlatayım size" isimli divanının bir bölümünde şöyle diyor;

"Küçük mahallede
Kiremitli evimizde
Günlerle mücadele ederek yaşadı babam çocuklar!
Yumuşaktı, yaz esintisi gibi, şiir gibi.

Hep öğretirdi küçüklere, büyüklere...
Evimizde Kur'anı öğretir
Sarf, Nahiv, güzel yazıyı ve beyanı
Basiretli insanları seven bir yaşlı
Belirgin harflerle zalimlerle savaşırdı

***

Ben evde öğrendim
En iyi üstadım babam idi
Kur'anı kendisinde tecvitle okudum
Ezberledim, Arap şiirlerinden de.
Hikâyeler, kasideler alev gibi
En iyi üstadım babam idi ..."

9

Şairimiz üstün meziyet sahibi olduğundan resmi eğitim-öğretimine birinci sınıftan değil, doğrudan dördüncü sınıftan başlamıştır... Hatay'ın Türkiye'ye ilhakından önce kardeşiyle birlikte önce Hama'ya, sonra Lazkiye'ye, oradan Dimaşk'a daha sonra da Bağdat'a geçmiştir. 1948'de eğitim ve edebiyat dalında icazet almıştır. Orada Bedir ŞAKİR, Nazik MELAİKE ve Irak'taki diğer Arap şiiri öncüleriyle sıkı dostluklar kurma fırsatı buldu. O zamandan günümüze kadarki birikimleriyle çağdaş Arap şiirinde önemli şahsiyetlerden birisi olmuştur.

10

Daha sonra öğretim halkasında, önemli bir üstat olarak başladı.

Daha sonra Suriye Milli Eğitim Bakanlığında Arap Dili birinci danışmanlığına atandı. Daha sonra, "el Muallim el Arabî" isimli derginin editörlüğünü yaptı. Dımaşk'teki Arap Dili Enstitü üyeliği yaptı. Buradan da, Arap Yazarlar Birliği'nin en önemli kurucularından birisi oldu. Asya- Afrika Yazarlar Birliği'nden aldığı Lotus Edebiyat Ödülü sürpriz değildi. Ayrıca Arap Eğitim, Kültür ve Bilim Merkezi (Alasko) nun çocuk şiirleri ödülü de tesadüf değildi.

11

Nasıl olmasın ki, Haziran 1967 senesinde gerçekleşen felaketi ileri görüşlülüğü ile gördü. Sınırlarını genişletip yayılma amaçlı Siyonist saldırılara karşı mücadele etti.

Her şeyden önce, çocuğun yapı ve eğitimi konusunda doğru yönlendirmeler üzerinde hassasiyetle durmaya çalıştı. Çünkü kişi yaşlılığını gençlikte öğrendikleri üzerine bina eder. Zaten arzulanan, toprağına, geçmişine ve geleceğine inanan yeni bir nesil.

12

İşte, Arap dünyasındaki çocukların, edebi yönlendirmede öncü büyük şairimiz Süleyman el İsa, böyle bir şahsiyettir. Şairin müzik

eşliğinde söylenmek üzere çocuklar için yazdığı "el Kıtar el Ahdar" (Yeşil Tren) isimli şiirlerin sayısı toplam 21 dir. (Bu sayı aym zamanda Arap Birliğine üye Arap ülkelerinin sayısıyla da aynıdır).

Bu çalışmasında, Arap dünyasındaki çocukların geleceklerine ait yol haritasını belirlemeye çalışmış, tarihlerini ve her bölgenin kendi içinde yaşadıklarını, çağı öğretmeye, hatırlatmaya gayret etmiş, böylelikle şiirlerin senfoniye dönüşerek, Arap dünyası hayallerine bir katkı sağlaması için çalışmıştır.

13

Şair, Arap Birliği konusunda şöyle diyor:

Ben boğazdan dökülüp saçılanım
Haykırıp gece karanhğınca gürleyen
Nağmeler etrafımda ufukları titretir
Ve hayatı boşaltır duyumlarıma

Yine şair diyor ki;
Ey kayıp ve zincirli geceler kaybol
Biz bir kalacağız, kaybolmayacağız

14

Onlarca kitap, divanlar, şiirsel tiyatrolar, umut dolu, yaşamı sevdiren şiirler... Arap dünyasındaki hayallerdeki içtenlik ve samimiyeti, onu Arap nesillerinin önemli şairlerinden biri yapmıştır. Bu eserlerin birçoğunun değişik Arap ülkelerine kadar yayılması ve bazılarının okullarda ders kitabı olarak okutulması da bunu göstermektedir.

15

Yazarımızın hayat haritası –Allah hayırlı uzun ömürler versin- kesintisiz devam etmektedir. Şairimizi en son merhum büyük şair "Mahmut DERVİŞ'i anma töreni dolayısıyla, Esed kürsüsünde Dımaşk'ta "Filistinli Kuş" şiirinden şu mısraları okurken görüyoruz:

Mahmut DERVİŞ Filistin'in yükselen sesi
Şimdi hayata başladı o ölmedi!

Ne büyük irade! Doksan yıla meydan okuyan bu güçlü ses tonu! Umutları gerçekleştirebilmek için bu dik duruş!

16

Şair şöyle diyor;

Arap milleti yok olmayacak ve ben
Meydan okuyorum sana ey yokluk!

17

Büyük şairimiz Süleyman el İsa, şiirlerindeki kimliği oluşturan şu ibareleri sürekli tekrar ederdi;

Arabın vücudundaki bir hücreyim ben
Milyonlarca kardeş hücreleri arayan
Vücut kıpırdasın diye mücadele eden
Ve sonunda ona hayat veren

18

Bana verilen süreye sıkıştırmaya çalıştığım cümleler bunlar. Süleyman el İsa'nm, o büyük şahsiyetin hayat serüvenini, tüm

yönleriyle burada bu sürede anlatabilmek elbette mümkün değil. Tabi ki, büyük şairin büyük destekçisini de unutmamak gerekir. Önemli kitabı "Evrak min Hayati" yi (Hayatımdan Sayfaları) açıklayıp tercümesini yaparak, çağdaş Arap edebiyatına büyük katkısı olan, Suriye Kültür Bakanlığınca birkaç yıl önce Arapça ve Fransızca yayınlanmasını sağlayan, yoldaşı Dr. Melike EBYAD'ı unutmamalı.

19

Saym Süleyman el İsa! Biz bugün burada, makamındayız. Senin adımladığın topraklar üzerinde adımlıyor, geziyoruz. -Dad'ın kor ateşi- . Belki de çoğunun serap olarak nitelediği Arap dünyasının değerli umudu ve iradesisin. Sen hala kor ateşi avuçluyorsun, şarkılarla, şiirlerle bizleri besliyorsun.

20

Gelecek, özgür, saygın ve güzel günler için, tarih meydanm, , şehitlerin kanı ve çocuklarınla yeni nesillerin yetiştirilmesi silahındır.

21

Son olarak, Nuayriye'nin oğlu, Antakya'nın oğlu, büyük şair, Süleyman el İsa'nm anılmasına sebep olan, Türkiye Yazarlar Sendikası Antakya Temsilcisi edebiyatçı Mehmet KARASU hocamı buradan selamlıyorum.

22

Bu girişim, dostluk ve kardeşliği ifade eden bir girişimdir. Siyasi sınırları aşan bir yakınlığa vesile olmasını diliyorum. Bugün burada birlikte yaşadıklarımız, bunun en güzel tecellisidir. Sevgidir o. Sınırı yoktur...

Hepinizi sevgiyle selamlıyorum

SOSYAL ONUR ÜZERİNE YAZMAK GEREKİYORSA

ZEKİ ÖZKAYA

Toplumsal yaşamda, insanı etkileyen ve onun duygu açıklarıyla duygu dağmıklığını bir yöne çekip erdemi kitaplaştıran mucize nimetlerin bulunduğunu inkâr etmek mümkün değildir.

Tanrı her şeyi bir maksatla yaratmıştır. Şairler de, edipler de, her şey de önceden düşünülerek düzenlenmiş ve insanların beğenisine sunulmuştur.

Doğada, konusuz hiçbir düzen ve nedensiz hiçbir sonuç olamaz. Doğaya ait olan her şey, sağlam bir biçimde yaratılmıştır. Değişmez. Çünkü bunlar, Tanrı'nın insanlara olan büyük lütfüdür.

İşte, şairler, edipler ve doğayı zorlayan mucitler, yaratılışm üstün ürünleridir. Bu değişik nimetler istekle, toprağı işlemekle ve hatta tahsil ile elde edilemez.

Unutmayınız ki: Kimi talihsiz toplumlar, duygu kapılarmı da kapatmış olabilirler. Ama varsa o şair ve edipler düşünceleri ve kalemleriyle o kapıları zorlarlar. O toplumun mutluluk kapılarmı açarlar ve üzerinden geçtikleri yollara gül sererek iz bırakırlar.

Bu düşüncelerle, Asi Nehri'nin uğultusu içinde kaybolmuş, küçük bir köyden çıkıp tüm insanlara ve dünyaya büyük mesajlar veren, sevgi ve barışı bayraklaştıran önce çocukluk arkadaşım küçük şair Süleyman El Ahmet'i ve sonra, bugünkü Ortadoğu bölgesinin en büyük şairi "Süleyman el İsa'yı" selamlıyorum.

Sevgili Süleyman, İlkokulun dördüncü sınıfından başlayarak yedinci sınıfm sonuna kadar birlikte okuduğum çocukluk arkadaşımdır.

İlkokulu Affan'da okuduk. Biz dördüncü sınıfta iken, küçük şair köyden gelip bize katılmıştı.

Okul müdürümüz Şeyh Salih el Ganim, Süleyman'ı küçük bir incelemeden sonra dördüncü sınıfa uygun görmüştü.

O zamana kadar küçük şair, Samandağ'ına bağlı, kendi köyü olan Nahırlı'da, babası şeyh Ahmet tarafından eğitilmiş, orada okul dışında yetiştirilmişti. Çünkü o dönemde, Antakya'nın dışında hiçbir yerde okul yoktu.

Aramıza katılan Süleyman'ı çok sevdik. Ona "Süleyman el Ahmet" diyorduk.

Şair "el İsa" mahlasını hayata atıldıktan sonra kullanmıştı.

İlkokulda "Rasim el Humsi" adında, bir Arap dili öğretmenimiz vardı. Küçük Süleyman'a takdir gözü ile bakardı.

Süleyman ev ödevlerini nesir yerine, manzum olarak getirir hocaya sunardı.

Hoca, Süleyman'ın şiirlerini çok beğendiği için, ona "el Buhturi es Sağiyr" mahlasını yakıştırmıştı.

"el Buhturi" ise, Arapların ünlü şairlerinden birisidir. Hocamız, küçük şairimizi, o büyük ismin düzeyine taşıyordu.

Sevgili Süleyman, güzel şiir oyunlarıyla, kimi sınıf arkadaşlarını hiciv ederdi.

Parası olup da, okula gelen seyyar satıcılardan simit, ya da tatlı bir şey satın alıp arkadaşlarına yedirmeyenlere, şaka dolu şiirlerle: "Siz de, ellerinden kapın kaçın" diye, cimrilere karşı savaş açardı.

Süleyman, sınıfın sevgilisiydi... Ve önde gelen öğrencisiydi.

1939 yılında, Hatay'ın anavatana katılacağı kesinleşince, kim bilir nasıl bir düşünce ile Fransızlar, Hatay'ın o zamanki tek ortaokul ve tek lisesinde okuyan öğrencileri de "Kendi kontrollerinde okutmak ve meslek sahibi etmek" sözüyle, beraber götürmek planlarını ortaya koymuşlardı.

Bu amaçla da, Suriye'nin Hama kentinde, bu öğrencilere, özel yurtlu bir okul hazırlamışlardı.

23 Temmuz 1939 günü, Fransızlar bayraklarını indirerek ebediyen Hatay'dan ayrılırken, aralarında küçük şairimiz Süleyman'ın da bulunduğu bir grup öğrenciyi de, beraber götürmüşlerdi.

O zaman, benim de içinde olduğum bir grup öğrenci de, Hatay'da kendi okulumuzda kalmayı tercih etmiştik.

Ancak Fransızlarla giden arkadaşlarımız, gittikleri Hama kentinde sahipsiz bırakıldıkları için, önemli sıkıntılar çekmişlerdi.

Bu sebeple, öğrencilerimizin bir bölümü, Hatay'a geri dönüş yapmış, bir bölümü de, şairimiz Süleyman'ın Milli Eğitim Bakanına hitaben yazdığı bir şiirin etkisiyle, Hama kentinde bir yıl daha bırakılmışlardı.

Orada çaresizliğe düşen öğrencilerimiz adına Süleyman, sitemli bir üslupla, Suriyeli bakana yazdığı şiirde şunları söylüyordu:

"Biz, buraya feyiz almak sözüne uyarak geldik.
Biz, burada yakışır bir gelecek hazırlığıyla
Öğrenim tamamlayacaktık.
Bizi, buralara buruk gönderen ailelerimiz
Elbette ki baş tacımız.
Bu uğurda terk ettiğimiz vatanımız
Vazgeçilmez canımız kanımız.
Sizindir karar, okutun bizi ister
Salın gidelim isterseniz.

Anlamında bir mesajda bulunmuştu. Bu yaralı mesajı alan Suriyeli bakan, öğrencilerimizin bir yıl daha Hama okulunda kalmalarını sağlamış ama gene gerisi gelmemiştir.

Çekişmeli geçen bu dönemden sonra, küçük yaşına rağmen, istikbalin büyük şairi Süleyman el İsa, türlü sıkıntılar içinde, inanılmaz bir gayretle, Irak hükümetine de kendini kabul ettirerek yüksek tahsilini orada tamamlamıştır... Ve üstün kabiliyetle, tek başına denizleri aşmasını bilmiştir.

Bugün, Arap dünyasının yaşayan en büyük şairi ve benim çocukluk arkadaşım, sevgili Süleyman el İsa, ciltleri dolduran başarılarla vegökleri çınlatan yüksek sesiyle çağını aşmış, şiir ve edebiyat ufkunun seçkin mercii... Büyük yıldızı haline gelmiştir.

Yetmiş bir yıl önce, onunla birbirimizden ayrıldığımız bu büyük dostumu unutmadım... Onu unutamadım.

Ben, Denizlerden yükselen buharların bulutlara nekadar su verdiğini, hep onun şiirlerinden öğrendim.

Elime azgeçen şiirlerini okurken de, ışığın sadece güneşten gelmediğine inandım.

Benim anlayışıma göre, onu sevmek, hep insanlığın erdemine hizmet olacağım düşündüm.

Ben, yetmiş bir yıl süresince, hep güzel çocukluk arkadaşımın özlemini çektim... O dolu günleri andım.

Elime geçtikçe de, dudaklarımı, hep onun kafiyeleriyle ballandırdım.

Sevgili Süleyman, biraz daha diren... Bu gürültülü dünyanın sana ihtiyacı vardır.

Evet... Yorgunsun... Çok da yoruldun...

Uzaktan... Hem de çok uzaktan da olsa, benden bin selam, senin hakkın...

(Affan Okulu'nda Büyük Ustamn sınıf arkadaşı)

DEĞERLİ KONUKLARIMIZ VE ARAMIZDA BULUNAN DEĞERLİ SURİYELİ DOSTLARIM, İZİN VERİRSENİZ ÖNCE SİZİN ADINIZA BÜYÜK ŞAİR SÜLEYMAN İSA'YA, SONRA ŞAHSIM ADINA HEPİNİZE SAYGILAR SUNACAĞIM. HEPİNİZ HOŞ GELDİNİZ!

Nuri SAĞILTICI
Edebiyat Öğretmeni, Şair

Bugün hemşerimiz, saygın insan ve büyük şair Saym Süleyman İsa'ya olan gecikmiş vefa borcumuzu ödemek için bir araya geldik. Bu toplantı, bir edebiyat öğretmeni olarak bana gerçekten büyük bir heyecan veriyor.

Çocukluğum ve ilk gençliğim Samandağ'ında geçti. Çocukluğumdan beri burnumuzun dibinde duran ve akşamları berrak havalarda Lâskîye kentinin ışıklarını Çevlik tatil köyünden rahatlıkla görürdüm. Suriye, hep Ali Baba ve Kırk Haramiler masalındaki o hayal dünyası gibi gelirdi bana. İçimdeki o merak, içimi kemirir dururdu... Gerçi gidip gelen çok olmuştu oraya. Suriye'ye ilişkin kulaktan dolma pek çok bilgi vardı bende. Suudi Arabistan'a çalışmaya gidenlerin, uluslararası otobüs ve tır şoförlerinin anlattıkları, ticaretle uğraşanların gözlemleri... Ama bizzat görmek gibisi var mıdır acaba? Çünkü herkes dünyaya kendi gözleriyle bakıyor; ben de kendi gözlerimle görmek istedim, 25 Kasım 2009'da ilk kez Suriye'ye gittim, gördüm. İyi ki gitmişim. Gerçekten hayatımın en anlamlı günlerini yaşadım orada. Kimi kez hüzün dolu, kimi kez sevinç dolu anlar...

Suriye gezisinin ikinci gününde tesadüfen tanıştığım bir gazeteci arkadaş, edebiyatçı olduğumu duyunca:"Suriye'nin yaşayan efsane şairiyle tanışmak ister misin?" dedi. Edebiyatçıların iç dünyalarının ne kadar zengin olduğunu çok iyi bilenlerden olduğum için bu öneriyle çok heyecanlandım ve çok utandım. Çok heyecanlandım; çünkü hayatımda ilk kez Suriyeli bir şairle, hem de efsanevi bir şairle tanışacaktım. Bu tanışma teklifi beni çok utandırdı, mahcup etti; çünkü

yaklaşık 25 yıldır Türk dili ve edebiyatı dersleri anlatıyorum; ancak Arap edebiyatı hakkmda tek kelimelik bilgim yok. Üniversitelerimizde edebiyat bölümlerinin müfredatında Arap edebiyatma ilişkin tek satır yok! Ne kadar üzücü değil mi?

Bu konuya daha sonra tekrar döneceğim.

Gazeteci dostum, telefonla randevumuzu aldı efsane şairden. Saati geldi ve bir taksiye atlayıp Mezzeh Dağı yolundan Süleyman İsa'nın Şam'daki evine gittik. Apartmanın birinci katında, batıya bakan bir daire. Gayet mütevazı; fakat son derece güzel bir ev. Bizi son derece sıcak karşıladı. Evinde eşiyle yaşıyor. Türkiye'den geldiğimi duyunca duygulandı, gözleri doldu, Bir çocuk saflığına büründü yüz ifadesi.

Saygıdeğer Konuklar,

Evindeki sohbette neler anlattı bana Süleyman İsa?

Gazeteci dostum benim de şiirle uğraştığımı söyleyince bana: "Bir şiirini okur musun?" dedi. Ona yanımda götürdüğüm "Söz Sanatları" adlı ilk kitabımı imzalayıp verdim ve o kitapta yer alan "Tanrı'nın Yazdığı Şiirsin Sen" adlı şiirimi okudum. Yanımdaki gazeteci arkadaşım Arapçaya çevirmeme yardımcı oluyordu. Süleyman İsa da biraz Türkçe anlıyordu. Daha şiirin birinci bölümü bitmişti ki : "Yeter, yeter..."dedi şair. İkimiz de şaşırmıştık. Gazeteci itiraz edecek oldu: "Üstat, şiiri bitirmemize izin verir misiniz?" diyecek oldu. Şiir dehası, cevabım hemen yapıştırdı: "Evladım, şiir kumaş gibidir; dokunulunca kendini belli eder! Gayet güzel." dedi.

Türkiye'yle ilgili çocukluk anılarını bize keyifle anlattı. Antakya, Samandağ ve Aknehir köyüne duyduğu özlemi... Suriye Kültür Bakanhğı, 1964'te onun dört kitabını bastırınca ona yüklü bir para ödemiş ve şair, bu parayı aynı yıl, bitip tükenmeyen sevdası ve özlemi uğruna Türkiye gezisinde harcamayı düşünmüştür. Eşiyle ve çocuklarıyla Türkiye'ye o yıllarda yaptığı bu gezi onun ilk ve son gelişidir. Bu gezisinde Hatay, Mersin, Ankara ve İstanbul'u gezmiştir.

Değerli konuklar,

Bu Türkiye gezisini, El-Hanin (ÖZLEMLER) kitabından bulup o gazeteci arkadaşla Türkçeye çevirdim, şair Süleyman İsa'ya bir sürpriz yaptım ve armağan olarak bu dosyayı sundum. Dosyamn başlığı, dosyamn içeriğini anlatmaya yeterli samrım: Bir Özlemdir Türkiye Bağrımda Yanan.

Değerli Konuklar,

Büyük şairi anmak için yapılan bu toplantıda konuşmacı arkadaşlarımın neredeyse tamamı Saym Süleyman İsa'nın özellikle Hatay, Samandağ ve Aknehir sevgisinden söz ettiler, Suriye'ye giden hemşerilerine gösterdiği sıcak ilgiden söz ettiler. Gerçekten anlattıkları kadar var. Dillerine sağlık. Ama izin verirseniz, ben bu konuşmamda pek değinilmeyen bir yanından söz edeceğim.

Süleyman İsa, evet bir Antakya sevdalısıdır, ama bu onu anlatmaya yetmez. Çünkü 1964 yılında Türkiye'nin dört ilini yani Hatay, Mersin, Ankara ve İstanbul'u anlattığı gezi yazısında Atatürk'ü ve Türkiye'yi öve öve bitiremiyor. Örneğin o yazısında İstanbul bölümü vardır. Fransız şair Pierre Loti'nin İstanbul'daki kahvesinden ve İstanbul sevdasından söz eder. Ben bu kahveden başka, İstanbul'da bir de Pierre Loti Caddesi'nin var olduğunu bilirim. Oysa Türkiye'yi ve İstanbul'u seven Süleyman İsa'nın bırakın İstanbul'da, doğduğu il olan Hatay'da, hatta kendi beldesinde bile kendi adıyla anılan bir sokağı, caddesi ya da bir meydanı yoktur. Yerel yöneticilerimiz umarım bu konuya gerekli duyarlılığı en kısa zamanda gösterip eğilirler ve onun adını caddelerde, sokaklarda meydanlarda görmeye başlarız. Yerel yöneticilerimizden Aknehir Belde Başkanımızın eli kalktı bile, bana işaret edip : "Biz Aknehir Belediyesi olarak onun adını yaşatacağız." diyor. Değerli konuklarımız, Aknehir Belediye Başkanımız Sayın Mehmet Mübarek'i alkışlayabilir miyiz lütfen! (Salonda büyük bir alkış tufanı kopuyor).

Bu geziden birkaç bölüm okumama izin verin lütfen.

Değerli Dostlar, Değerli Konuklar,

Süleyman İsa Ankara'yla ilgili izlenimlerini de şöyle aktarıyor kitabında:

ANKARA

Ankara gibi az gelişmiş ve kıraç bir kenti, yemyeşil bir başkent haline getiren o büyük insanı (Atatürk'ü) elbette takdir ediyorum. Büyük bir iş başarmış bence.

Doğa her zaman insanlardan önce kentleri yaratır. İnsan inşaatlara başlamadan önce doğa, kentlere en mükemmel güzellikleri armağan eder. Ama Ankara bu söylediklerimin tersidir. Yani eski hali kıraç olan bu kent, bugün insan emeğiyle türlü güzelliklere dönüşmüştür.

Değerli Dostlar,

Şimdi de Süleyman İsa'yla İstanbul'dayız:

"İstanbul

Suyun iki parçaya ayırdığı zümrüt (İstanbul), dikelmiş; iki kıta arasmdaki bir sonsuz kaynak gibi etrafa büyülü bir güzellik ve sevinç saçıyor.

Biraz önce Bosfor'u geçtik kenti ikiye bölen. İstanbul'un batı yakasındayız. Geçmişi çok eskilere dayanan batı kesiminde. Bir hafta boyunca kaldık kültürlerin eriyip kaynaştığı bu kentte. İstanbul, Işık saçıyor Doğuya ve Batıya. Ama kokumuz (Arap-İslam kokusu) İstanbul'a sinmiş, buram buram kokuyor. Atmosfer boşluğunu hınca hınç dolduruyor gelenekleri, minareleri, kubbeleri ve sonsuz lezzetiyle.

Bu eşsiz Büyük Saray (Topkapı Sarayı), Osmanlıların bu başkentte, sergiledikleri ilk muhteşem eserdir. Yabancı turistler, duvarlardaki işlemeli yazıları ve nakışları hayranlıkla izliyorlar. Ama ben duvarlara yazılı bütün beyitleri biteviye tekrarlayıp duruyordum odaların içinde.

Kuşkusuz o Arapça hatları çeken hattat, kendi çağındaki bütün hattatlar içinde en becerikli ve en usta olanıdır. Beyitlerini parlak maviyle donatmıştır. Sanki hattat, yakınındaki deniz mavisinin duvarlardaki yansımalarını aktarmak istemiştir. Gözün göremediği ve beynin düşleyemediği sonsuz güzelliği yansıtmak istemiştir. "

Saygıdeğer Dinleyiciler,

Süleyman İsa, işte böyle bir Türkiye sevdalısıdır. Tıpkı Fransız Şair Pierre Loti gibi.

Sayın Dinleyiciler, Değerli Konuklar,

Süleyman İsa, 1957 Moskova Dünya Barış Konferansı'na ülkesi Suriye adına katılmıştır. O dönemde Türkiye'den Moskova'ya giden genç Türk şairleriyle birlikte, şiirlerini çok sevdiği Nazım Hikmet'in evine gidip onunla tanışmış ve birçok konuyu tartışmıştır.Anlattığma göre Nazım onu çok şaşırtmıştır. Çünkü Nazım Hikmet'i hayalinde hep bir Tanrılar Tanrısı Zeus, bir yırtıcı kaplan gibi düşünen şair, onun Moskova'daki o kolu kanadı kırık, masum çocuk edasını görünce pek üzülmüş.

Bu masumiyetin sebebini bilirsiniz, Nazım'a reva gördüğümüz işkenceler, haksız karalamalar, hapisler, suikast girişimleri...

Şair Süleyman İsa, ünlü yazarımız Aziz Nesin'le Yeni Delhi'de karşılaşmış ve onunla uzun bir sohbeti ve dostluğu olmuştur. Onun kültürel birikimine hayranlığını da gizlemiyor Süleyman İsa.

Değerli Dostlar,

Şimdi asıl soruya, "Sülayman İsa kimdir?" sorusuna cevap verebiliriz artık: Süleyman İsa, bizden biridir. Ülkesini sevdiği kadar ülkemizi seven biridir, dosttur, büyük insandır, büyük şairdir.

Değerli Konuklar, Saygıdeğer Dinleyiciler,

Bir eksikliği belirtmeden geçemeyeceğim izninizle:

Üniversite müfredatlarım hazırlayanlar, Batı edebiyatlarını en ince

noktasına kadar düşünmüşler de Arap edebiyatını düşünmemişler nedense. Üniversitelerimizde Antik Yunan, İspanyol, Alman, İngiliz, Fransız, Amerikan edebiyatları ayrıntılı anlatılır da Arap edebiyatı yok. İlginç ve üzücü bir durum. Oysa Osmanlı İmparatorluğu döneminde 600 yıl boyunca edebiyatımızla yan yana gelişen ve hatta Divan edebiyatı tarihi boyunca yoğun, Tanzimat, Serveti Fünun ve Fecr-i Ati döneminde de yer yer etkili olan Arap edebiyatı nasıl olmuştu da birdenbire atılıvermişti müfredattan?

Bu düşüncelerim sizi şaşırtmasm ve lütfen Batı edebiyatına karşı ilgisiz olduğum düşünülmesin. Batı edebiyatını da gerçekten çok seviyorum, her edebiyatı sevdiğim gibi. Edebiyat, dünyanın her yerinde insana heyecan verir. Edebiyatın ülkesi sınırları olmaz, her sanat dalı gibi evrenseldir çünkü. Ama benim vurgulamak istediğim şudur: Mademki dünyanın bir ucundaki edebiyatı anlatıyor, okuyoruz, aynı coğrafyayı, aynı tarihsel süreci, aynı kaderi ve aynı havayı paylaştığımız Arap edebiyatı neden öğretilmiyor?

Umarım bu toplantı, ülkemiz ve Arap edebiyatları için, okullardaki edebiyat öğretiminde yol açıcı olur. Umarım bu toplantı, Türk ve Arap edebiyatçılarınm daha sıkı dostluk bağlarıyla birbirine kenetlendiği bir gelişmeye önayak olur.

Şu anda aramızda komşu ve dost ülke Suriye'nin eski Milli Eğitim Bakanı Saym Ali Akle ORSAN bulunuyor. Keşke bizim Milli Eğitim Bakanımız da olsaydı. Ne güzel olurdu. Her iki ülkenin Milli Eğitim Bakanlarına ve yöneticilerine sesleniyorum: Bu iki dost ülkenin edebiyatları, her iki ülkenin edebiyat fakültelerinde karşılıklı olarak okutulsun, birbirimiz hakkında daha çok bilgimiz olsun. Dostluk bağlarımız daha çok güçlensin. Birçok Süleyman İsalar tanıyalım, onlar da Yunus'umuzu, Mevlana'mızı, Nazım Hikmet'lerimizi tanısın.

Diliyorum ki iki ülkenin yetkilileri bir araya geldiklerinde bu sorunu aşmak için gerekli önlemleri alırlar ve her iki ülkenin üniversitelerinde karşılıklı bir dostluk havasında edebiyatlarımız okutulmaya başlanır. Türk edebiyatının Suriye'de tanıtılması için gönüllü bir elçi olarak kendimi görüyorum.

Her iki edebiyatın kaynaşması her iki ülkenin yararınadır elbette.

Komşu iki ülkenin dostluk bağları, ezelden beri var. Zaman zaman yapay sorunlar yaratılarak iki ülke birbirinden uzaklaştırılmak istenmiştir. Ancak memnuniyetle bugün görüyoruz ki, dostluk bağları gittikçe gelişiyor. Bu dostluk bağlarma bir de edebiyat dostlukları eklenirse eminim ki bölgemizdeki güzellikler çoğalacaktır. Çünkü sanatçılar ve edebiyatçılar kadar yüreği insan sevgisiyle dolu başka insan yok. Onlar barışın ve dostluğun sembolüdürler.

Hepinize saygı ve sevgilerimi sunuyorum.

Panelden Görüntüler

Panelden Görüntüler

Dr. Ali Akle Orsan

Aknehir Bel. Başkanı Mehmet Mübarek

Hatay Mv. Fuat Çay

Büyük Ustanın Evinde

Şairin Aknehir'deki doğduğu ev